

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ІМ. ЗАСЛ. ПРОФ. М. С. БОКАРІУСА»**

**ЗВІТ
ПРО НАУКОВУ РОБОТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ
«ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ІМ. ЗАСЛ. ПРОФ. М. С. БОКАРІУСА»
ЗА 2025 РІК**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА.....	13
Робота Вченої ради	13
РОБОТА АТЕСТАЦІЙНОЇ ТА КОНКУРСНОЇ КОМІСІЙ.....	18
РОЗДІЛ II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА	22
РОЗДІЛ III. АПРОБАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ В ЕКСПЕРТНУ ПРАКТИКУ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ РОБІТ, НОВИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ І НОВИХ ПРИЛАДІВ	76
Апробація результатів науково-дослідних робіт	76
науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України.....	76
Впровадження результатів науково-дослідних робіт	79
науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України.....	79
РОЗДІЛ IV. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	84
РОЗДІЛ V. МЕТОДИЧНА РОБОТА (ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ У ФОРМАТІ ПАНЕЛЬНИХ ДИСКУСІЙ, КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, КРУГЛИХ СТОЛІВ, ЛЕКЦІЙ ТОЩО).....	87
РОЗДІЛ VI. ЗВІТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА МУЗЕЇВ ННЦ «ІСЕ ІМ. ЗАСЛ. ПРОФ. М. С. БОКАРІУСА»	91
РОЗДІЛ VII. ПЕРЕЛІК ОПУБЛІКОВАНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ СПІВРОБІТНИКІВ ННЦ «ІСЕ ІМ. ЗАСЛ. ПРОФ. М. С. БОКАРІУСА».....	95

ВСТУП

Діяльність Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України (далі — ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса») у 2025 році відбувалася в умовах воєнного стану, пов'язаного із повномасштабною війною рф проти України.

Щодня область зазнає ворожих обстрілів, у тому числі із застосуванням забороненого міжнародними угодами озброєння. Унаслідок цього гинуть люди, а ті, хто залишається живим, втрачають свої домівки та майно. Попри вкрай складні умови, колектив ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» з початку повномасштабного вторгнення невпинно виконує покладені на нього завдання та продовжує свій розвиток.

ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» — одна з найстаріших державних судово-експертних установ України. ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» має давні традиції, що гармонійно поєднуються із сучасними завданнями: виконанням на високому професійному рівні судових експертиз і експертних досліджень, проведенням науково-дослідної роботи в галузі судової експертизи та упровадженням результатів в експертну практику, підготовкою фахівців у галузі судової експертизи й підвищення кваліфікації експертних та наукових кадрів.

Значний інтелектуальний потенціал, унікальні можливості для досліджень і талановитий склад науковців дозволили протягом року зосередитися на пріоритетних напрямках науки судової експертизи та криміналістики. Завдяки невпинному розвитку, активній науково-дослідній роботі, якісній експертній діяльності, плідному міжнародному співробітництву ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» досягає нових вершин.

Протягом 2025 року діяльність ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» була спрямована на своєчасне виконання планів науково-дослідних робіт, максимальне задоволення потреб судів, правоохоронних органів, установ, організацій, підприємств і громадян у різноманітних видах експертних досліджень.

У своїй діяльності ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» керується законами України, розпорядженнями Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими документами з питань наукової діяльності та судової експертизи, наказами Міністра юстиції України та постановами колегії Міністерства юстиції України, іншими нормативно-правовими актами.

Станом на 25.12.2025 р. штатна чисельність ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» складає 350 одиниць, на яких, зокрема, працюють докторів наук – 17, кандидатів наук – 70; професорів – 13, старших наукових співробітників, доцентів – 40, працюючих над дисертаціями – 18.

Вчена рада працює у складі, чисельність якого визначена Статутом ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, і становить 25 осіб з правом голосу. Із них 23 особи мають науковий ступінь доктора наук, доктора філософії або кандидата наук, 18 осіб — учене звання професора, старшого дослідника, старшого наукового співробітника або доцента.

Усього у звітному році відбулося 9 нарад при директорів, на яких розглядали актуальні питання діяльності Центру, у т.ч. з питань наукової роботи.

Гарантії високого рівня якості проведення експертиз та експертних досліджень підтверджено Атестатами про акредитацію на відповідність вимогам міжнародних стандартів ISO/IEC 17025:2019 та EN ISO/IEC 17020:2019 за 19 напрямками. Такий рівень якості дає змогу створити дієвий механізм, що забезпечує перехід на новий рівень судово-експертних технологій, сприяє ефективності розроблення науково-методичного забезпечення експертної та наукової діяльності.

У лабораторіях, акредитованих на відповідність вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17020:2019, проведено внутрішній аудит. Виконано коригувальні дії щодо усунення зауважень, виявлених Національним агентством з акредитації України (далі – НААУ) за

результатами аналізу документів випробувальної лабораторії на відповідність вимогам ДСТУ EN ISO/ IEC 17025:2019.

З метою підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України в ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України функціонує аспірантура та докторантура зі спеціальності 081 «Право» (за профілем судово-експертної діяльності). Відповідно до Правил прийому до аспірантури ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» у 2025 році (затверджених рішенням Вченої ради установи від 23.04.2025 р., протокол № 6), рішення Приймальної комісії від 30.09.2025 р. № 8, наказами ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» від 01.10.2025 р. № 148/07–01 та від 08.10.2025 № 161/07-01 до аспірантури за заочною формою навчання за рахунок коштів фізичних осіб (за контрактом) зараховано 1 особу, поновлено за заочною формою навчання за рахунок коштів фізичних осіб (за контрактом) 1 особу і на навчання в докторантурі — 5 осіб (наказ від 01.10.2025 р. № 149/07-01 та наказ від 17.10.2025 р. № 166/07-01).

У разовій спецраді PhD ID7837 Спіцина Г.О. виступила у якості голови спеціалізованої ради.

У разовій спецраді ID7488 Сімакова-Сфремян Е.Б. виступила у якості голови спеціалізованої ради.

У разовій спецраді ID10741 Угровецький О.П. виступив у якості голови спеціалізованої ради.

У разовій спецраді ID10748 Попович Є.М. виступив у якості голови спеціалізованої ради.

У разових спеціалізованих радах: ID8625, ID8898, ID7300, ID11204 Стовба О.В. виступив у якості голови спеціалізованої ради, а також у разових спеціалізованих радах: ID10748, ID10741 Стовба О.В. виступив у якості рецензента.

У разовій спецраді ID11242 Петрова І.А. виступила у якості голови спеціалізованої ради.

У разових спеціалізованих радах: ID8625, ID8898, ID7300, ID11204 Попович І.М. виступила у якості рецензента.

У разових спеціалізованих радах: ID7837, ID8898, ID7488, ID10741 Хоша В.В. виступив у якості рецензента.

У разових спеціалізованих радах: ID7837, ID8625, ID7300, ID7488, ID11242, ID11204 Перепелиця С.І. виступив у якості рецензента.

Крім того, захистили дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії у різних галузях знань завідувач лабораторії інженерно-технічних досліджень Віталій Варлахов за темою: «Використання спеціальних знань при проведенні слідчого експерименту під час розслідування дорожньо-технічних подій», завідувач сектору економічних досліджень лабораторії економічних, товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності Ірина Губанова за темою: «Теоретичні та загально-методичні положення судової економічної експертизи фінансово-господарської діяльності підприємств», Руслан Богданюк за темою: «Подолання протидії виявлення та розслідуванню кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності», Володимир Гриценко за темою: «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя», Дар'я Петросьянц за темою: «Адміністративно-правові засади здійснення контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні», Юрій Попельнюк за темою: «Подолання протидії виявленню та розслідуванню корислово-насилювальних кримінальних правопорушень», Віталій Саламаха за темою: «Предмет доказування і судовий розгляд кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи», Денис Чекін за темою: «Протидія оперативними підрозділами незаконному заволодінню транспортними засобами, що вчиняються молоддю», Євген Півньов за темою: «Експертне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень у сфері дорожньої інфраструктури».

За звітний період співробітники ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» отримали такі вчені звання: Сергій Науменко, завідувач Сумського відділення — старший дослідник зі спеціальності D8 Право, Андрій Лубенцов, заступник директора — старший дослідник зі спеціальності D8 Право, Ольга Брендель, завідувач сектору лабораторії інженерно-технічних досліджень — старший дослідник зі спеціальності D8 Право, Олег Мешков, завідувач сектору лабораторії інженерно-технічних досліджень — старший дослідник зі спеціальності D8 Право, Андрій Фролов, провідний науковий співробітник лабораторії інженерно-технічних досліджень — старший дослідник зі спеціальності J8 Автомобільний транспорт, Олександр Коломійцев, провідний науковий співробітник лабораторії криміналістичних та військових досліджень — старший дослідник зі спеціальності G12 Авіаційна та ракетно-космічна техніка.

Протягом звітного періоду Київське відділення здійснювало освітню діяльність на рівні післядипломної освіти за такими напрямками:

- підготовка судових експертів та осіб, які мають отримати (підтвердити) кваліфікацію судового експерта, з теоретичних, організаційних та процесуальних питань судової експертизи;

- підготовка та стажування судових експертів за окремими експертними спеціальностями:

- 2.1 – Дослідження реквізитів документів;
 - 8.7 – Дослідження спиртвмісних сумішей;
 - 8.11 – Дослідження речовин хімічних виробництв та спеціальних хімічних речовин;
 - 10.6 – Дослідження об'єктів нерухомості, будівельних матеріалів, конструкцій та відповідних документів;
 - 10.7 – Розподіл земель та визначення порядку користування земельними ділянками;
 - 10.9 – Дослідження комп'ютерної техніки та програмних продуктів;
 - 10.14 – Оцінка земельних ділянок;
 - 10.10 – Визначення оціночної вартості будівельних об'єктів та споруд;
 - 10.17 – Дослідження електронних комунікацій;
 - 10.18 – Дослідження технічної експлуатації електроустаткування;
 - 10.20 – Дослідження з питань землеустрою;
 - 11.1 – Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності;
 - 11.2 – Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій;
 - 11.3 – Дослідження документів фінансово-господарських операцій;
 - 12.1 – Визначення вартості машин, обладнання, сировини та споживчих товарів);
 - 12.2 – Визначення вартості колісних транспортних засобів та розміру збитку, завданого власнику транспортного засобу;
 - 12.5 – Оцінка майна і техніки військового призначення та озброєння;
 - 13.1.1 – Дослідження, пов'язані з літературними, художніми творами та інші;
 - 13.4 – Дослідження, пов'язані з промисловими зразками;
 - 13.6 – Дослідження, пов'язані з комерційними (фірмовими) найменуваннями, торговельними марками (знаками для товарів і послуг), географічними зазначеннями;
 - 13.9 – Економічні дослідження у сфері інтелектуальної власності;
 - 15.1 – Мистецтвознавчі дослідження;
 - 16.1 – Військові дослідження;
 - 19.1 – Історико-археологічні дослідження земельних ділянок.
- підвищення кваліфікації судових експертів (загальні довгострокові програми підвищення кваліфікації та короткострокові тематичні семінари);
 - підвищення кваліфікації приватних та державних нотаріусів, консультантів державних нотаріальних контор, нотаріусів державних нотаріальних архівів, помічників приватних нотаріусів;
 - підвищення кваліфікації державних службовців;
 - підвищення кваліфікації арбітражних керуючих;

- підвищення кваліфікації ріелторів;
- підвищення кваліфікації адвокатів;
- підвищення кваліфікації прокурорів та слідчих;
- підвищення кваліфікації суддів;
- підвищення кваліфікації психологів, працівників служб у справах дітей, соціальних служб та установ;
- методичні профорієнтаційні семінари для студентів та курсантів закладів вищої освіти.

Всього в ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» на базі Київського відділення протягом звітного періоду пройшли навчання та отримали відповідні Свідоцтва й сертифікати 2640 слухачів. З них 1251 – на платній основі та 1389 – на безоплатній. Всього за вказаний період у напрямі заходів з післядипломної освіти отримано надходжень 5 млн. 181 161,46 грн.

У 2025 році в ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» науково-дослідна робота виконувалась за 63 темами тематичного плану науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та за 11 темами плану науково-дослідних робіт інституту на 2025 рік.

Цього року завершено науково-дослідні роботи за темами тематичного плану науково-дослідних 39 робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України.

Усі етапи календарних планів робіт на поточний рік за перехідними темами НДР тематичного плану науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та за темами НДР плану науково-дослідних робіт центру виконані своєчасно, у запланованому обсязі та на належному науковому й методичному рівнях.

Згідно з Порядком виконання науково-дослідних робіт у науково-дослідних установах судових експертиз Міністерства юстиції України, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 04.02.2010 № 223/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.02.2018 № 372/5, зі змінами, внесеними наказом Міністерства юстиції України від 05.02.2024 № 311/5), та Планом впровадження результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік працівниками ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» проведено впровадження результатів НДР за 58 темами.

Згідно з Порядком виконання науково-дослідних робіт у науково-дослідних установах судових експертиз Міністерства юстиції України, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 04.02.2010 № 223/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.02.2018 № 372/5, зі змінами, внесеними наказом Міністерства юстиції України від 05.02.2024 № 311/5), та Планом апробації результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік працівниками ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» проведено апробацію результатів НДР за 45 темами.

Збірник наукових праць «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики» — фахове наукове видання з юридичних наук за профілем криміналістики та судово-експертної діяльності, включене до міжнародних наукометричних баз даних Ulrich's, ERIH PLUS, WorldCat, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Academic Research Index (ResearchBib), RefSeek, CORE, EuroPub, Eurasian Scientific Journal Index (ESJI), — регулярно виходить друком 4 рази на рік паралельними виданнями — українською та англійською мовами. Вийшли у світ 38, 39, 40 та 41 номери Збірника, в яких опубліковано 53 наукових праць, з яких 6 статей підготовлені іноземними науковцями. У звітному періоді подана заявка для індексації видання в наукометричних базах Web of Sciens повторно, після роботи над помилками, які були зазначені рецензентами наукометричної бази Web of Sciens.

До Переліку наукових фахових видань України, у яких можна оприлюднювати результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук і доктора філософії входить також науковий журнал «Архів кримінології та судових наук»,

який є відновленням заснованого 1926 року Заслуженим професором Миколою Сергійовичем Бокаріусом наукового журналу «Архив криминологии и судебной медицины». Побачили світ 11 та 12 номери видання, в яких опубліковано 36 наукові праці.

Узагалі працівниками ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» опубліковано 435 наукових праць: 16 посібників, 132 статей у фахових виданнях, 282 доповіді на конференціях, семінарах та інші матеріали, а також 5 патентів, авторських свідоцтв.

ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» організував і провів такі заходи:

1. Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики», присвячену 150-річчю від дня народження видатного вченого-криміналіста, доктора наук, професора Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025);

2. Міжнародну науково-практичну конференцію «Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи (Харків, 26.09.2025);

3. Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики», присвячену пам'яті видатного вченого, доктора юридичних наук, Владислава Федоренка «Федоренківські читання» (Харків, 15.10.2025);

4. Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Судово-лінгвістична експертиза в умовах воєнного стану» (Київ, 24-25.11.2025).

За підсумками науково-комунікативних заходів видано чотири збірки тез, в яких розміщено 139, 39, 158 та 38 тез і доповідей (212 авторів (з них 5 авторів іноземців), 63 авторів (з них 8 авторів іноземців), 248 авторів (з них 5 іноземців) та 58 авторів відповідно).

Крім того, протягом 2025 р. співробітники ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» взяли участь у роботі науково-практичних конференцій (у тому числі, міжнародних), семінарів, круглих столів, проведенні лекційних занять та інших видах науково-методичних робіт.

Протягом 2025 р. співробітники ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» взяли участь у роботі науково-практичних конференцій (зокрема міжнародних), семінарів, круглих столів, проведенні лекційних занять та інших видах науково-методичних робіт:

1. Науково-практичний семінар «Налагодження комунікації батьків з дітьми» (14 січня 2025 року);

2. Науково-практичний семінар «Комунікація з дітьми різного віку» (15 січня 2025 року);

3. I Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку українського простору судово-експертної діяльності» (31 січня 2025 року);

4. Семінар-практикум «Контрафактні товари: експерти кажуть «СТОП»» (4 лютого 2025 року);

5. Науково-практичний семінар «Повернення до рівноваги: основи стабілізації в кризових ситуаціях» (13 лютого 2025 року);

6. Тренінг Somatic Experiencing intro (14–16 лютого 2025 року);

7. III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти» (19–20 лютого 2025 року);

8. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Українська філологія: теоретичні та методичні аспекти вивчення» (до 100-річчя від дня народження Г. Р. Передрій) (25–26 лютого 2025);

9. Науково-практичний семінар «Особливості призначення та проведення судової експертизи наркотичних засобів...» (27 лютого 2025 року);

10. Науково-методичний семінар «Визнання угод недійсними в період дії воєнного стану» (27 лютого 2025 року);

11. Вебінар «Сучасні тенденції розвитку законодавства у сфері судово-експертної діяльності» (28 лютого 2025 року);

12. Вебінар «Почеркознавча експертиза: сучасні методики...» (4 березня 2025 року);
13. Вебінар «Відкритий доступ, відкрита наука, відкриті дані» (5 березня 2025 року);
14. Всеукраїнська науково-практична конференція «Стратегічні орієнтири приєднання України до ЄС» (21 березня 2025 року);
15. Науково-практична конференція з питань безпеки і оборони України (27–28 березня 2025 року);
16. Відкрита лекція з питань комп'ютерно-технічних експертиз (27 березня 2025 року);
17. Всеукраїнська науково-практична конференція «Криміналістичні читання» (28 березня 2025 року);
18. Вебінар «Судово-психологічна експертиза у справах щодо моральної шкоди» (1 квітня 2025 року);
19. Семінар-дискусія ІСТЕ СБУ щодо змін до Закону України «Про судову експертизу» (3 квітня 2025 року);
20. Щорічний глобальний захід Women in IP Law (3 квітня 2025 року);
21. Тренінг «Збір та дослідження доказів злочинів проти культурної спадщини» (7–11 квітня 2025 року);
22. Тренінг Beginner від Libereco (8–13 квітня 2025 року);
23. Вебінар «Семантико-текстуальна експертиза писемного мовлення» (15 квітня 2025 року);
24. Міжнародна наукова конференція «Другі Таранушенківські читання» (17–18 квітня 2025 року);
25. Лекція «Судова психологічна експертиза в реаліях сьогодення» (18 квітня 2025);
26. Навчальний курс НАДС з питань цифровізації професійного навчання (22 квітня 2025 року);
27. III Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти» (24–26 квітня 2025);
28. Всеукраїнська науково-практична конференція з інтелектуальної власності (25 квітня 2025 року);
29. Всеукраїнська науково-практична конференція «Військова експертиза в умовах сьогодення» (25 квітня 2025 року);
30. Вебінар ICMP Continuous Professional Development (30 квітня 2025 року);
31. Круглий стіл НААУ з питань експертного забезпечення адвокатської діяльності (2 травня 2025 року);
32. Круглий стіл «Судові експертизи у кримінальних провадженнях за участі дітей» (6 травня 2025 року);
33. Міжнародний вебінар Human Identification Solution (13–14 травня 2025 року);
34. Круглий стіл «Адвокатура і бізнес» (14 травня 2025 року);
35. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa «Języki słowiańskie w ujęciu diachronicznym i synchronicznym» pt. «Tradycja i nowoczesność» (15–16 травня 2025);
36. V Міжнародна науково-практична конференція «Здоров'я і суспільство в умовах війни» (16 травня 2025 року);
37. Вебінар з судово-психологічної експертизи у спорах між батьками (20 травня 2025 року);
38. Навчально-методичний семінар щодо змін законодавства у сфері судово-експертної діяльності (21 травня 2025 року);
39. I Міжнародна науково-практична конференція «Біологічні, хімічні та екологічні загрози під час війни» (22 травня 2025 року);
40. Науково-практичний семінар з питань інтелектуальної власності (29–30 травня 2025 року);

41. Науково-практичний семінар «Актуальні питання та особливості проведення судових трасологічних експертиз та експертиз зброї» (29 травня 2025);
42. Вебінар «Актуальні питання проведення судових експертиз при розслідуванні вбивств» (30 травня 2025 року);
43. V Всеукраїнський форум судових експертів (6 червня 2025 року);
44. I Konwencja Badaczy Europy Środkowej i Wschodniej Europa «Środkowa i Wschodnia w okresie zmian. Polityka i społeczeństwo» V linia programowa «Ukrainistyka po 2022 roku: Język – Literatura – Dydaktyka» (6 червня 2025);
45. Навчальний курс «Небайдужі: базові емоційні потреби...» (12 червня 2025 року);
46. Круглий стіл щодо стандартів професійної поведінки адвокатів та експертів (16 червня 2025 року);
47. Вебінар з товарознавчої експертизи (17 червня 2025 року);
48. Вебінар з основ профайлінгу та верифікації брехні (19 червня 2025 року);
49. II Всеукраїнська науково-практична конференція з криміналістики та судової експертизи (20 червня 2025 року);
50. Вебінар з психодіагностики та профайлінгу (26 червня 2025 року);
51. Всеукраїнський конгрес судових експертів «EXPERT`2025» (11 липня 2025 року);
52. Вебінар «Академічна доброчесність та етика наукових досліджень» (27 серпня 2025 року);
53. Всеукраїнська науково-практична конференція «Цифрова ера розвитку судової експертизи» (29 серпня 2025 року);
54. Вебінар «Партнерство EIFL – Україна» (11 вересня 2025 року);
55. Круглий стіл у Вищому антикорупційному суді (19 та 26 вересня 2025 року);
56. Міжнародний науково-практичний форум та конференція з питань поліграфа, національної безпеки та судової психології (22–28 вересня 2025 року);
57. 20-ий Міжнародний конгрес Adli Tıp Günleri (22–28 вересня 2025 року);
58. Міжнародний науково-практичний форум «Актуальні питання використання поліграфа в діяльності органів сектору безпеки і оборони України в умовах правового режиму воєнного стану та повоєнної відбудови країни» (24–25 вересня 2025 року);
59. Міжнародний науково-практичний форум «Актуальні питання використання поліграфа в діяльності органів сектору безпеки і оборони України в умовах правового режиму воєнного стану та повоєнної відбудови країни» (24-25.09.2025 року);
60. IX Харківський міжнародний юридичний форум (26 вересня 2025 року);
61. VI Міжнародна наукова конференція «Нова лінгвістична парадигма: теоретичні та прикладні аспекти» (26–27 вересня 2025 року);
62. Щорічне засідання Робочої групи Європейської мережі судово-експертних установ (ENFSI) з аналізу дорожньо-транспортних пригод (ENFSI RAAWG Annual Meeting) (1 жовтня 2025 року);
63. II Всеукраїнська конференція «Професійна комунікація: національна ідентичність у багатомовному світі» (10-11 жовтня 2025 року);
64. Навчальний онлайн-курс «Практичні основи використання MMPI®-2» (17–25 жовтня 2025 року);
65. Вебінар з імплементації актів права ЄС у сфері авторського права (17 жовтня 2025 року);
66. XXI Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи» (20 жовтня 2025);
67. VII Всеукраїнська наукова конференція «ТРАДИЦІЇ ІВАНА ОГІЄНКА У СВІТЛІ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ» (22–23 жовтня 2025 року);

68. II Міжвідомчий науково-практичний круглий стіл «Актуальні питання використання поліграфа в системі МВС України в умовах воєнного стану» (23 жовтня 2025);

69. II Міжвідомчий науково-практичний круглий стіл «Актуальні питання використання поліграфа в системі МВС України в умовах воєнного стану» (23-24 жовтня 2025);

70. XXI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи» (20 листопада 2025);

71. IX Науково-практична конференція поліграфологів ВАП (21-22 листопада 2025);

72. Навчально-практичний семінар для прокурорів, слідчих та дізнавачів «Проблемні питання досудового розслідування у кримінальних провадженнях за участю дітей та у сфері охорони дитинства» (21 листопада 2025);

73. IV Національний форум з інтелектуальної власності та інновацій IP LET Forum 2025 (27 листопада 2025 року);

74. Тренінг Національної школи суддів України «Специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів. Виклики сучасності» (27-28 листопада 2025);

75. Міжнародний навчальний курс «Підвищення кваліфікації експертів з судово-криміналістичної експертизи в галузі боротьби з корупцією» (1-13 грудня 2025);

76. Круглий стіл «Актуальні питання використання спеціальних знань у кримінальних провадженнях» (5 грудня 2025);

77. III Конференція «Правосуддя, орієнтоване на постраждалих від гендерно зумовленого насильства», організована ГО «Асоціація жінок-юристок України "ЮрФем"» (3–4.12.2025);

78. IX Міжнародна науково-практична конференція «Крайнівські читання» (12 грудня 2025 року);

79. Всеукраїнська науково-практична конференція «Антикримінальна політика України: у пошуках оптимальної моделі» (18 грудня 2025 року).

Станом на 2025 рік ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» має чинні меморандуми про співпрацю з вітчизняними та іноземними науковими, експертними, освітніми та правоохоронними установами. Укладені раніше меморандуми продовжують діяти у визначені строки або на безстроковій основі та забезпечують розвиток міжнародного співробітництва, обмін досвідом, реалізацію спільних наукових і експертних ініціатив.

Перелік активних меморандумів про співпрацю з іноземними установами:

1. Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова (Centrul Național de Expertize) — меморандум чинний на безстроковій основі.

2. Державна некомерційна організація «Національне бюро експертиз» Національної академії наук Республіки Вірменія (National Bureau of Expertises, SNCO, NAS RA) — меморандум чинний до 2029 року.

3. Республіканське державне казенне підприємство «Центр судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Казахстан» — меморандум чинний на безстроковій основі.

4. Литовський центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Литовської Республіки (Forensic Science Centre of Lithuania) — меморандум чинний до 2028 року.

5. Центральна експертно-криміналістична лабораторія поліції Республіки Польща (Central Forensic Laboratory of the Police, Poland) — меморандум чинний до 2028 року.

6. Краківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені професора Яна Сехна Міністерства юстиції Республіки Польща (Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie) — меморандум чинний до 2028 року.

7. Національний інститут судових експертиз Румунії (National Institute of Forensic Expertise of Romania) — меморандум чинний на безстроковій основі.

8. Юридичний інститут Литви (Law Institute of Lithuania) — меморандум чинний до 2029 року.

9. Експертно-криміналістичний центр Директорату поліції Чорногорії (Forensic Center, Police Directorate of Montenegro) — меморандум чинний до 2029 року.
10. Експертно-криміналістичний підрозділ Міністерства внутрішніх справ Грузії (Forensic-Criminalistic Department of the Ministry of Internal Affairs of Georgia) — меморандум чинний до 2029 року.
11. Університет імені Миколаса Ромеріса (Mykolas Romeris University, Литва) — меморандум чинний до 2029 року.
12. Державне бюро судових експертиз Республіки Латвія (State Forensic Science Bureau of the Republic of Latvia) — меморандум чинний до 2029 року.
13. Республіканський центр судової експертизи імені Х. Сулайманової при Міністерстві юстиції Республіки Узбекистан (O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X. Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi) — меморандум чинний до 2030 року.
14. Краківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені професора Яна Сехна Міністерства юстиції Республіки Польща (Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie) — меморандум чинний до 2027 року.
15. Panacea Cooperative Research & Artec Europe SARL — меморандум чинний до грудня 2026 року.
16. Естонський інститут судових експертиз (Estonian Forensic Science Institute, EFSI) — меморандум чинний до 2028 року.
17. Коледж Державної поліції Латвії (Valsts Policijas koledža) — меморандум чинний до 2029 року.
18. Корпорація ANDE (ANDE Corporation, США) — меморандум чинний до 2030 року.
19. Міжнародна комісія з питань зниклих безвісти (International Commission on Missing Persons, ICMP) — меморандум чинний, строк дії визначений умовами угоди.
20. Stichting Kyiv Institute for European Integration (м. Дордрехт, Королівство Нідерланди) «KIEI».
21. Assertive Group SA Steve A. TINEO (Швейцарія).

Прагнення вивчати історію та її визначних особистостей є спільним для багатьох людей незалежно від їх віку, освіти, професії чи місця проживання. Відвідувачів Кабінету-музею Заслуженого професора Миколи Сергійовича Бокаріуса об'єднує бажання долучитися до культурної спадщини, носіями якої є раритетні автентичні видання музейного фонду. Протягом звітного періоду у Кабінеті-музеї проведено 20 екскурсій для 160 відвідувачів із тематичними лекціями про життя та діяльність видатного вченого, інформація про які висвітлювалась на офіційному сайті ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

Функціонує також Науково-прикладний музей ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Експозиція музею відображає історію заснування та розвитку ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» та основні експертні напрями, дослідження за якими здійснюються в Центрі. Протягом звітного періоду в Науково-прикладному музеї проведено 20 екскурсій для 160 відвідувачів.

Протягом звітного періоду Київським відділенням ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» забезпечено комплекс заходів, спрямованих на розвиток бібліотечно-інформаційної інфраструктури, зокрема систематизацію літератури бібліотечного фонду, формування електронного каталогу, оцифрування наукових джерел та впорядкування цифрових матеріалів з урахуванням галузевої та експертної спеціалізації. Загальна кількість оцифрованих матеріалів за вказаний термін становить 1499 одиниць.

ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» зарекомендував себе як потужний науковий, науково-методичний та експертний центр розвитку сучасних досліджень у сфері судової експертизи і криміналістики.

Продовжуючи славетні традиції, закладені Миколою Сергійовичем Бокаріусом, наполегливою працею колектив ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» розвиває і зміцнює власні традиції, набуваючи значного досвіду у сфері експертної діяльності, працюючи не лише на сьогодні, а й створюючи міцне підґрунтя для майбутнього.

Сучасні фахівці ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, як і його засновники на початку ХХ століття, гідно виконують свій професійний обов'язок — *сумління служіння істині!*

РОЗДІЛ І. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Робота Вченої ради

Відповідно до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» та Статуту, в ННЦ ІСЕ діє Вчена рада, діяльність якої регулюється Положенням про неї та Регламентом, затвердженими наказом ННЦ ІСЕ від 05.10.2023 № 134 /07-01 «Про затвердження Положення про Вчену раду та Регламенту Вченої ради Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України».

Вчена рада працює у складі, чисельність якого визначена Статутом ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, і становить 25 осіб з правом голосу. Із них 23 особи мають науковий ступінь доктора наук, доктора філософії або кандидата наук, 18 осіб — учене звання професора, старшого дослідника, старшого наукового співробітника або доцента.

Усього у 2025 році відбулося 19 засідань Вченої ради (протоколи № 1 від 10.01.2025, № 2 від 24.01.2025, № 3 від 20.02.2025, № 4 від 26.03.2025, № 5 від 11.04.2025, № 6 від 23.04.2025, № 7 від 05.05.2025, № 8 від 28.05.2025, № 9 від 25.06.2025, № 10 від 30.07.2025, № 11 від 14.08.2025, № 12 від 03.09.2025, № 13 від 24.09.2025, № 14 від 16.10.2025, № 15 від 29.10.2025, № 16 від 03.11.2025, № 17 від 28.11.2025, № 18 від 12.12.2025, № 19 від 30.12.2025), на яких розглядалися найважливіші питання діяльності Центру: проведення наукової і науково-методичної оцінки тематики та результатів науково-дослідних робіт, затвердження щорічних планів науково-дослідних робіт ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні та призначення наукових керівників (консультантів), затвердження освітньо-наукових програм та навчальних планів, білетів екзаменаційних сесій, індивідуальних планів здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, атестаційних звітів здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та інших документів щодо провадження освітньої діяльності в ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», затвердження результатів атестації наукових працівників, результатів конкурсу на наукові посади, обговорення виконання планів апробації та впровадження результатів НДР, рекомендації щодо публікації монографій, методик, методичних рекомендацій, періодичних наукових видань – збірника наукових праць «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики», журналу «Архів кримінології та судових наук», матеріалів конференцій, затвердження річних звітів про діяльність ННЦ ІСЕ, розгляд інших питань діяльності установи відповідно до Статуту ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

На засіданнях Вченої ради розглядалися такі питання:

- про вибори голови, заступників голови та вченого секретаря Вченої ради Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- обговорення Звіту про роботу Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України за 2024 рік;
- обговорення Звіту про результати наукової діяльності Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України за 2024 рік;
- про рекомендацію щодо розгляду на засіданні Координаційної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України питання про державну реєстрацію методик проведення судових експертиз та пропозицій до переліків рекомендованої науково-технічної та довідкової літератури, що використовується під час проведення судових експертиз, та програмних продуктів, які рекомендовані до застосування в експертній практиці;

- про рекомендацію щодо розгляду на засіданні Координаційної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України питання про державну реєстрацію змін до «Методики судово-психологічної експертизи неповнолітніх підозрюваних (обвинувачених)»;
- звіти здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук;
- обговорення остаточних звітів про НДР Тематичного плану науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та Плану науково-дослідних робіт Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2024 рік;
- обговорення остаточних та проміжних звітів про НДР Тематичного плану науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та Плану науково-дослідних робіт Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2025 рік;
- обговорення пропозицій (пояснювальних записок) щодо включення науково-дослідних робіт до Тематичного плану науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2026 рік;
- обговорення пропозицій (технічних завдань з пояснювальними записками та календарними планами виконання робіт) щодо включення науково-дослідних робіт до Плану науково-дослідних робіт Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2025 рік;
- обговорення результатів роботи Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України в I півріччі 2025 року;
- обговорення Плану роботи Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на II півріччя 2025 року;
- про внесення змін до складу виконавців науково-дослідних робіт Тематичного плану науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік;
- про завершення підготовки в докторантурі зі спеціальності 081 «Право» Перепелиці Сергія Івановича, Коломойцева Миколи Миколайовича, Коваленка Артема Володимировича та Яценка Івана Володимировича;
- про заміщення науковими працівниками Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України вакантних посад за строковими трудовими договорами до проведення конкурсу;
- про зарахування до докторантури Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на денну форму навчання 2025 зі спеціальності D8 «Право»;
- про зарахування до аспірантури Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на заочну форму навчання 2025 зі спеціальності D8 «Право»;
- про затвердження Вимог до Дослідницької пропозиції Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України у 2025 році;
- про затвердження екзаменаційних білетів вступних іспитів 2024–2025 року за спеціальностями: «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність», «Адміністративне право і процес; фінансове право»;
- про затвердження екзаменаційних та залікових білетів до II семестру сесії 2024-2025 навчального року здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії другого та першого курсів навчання зі спеціальності 081 «Право»;
- про затвердження екзаменаційних та залікових білетів до першої сесії 2025-2026 навчального року здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії другого та першого

курсів навчання зі спеціальності 081 «Право»;

- про затвердження Загальної короткострокової програми підвищення кваліфікації «Захист прав дітей у період дії воєнного стану»;

- про затвердження навчальних планів освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності D8 «Право» заочної форми навчання Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;

- про затвердження оновленої освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності D8 Право.

- про затвердження Положення про емблему Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;

- про затвердження Положення про Приймальну комісію Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2025 рік;

- про затвердження Положення про проведення таємного голосування з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість голосування на засіданнях спеціалізованої вченої ради Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України у випадку використання засобів відеозв'язку в режимі реального часу;

- про затвердження Правил прийому до аспірантури Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України у 2025 році;

- про затвердження Правил прийому до докторантури Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України у 2025 році;

- про затвердження Правил прикріплення здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України у 2025 році;

- про затвердження Правил та процедур проведення захистів дисертацій здобувачів наукового ступеня доктора наук та Положення про спеціалізовану вчену раду Д 64.896.01 з присудження наукового ступеня доктора наук;

- про затвердження Програми вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності D8 «Право» Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2025 рік;

- про затвердження Програми навчального курсу «Теоретичні, організаційні і процесуальні питання судової експертизи» з теоретичної підготовки осіб, які мають намір отримати кваліфікацію судового експерта за відповідною експертною спеціальністю або підвищити кваліфікацію за спеціальністю D8 «Право» (081 «Право»);

- про затвердження складу групи забезпечення спеціальності D8 «Право» у Національному науковому центрі «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України та складу проєктної групи на 2025 рік;

- про затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук у 2026 році за спеціальністю 081 «Право» (за криміналістичним та судово-експертним профілями);

- про затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, які зараховані до аспірантури у 2026 році за спеціальністю 081 «Право» (за адміністративно-правовим, криміналістичним та судово-експертним профілями);

- про зміну керівників та внесення змін до складу виконавців науково-дослідних робіт Тематичного плану науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік;

- про зміну назв тем дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»;

- про зміну наукових керівників здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»;
- про методичну допомогу відділенням Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти ступеня доктора наук зі спеціальності 081 «Право»;
- про надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»;
- про затвердження результатів атестації наукових працівників Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про затвердження результатів конкурсу на заміщення вакантних наукових посад Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу лабораторії почеркознавчих, лінгвістичних, психологічних та мистецтвознавчих досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу лабораторії криміналістичних та військових досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу лабораторії інженерно-технічних досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу лабораторії економічних, товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу лабораторії будівельно-технічних досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу відділу аспірантури та докторантури Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу лабораторії інформаційно-аналітичного забезпечення судово-експертної діяльності, сертифікації та контролю якості досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу відділу підвищення кваліфікації судових експертів Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу Полтавського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу Сумського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;
- про науково-дослідну, експертну, профілактичну та методичну роботу Київського та

Донецького відділень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;

- про оновлену редакцію програми навчального курсу з підготовки фахівців (слухачів курсів підвищення кваліфікації) за програмою «Теоретичні, організаційні і процесуальні питання судової експертизи»;

- про переведення на наступний рік навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України зі спеціальності 081 «Право»;

- про переведення на наступний рік навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України зі спеціальності 081 «Право»;

- про підготовку документів до державної атестації Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України;

- про підсумки виконання Плану апробації результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та Плану впровадження результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік;

- про погодження Складу атестаційної комісії та Графіку проведення атестації наукових працівників ННЦ ІСЕ на 2026 рік;

- про подовження академічної відпустки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою за спеціальністю 081 «Право» у зв'язку із проходженням військової служби у Збройних Силах України;

- про поновлення на навчання в аспірантурі Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»;

- про призначення рецензентів та визначення структурного підрозділу для проходження попередньої експертизи дисертації за темою «Концептуальні засади представництва інтересів потерпілого у кримінальному провадженні» здобувачів ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність»;

- про присвоєння вченого звання старшого дослідника за спеціальністю 081 «Право» заступнику завідувача Сумського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, Науменку Сергію Михайловичу, Лубенцову Андрію Васильовичу, Посашкову Олександровичу, Брендель Ользі Іванівні, Мешкову Олегу Олеговичу, Варлахову Віталію Олександровичу;

- про проведення міжнародних науково-практичних конференцій: «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики», присвяченої 150-річчю від дня народження відомого вченого-криміналіста, доктора наук, професора Рудольфа Арчибальда Рейса, «Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи», «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики», присвяченої пам'яті видатного вченого, доктора юридичних наук, професора Владислава Федоренка («Федоренківські читання»);

- обговорення матеріалів для опублікування;

- про рекомендацію до видання збірника наукових праць «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики» (випуски № 38-41) та журналу «Архів кримінології та судових наук» (випуски № 11, 12);

- про рекомендацію до опублікування монографій: Нікітюка В. Г., Купріянової А. О., Сагайдак-Нікітюк В. Г. «Гнучка холодна зброя» (книга третя), Тюленева С. А., Нікітюка В. Г. «Ратищна холодна зброя, утворена із сільськогосподарського знаряддя» (книга 2, видання 2-ге доп.), Богданюка Р. І. «Подолання протидії виявленню та розслідуванню кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності», Гриценка В. В. «Використання спеціальних

знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя», Ємця І. О. «Концептуальні засади представництва інтересів потерпілого у кримінальному провадженні: теорія та практика», Коломойцева М. М. «Теоретичні та праксеологічні засади реалізації права на захист в Україні», Перепелиці С. І. «Проблеми теорії та практики розслідування злочинів, пов'язаних із колабораційною діяльністю», Тюленєва С. А. «Теоретичні та практичні основи криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством», Саламахи В. Р. «Предмет доказування і судовий розгляд кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи»;

– про рекомендацію до опублікування наукових праць;

– про створення разової спеціалізованої вченої ради для проведення захисту дисертації здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» Гриценка В. В., Богданюка Р. І., Губанової І. В., Петросьянц Д. В., Чекіна Д. О., Попельнюка Ю. П., Саламахи В. Р.;

– обговорення Плану науково-дослідних робіт Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2026 рік;

– обговорення Плану публікацій науково-дослідних робіт (методичних матеріалів) Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2026 рік;

– обговорення Плану методичної роботи Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на 2026 рік;

– обговорення Плану роботи Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України на I півріччя 2026 року.

РОБОТА АТЕСТАЦІЙНОЇ ТА КОНКУРСНОЇ КОМІСІЙ

Робота атестаційної комісії

Атестація наукових працівників ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» проводилася відповідно до статті 29 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» (із змінами та доповненнями). Загальний порядок атестації наукових працівників ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» визначено Положенням про атестацію наукових працівників Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, затвердженим наказом директора ННЦ ІСЕ від 24.04.2024 № 71/07-01.

Для організації та проведення атестації наукових працівників відповідно до вимог Положення про атестацію створено атестаційні комісії, склад яких і графіки їх роботи затверджено наказом директора ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» від 26.12.2024 № 1570/07-02 «Про затвердження графіку проведення чергової атестації наукових працівників Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»» (із змінами від 02.06.2025 № 613/07-02).

У 2025 році до складу атестаційної комісії включено 4 працівника ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», головою комісії визначено директора ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Тюленєва С. А., секретарем – заступника директора з наукової роботи Сімакову-Єфремян Е. Б. та 23.06.2025 проведено чергову атестацію наукового працівника — члена атестаційної комісії, ученого секретаря ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Деречі Л. М. За результатами роботи атестаційної комісії одноголосно прийнято рішення, що учений секретар ННЦ ІСЕ Дереча Л. М. відповідає займаній посаді. Рішення атестаційної комісії ННЦ ІСЕ від 23.06.2025 щодо визначення відповідності

кваліфікації наукових співробітників займаний посаді затверджено Вченою радою ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» 25.06.2025 (протокол № 9).

Робота конкурсної комісії

Засідання конкурсної комісії Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» на заміщення вакантних наукових посад відбувається відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 404 «Про затвердження Примірнього положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад державної наукової установи» (із змінами та доповненнями), Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад працівників Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, затвердженого директором ННЦ ІСЕ від 05.10.2023 № 133/07-01 та наказів директора ННЦ ІСЕ від 10.01.2025 № 43/07-02, від 17.03.2025 № 302/07-02, від 20.05.2025 № 571/07-02, від 23.07.2025 № 798/07-02 «Про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад».

Протягом 2025 року проведено 4 засідання конкурсної комісії ННЦ ІСЕ (протоколи засідання лічильної комісії № 1-4 від 18.02.2025, № 5-40 від 21.04.2025, № 41-48 від 24.06.2025, № 49-53 від 02.09.2025) щодо виборів на вакантні наукові посади, на яких обрано 49 працівників ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»:

- Русецького Анатолія Анатолійовича – на посаду головного наукового співробітника сектору теоретичних досліджень та редакційно-видавничої діяльності лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності;

- Жилу Наталію Ігорівну – на посаду наукового співробітника сектору теоретичних досліджень та редакційно-видавничої діяльності лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності;

- Кислу Наталію Вікторівну – на посаду провідного наукового співробітника сектору криміналістичних та психологічних досліджень Полтавського відділення.

- Дробишеву Олену Сергіївну – на посаду завідувача сектору почеркознавчих досліджень лабораторії почеркознавчих, лінгвістичних, психологічних та мистецтвознавчих досліджень;

- Пахомова Олександра Віталійовича – на посаду провідного наукового співробітника сектору біологічних, ветеринарних та молекулярно-генетичних досліджень лабораторії криміналістичних та військових досліджень;

- Рудневу Катерину Євгенівну – на посаду завідувача лабораторії криміналістичних та військових досліджень;

- Смирнова Олександра Олександровича – на посаду завідувача сектору фізичних, хімічних та ґрунтознавчих досліджень лабораторії криміналістичних та військових досліджень;

- Топчій Валерію Володимирівну – на посаду наукового співробітника сектору фізичних, хімічних та ґрунтознавчих досліджень лабораторії криміналістичних та військових досліджень;

- Кінашенко Олену Юліанівну – на посаду завідувача сектору інженерно-екологічних досліджень та досліджень з охорони праці лабораторії інженерно-технічних досліджень;

- Нурмагомедова Бориса Вадимовича – на посаду наукового співробітника сектору інженерно-екологічних досліджень та досліджень з охорони праці лабораторії інженерно-технічних досліджень;

- Пугачова Анатолія Михайловича – на посаду наукового співробітника сектору інженерно-екологічних досліджень та досліджень з охорони праці лабораторії інженерно-технічних досліджень;

- Бохонську Оксану Вікторівну – на посаду наукового співробітника сектору земельно-технічних досліджень та оцінки нерухомості лабораторії будівельно-технічних досліджень;
- Осипенко Катерину Олександрівну – на посаду завідувача лабораторії будівельно-технічних досліджень;
- Зайцеву Марину Сергіївну – на посаду старшого наукового співробітника сектору науково-методичної діяльності лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності;
- Назаренко Поліну Олександрівну – на посаду наукового співробітника сектору науково-методичної діяльності лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності;
- Мельник Наталію Олександрівну – на посаду старшого наукового співробітника відділу підвищення кваліфікації судових експертів;
- Чалу Оксану Ігорівну – на посаду наукового співробітника сектору міжнародного співробітництва та роботи з іноземцями лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності;
- Козуба Сергія Олександровича – на посаду завідувача лабораторії економічних, товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності;
- Безкровну Наталю Олександрівну – на посаду наукового співробітника сектору товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності лабораторії економічних, товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності;
- Братчину Інну Віталіївну – на посаду наукового співробітника сектору економічних досліджень лабораторії економічних, товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності;
- Ратушну Тетяну Сергіївну – на посаду наукового співробітника сектору економічних досліджень лабораторії економічних, товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності;
- Скалозубову Альону Володимирівну – на посаду наукового співробітника сектору економічних досліджень лабораторії економічних, товарознавчих досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності;
- Бараша Леоніда Євгенійовича – на посаду старший наукового співробітника відділу криміналістичних досліджень Київського відділення;
- Боброву Олену Миколаївну – на посаду наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення;
- Козій Надію Петрівну – на посаду наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення;
- Міму Аліну Анатоліївну – на посаду завідувача відділу інженерно-технічних досліджень Київського відділення;
- Пукліч Ольгу Сергіївну – на посаду завідувача відділу мистецтвознавчих, психологічних та інших досліджень Київського відділення;
- Томачинську Ларису Анатоліївну – на посаду провідного наукового співробітника відділу досліджень об'єктів інтелектуальної власності Київського відділення;
- Свириденка Олександра Борисовича – на посаду заступника завідувача відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення;
- Родяхіну Марину Василівну – на посаду наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення;
- Хомутенка Олексія Васильовича – на посаду завідувача відділу економічних та товарознавчих досліджень Київського відділення;
- Пономаренко Олександр Володимирівну – на посаду наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення;
- Бойченко Ольга Сергіївна – на посаду старшого наукового співробітника відділу інженерно-технічних досліджень Київського відділення;
- Воробйова Олена Юріївна – на посаду завідувача Полтавського відділення;

- Мисяк Оксана Георгіївна – на посаду завідувача сектору економічних та товарознавчих досліджень Полтавського відділення;
- Кобищан Ганна Дмитрівна – на посаду старшого наукового співробітника сектору економічних та товарознавчих досліджень Полтавського відділення;
- Сидоренко Ольга Павлівна – на посаду старшого наукового співробітника сектору криміналістичних та психологічних досліджень Сумського відділення;
- Кумеда Олена Павлівна – на посаду старшого наукового співробітника сектору криміналістичних та психологічних досліджень Сумського відділення.
- Дрошенко Тетяну Юріївну – на посаду завідувача сектору міжнародного співробітництва та роботи з іноземцями лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності;
- Паршина Дениса В'ячеславовича – на посаду наукового співробітника лабораторії інформаційно-аналітичного забезпечення судово-експертної діяльності, сертифікації та контролю якості досліджень;
- Романа Олександра Миколайовича – на посаду наукового співробітника лабораторії інформаційно-аналітичного забезпечення судово-експертної діяльності, сертифікації та контролю якості досліджень;
- Князєву Олену Володимирівну – на посаду старшого наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення;
- Яценка Івана Володимировича – на посаду головного наукового співробітника сектору біологічних, ветеринарних та молекулярно-генетичних досліджень лабораторії криміналістичних та військових досліджень;
- Гайдук Валентину Володимирівну – на посаду старшого наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення;
- Назаренка Дмитра Юрійовича – на посаду наукового співробітника відділу науково-методичної роботи та післядипломної освіти Київського відділення.
- Гур'єва Олександра Васильовича – на посаду завідувача сектору військових досліджень лабораторії криміналістичних та військових досліджень;
- Соловійова Дмитра Андрійовича – на посаду наукового співробітника сектору фізичних, хімічних та ґрунтознавчих досліджень лабораторії криміналістичних та військових досліджень;
- Дудник Тамару Григорівну – на посаду заступника завідувача Полтавського відділення;
- Савельєва Дмитра Юрійовича – на посаду завідувача сектору інженерно-технічних досліджень Полтавського відділення.

Конкурс на заміщення вакантних посад: завідувача сектору науково-методичної діяльності лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності ННЦ ІСЕ, завідувача сектору військових досліджень лабораторії криміналістичних та військових досліджень та наукового співробітника сектору криміналістичних та психологічних досліджень Сумського відділення ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», таким, що не відбувся, у зв'язку з відсутністю заяв на участь у конкурсі.

Результати конкурсу на заміщення вакантних наукових посад затверджено відповідними рішеннями Вченої ради ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» (протоколи № 3 від 20.02.2025, № 6 від 23.04.2025, № 9 від 25.06.2025, № 12 від 03.09.2025).

РОЗДІЛ II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Стисла характеристика науково-дослідних робіт, виконаних за Тематичним планом науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік

1. Розробка науково-методичного посібника щодо запобігання експертних помилок під час здійснення судово-експертної діяльності (ННЦ ІСЕ, Купріянова А. О., КНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний, завершений за етапами 2024-2025 — достроково): 200 с., 129 джерел, 1 додаток, № держреєстрації 0124U001145.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у сфері судово-експертної діяльності.

Предметом дослідження є розробка науково-методичних рекомендацій щодо запобігання експертних помилок під час здійснення судово-експертної діяльності.

Мета роботи – підготовка науково-методичних рекомендацій щодо запобігання експертних помилок під час здійснення судово-експертної діяльності, у якому наведено результат комплексного аналізу досліджень провідних науковців та узагальнення експертної практики для теоретичного обґрунтування й розроблення заходів щодо оптимізації судово-експертної діяльності шляхом удосконалення її правових, методичних та організаційних аспектів і мінімізації умов виникнення помилок у експертній практиці.

Методи дослідження та апаратура – у процесі проведення досліджень застосовано загальні методи (методи діалектики: заперечення; розвитку за спіраллю; переходу кількісних змін у якісні тощо; методи логіки: аналіз, синтез, узагальнення, індукція, дедукція тощо); загально-пізнавальні наукові методи (спостереження, порівняння, описування, вимірювання, планування, експеримент, уявне моделювання) тощо.

Теоретичним та практичним результатом наукових досліджень став остаточний науковий звіт (науково-методичні рекомендації), у якому уточнено формулювання поняття «експертна помилка»; визначені ознаки, що характеризують помилку судового експерта під час здійснення судово-експертної діяльності та ознаки, які відрізняють її від помилок в інших сферах людської діяльності; визначені онтологічні і гносеологічні фактори, що впливають на виникнення помилок в діяльності судового експерта; уточнено види експертних помилок для створення науково обґрунтованої їх класифікації; визначено шляхи удосконалення методологічної функції судово-експертної діяльності як найбільш ефективного засобу зменшення експертних помилок.

Наукова новизна – полягає в тому, що робота є першим за останні роки в умовах модернізації українського суспільства, реалізації судової реформи ґрунтовним дослідженням наукових праць науковців та практиків з питань розширення теоретичних засад можливостей мінімізації експертних помилок, визначення шляхів їх подолання через удосконалення науково-методичного і організаційного аспектів судово-експертної діяльності, а також розроблення рекомендацій, які можуть бути використані у практичній діяльності судових експертів.

Ефективність впровадження – результати наукового дослідження (науково-методичні рекомендації щодо запобігання експертних помилок під час здійснення судово-експертної діяльності) будуть корисними під час розроблення нових нормативних актів; для науковців і судових експертів, які проводять дослідження з проблем використання спеціальних знань під час різних видів проваджень; під час стажувань та підвищення кваліфікації судових експертів; для викладачів, аспірантів під час здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності; студентів закладів вищої освіти та ін.

Галузь використання – результати наукового дослідження будуть корисними у процесі здійснення науково-методичної діяльності під час розроблення нових експертних методик проведення судових експертиз; для науковців і судових експертів, які проводять дослідження з

проблем використання спеціальних знань; під час стажування та підвищення кваліфікації судових експертів; для викладачів, аспірантів під час здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності; студентів закладів вищої освіти тощо.

2. Розробка Методики визначення вартості нормогодини під час проведення судових експертиз та надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України (НДЦСЕ у сфері ІТ та ІВ, Тимошик Л.П., КНДІСЕ, ННЦ ІСЕ, Губанова І.В., ДніпроНДІСЕ, Приватне підприємство «ГАЛАЕКСПЕРТ» Кузнєцова Г.О. (за згодою)

Звіт про НДР (частина остаточного звіту): 25 с., 16 джерел; № держреєстрації 0124U002016.

Об'єкт дослідження – норми законодавства України, наукова доктрина у сфері нормування праці судових експертів Міністерства юстиції України.

Предметом дослідження є розробка методики визначення вартості нормогодини під час проведення судових експертиз та надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України.

Мета роботи – розробка Методики визначення вартості нормогодини під час проведення судових експертиз та надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України.

Методи дослідження та апаратура – у процесі проведення досліджень застосовано загальні методи (методи діалектики: заперечення заперечення; розвитку за спіраллю; переходу кількісних змін у якісні тощо; та методи логіки: аналіз, синтез, узагальнення, індукція, дедукція тощо); загально-пізнавальні наукові методи (спостереження, порівняння, описування, вимірювання, планування, експеримент, уявне моделювання) тощо.

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано практику та розроблено методику визначення вартості нормогодини під час проведення судових експертиз та надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України, запропоновано єдиний підхід з боку працівників різних судово-експертних установ України до визначення вартості нормогодини під час проведення судових експертиз та надання платних послуг.

Наукова новизна – вперше висвітлено сучасні особливості визначення вартості нормогодини під час проведення судових експертиз та надання платних послуг.

Ефективність впровадження – результати цієї роботи можна використовувати у процесі встановлення вартості нормогодини під час проведення судових експертиз та надання платних послуг.

Галузь використання – судово-експертні установи України.

3. Удосконалення загальної методики судово-почеркознавчої експертизи (ННЦ ІСЕ, Дробішева О.С., КНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ, ОНДІСЕ, ЛНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 212 с., 34 рис., 69 джерел, № держреєстрації 0122U001900.

Об'єкт дослідження – почеркова інформація, що міститься у почерку і підписах.

Мета роботи – удосконалення загальних та окремих методик судово-почеркознавчої експертизи: «Загальна методика дослідження почерку при ідентифікації виконавця», «Дослідження підписів», «Методичні рекомендації вирішення судово-почеркознавчих діагностичних задач», їх актуалізація на основі нових сучасних вимог, узагальнення великого обсягу літературних джерел і експертної практики з цих видів досліджень.

Методи дослідження – загальні (формально-логічні методи пізнання: аналіз, синтез, узагальнення, аналогія), загальнонаукові (спостереження, вимірювання, описування, порівняння), спеціальні (техніко-криміналістичні, ідентифікаційні, мікроскопічні, кількісні, моделювання, ймовірісно-статистичний).

Теоретичні та практичні результати – удосконалено та осучаснено загальну методику судово-почеркознавчої експертизи, відповідно до наукових стандартів. Результати цієї роботи можуть бути реалізовані в експертній практиці при проведенні експертиз та під час навчання спеціалістів з метою присвоєння кваліфікації судового експерта за спеціальністю 1.1 «Дослідження почерку і підписів».

Розглянуто теоретичні передумови дослідження почерку і підписів при ідентифікації виконавця; проведене опрацювання та узагальнення літературних джерел з питань дослідження почерку і підписів при ідентифікації виконавця; узагальнення експертної практики СЕУ Міністерства юстиції України з дослідження почерку і підписів з метою ідентифікації виконавця; визначено завдання, предмет, об'єкт та стадії експертного дослідження, згруповано, проаналізовано та виявлено почеркові ознаки, притаманні певним тактикам виконання почерку та підписів; розроблено алгоритм послідовності дій судового експерта при проведенні почеркознавчих досліджень почерку та підписів при вирішенні ідентифікаційних і діагностичних завдань; приділено увагу особливостям підготовки матеріалів при призначенні судово-почеркознавчої експертизи.

Новизна – удосконалення загальних та окремих методик судово-почеркознавчої експертизи з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки та сучасних наукових стандартів.

Ефективність впровадження – удосконалена загальна методика судово-почеркознавчої експертизи сприятиме вирішенню ідентифікаційних та діагностичних завдань при почеркознавчому дослідженні зазначених почеркових об'єктів, а також отриманню необхідної додаткової інформації для об'єктивізації та оптимізації й підвищення ефективності діяльності експерта-почеркознавця. Результати цієї роботи мають бути реалізовані в експертній практиці, а також у навчанні спеціалістів у галузі судового почеркознавства, що сприятиме розширенню можливостей з цього напрямку досліджень.

Галузь використання – в експертній практиці науково-дослідних установ судових експертиз системи Міністерства юстиції України та інших Міністерств, відомств, у процесі підготовки й підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю 1.1 «Дослідження почерку і підписів».

4. Розробка методики дослідження підписів, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи (ННЦ ІСЕ, Дробішева О. С.)

Звіт про НДР (проміжний) – 51 с., 4 рис., 13 джерел, № держреєстрації 0125U001162.

Об'єкт дослідження – почеркова інформація, що міститься у підписах, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи.

Мета роботи – розробка методики почеркознавчого дослідження підписів, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи, її актуалізація на основі нових сучасних вимог, узагальнення великого обсягу літературних джерел і експертної практики з цього виду досліджень.

Методи дослідження – загальні (формально-логічні методи пізнання: аналіз, синтез, узагальнення, аналогія), загальнонаукові, окремі (спостереження, вимірювання, описування, порівняння, техніко-криміналістичні, мікроскопічні, кількісні, моделювання, криміналістичне експериментування, метод експертних оцінок, ймовірно-статистичний) та спеціальні методи судової експертизи.

Теоретичні та практичні результати – розроблення методики почеркознавчого дослідження підписів, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи, відповідно до наукових стандартів та стандартів оформлення методик проведення судових експертиз внаслідок удосконалення криміналістичної техніки, появи нових приладів, обладнання, засобів дослідження.

Розглянуто теоретичні передумови почеркознавчого дослідження підписів, виконаних

із наслідуванням підпису іншої особи; проведено всебічний аналіз літературних джерел з питань почеркознавчого дослідження схожих підписів, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи; узагальнено великий обсяг експертної практики СЕУ Міністерства юстиції України з такого виду досліджень; визначено завдання, предмет, об'єкт та стадії експертного дослідження, згруповано, проаналізовано та виявлено почеркові ознаки, притаманні певним тактикам виконання підписів виконаних із наслідуванням підпису іншої особи; розроблено алгоритм послідовних дій судового експерта при проведенні почеркознавчого дослідження підписів, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи, при вирішенні ідентифікаційних завдань; приділено увагу особливостям підготовки матеріалів при призначенні судової почеркознавчої експертизи такого роду об'єктів.

Новизна – розробка методики почеркознавчого дослідження підписів, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи.

Ефективність впровадження – розроблена методика почеркознавчого дослідження підписів, виконаних із наслідуванням підпису іншої особи, оптимізує та сприятиме єдності практики експертів-почеркознавців, надає змогу розширити можливості цього напрямку досліджень щодо вирішення ідентифікаційних та діагностичних завдань у почеркознавстві, сприяє удосконаленню криміналістичної техніки, впровадженню нових приладів, обладнання, засобів дослідження, а також отриманню додаткової інформації, необхідної для об'єктивізації експертної діяльності, забезпеченню дотримання принципів повноти та всебічності дослідження, відповідно до сучасних вимог чинного законодавства, нових наукових стандартів, стандартів оформлення методик та міжнародних стандартів, запроваджених в Україні.

Результати цієї роботи мають бути реалізовані в експертній практиці, а також у навчанні спеціалістів у галузі судового почеркознавства, що сприятиме розширенню можливостей з цього напрямку досліджень.

Галузь використання – в експертній практиці науково-дослідних інститутів судових експертиз системи Міністерства юстиції України та в процесі підготовки фахівців за спеціальністю 1.1 «Дослідження почерку і підписів».

5. Розробка методики комплексної судової психолого-лінгвістичної експертизи (комплексу експертиз) мовленнєвої діяльності суб'єктів підвищеного злочинного впливу за аудіо- та відеозвукозаписом проведення негласних слідчих (розшукових) дій (ННЦ ІСЕ, Науменко С.М., КНДІСЕ)

Звіт про НДР (проміжний): 48 с., 37 джерел, 3 табл., №держреєстрації 0124U000944.

Об'єкт дослідження – мовленнєва діяльність суб'єктів підвищеного злочинного впливу за аудіо- та відео-, звукозаписом проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Мета науково-дослідної роботи – розроблення методики комплексної судової психолого-лінгвістичної експертизи (комплексу експертиз) мовленнєвої діяльності суб'єктів підвищеного злочинного впливу за аудіо- та відео-, звукозаписом проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Методи дослідження – загальнонаукові (спостереження, опис, порівняльний аналіз, інтерпретація, індукція, синтез), окремі методи психології (моделювання, спрямоване спостереження, контент-аналіз, психолого-семантичний аналіз) та лінгвістики (лексико-семантичний, комунікативно-прагматичний, контекстуально-інтерпретаційний аналіз, моделювання, інтент-аналіз), спеціальні методи у вигляді методик судової психологічної та лінгвістичної експертизи.

Наукова новизна – уперше розроблено методику комплексної судової психолого-лінгвістичної експертизи (комплексу експертиз) мовленнєвої діяльності суб'єктів підвищеного злочинного впливу за аудіо- та відео-, звукозаписом проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Ефективність упровадження – результати цієї роботи мають бути реалізовані в експертній практиці, а також у навчанні спеціалістів у галузі судової психології та судової лінгвістики, що сприятиме розширенню можливостей психолого-лінгвістичних досліджень.

Галузь використання – в експертній практиці науково-дослідних установ судових експертиз системи Міністерства юстиції України та в процесі підготовки фахівців за спеціальностями 14.1 «Психологічні дослідження» та 1.2 «Лінгвістичне дослідження мовлення».

6. Розробка методики лінгвістичних досліджень мовленнєвих актів виправдування, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України й тимчасової окупації частини території України (ННЦ ІСЕ, Ковкіна Є.В., ОНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 120 с., 28 джерел. № держреєстрації 0124U000943 .

Об'єкт дослідження – продукти мовленнєвої діяльності (мовленнєві акти), виражені в писемній або усній формі (висловлювання, фрази, виступи, звернення, промови, публікації, дописи, креалізовані тексти та ін.), що зафіксовані в засобах масової інформації, телебаченні, газетах, листівках і т. ін.

Мета роботи – розробка методики лінгвістичних досліджень мовленнєвих актів виправдування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України й тимчасової окупації частини території України.

Методи дослідження – загальнонаукові та спеціальні: дискурсивний, інтент-аналіз, контент-аналіз, формально-логічний, спостереження, описовий, метод моделювання, статистичний, спеціальні лінгвістичні методи, соціолінгвістичні, методи логіко-семантичного, контекстуального, структурно-системного, лексико-граматичного аналізу та інші.

Теоретичні та практичні результати – вивчення предмету, об'єкту дослідження; окреслення завдань судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи; теоретичне узагальнення літератури з вивчення мовленнєвих актів виправдування, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації частини території України; узагальнення експертної практики щодо встановлення мовленнєвих актів виправдування, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України; тимчасової окупації частини території України; визначення меж компетенції судового експерта у проведенні лінгвістичних експертиз; систематизація лінгвістичних ознак виправдування, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України й заперечення тимчасової окупації частини території України.

Новизна – уперше в практиці експертних установ МЮ України розроблений чіткий перелік етапів лінгвістичного дослідження об'єктів інформаційного характеру щодо встановлення в їхній структурі лінгвістичних мовленнєвих актів виправдування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України й тимчасової окупації частини території України.

Ефективність впровадження – методика надає змогу суттєво підвищити рівень проведення судової лінгвістичної (семантико-текстуальної) експертизи.

Галузь використання – використання в експертній практиці, у навчанні спеціалістів з метою присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта за спеціальністю 1.2 «Лінгвістична експертиза мовлення».

7. Розробка методики судової лінгвістичної (семантико-текстуальної) експертизи в кримінальних провадженнях щодо глорифікації учасників збройної агресії Російської Федерації проти України (ННЦ ІСЕ, Браїлко Ю.І.)

Звіт про НДР (остаточний): 114 с., 67 джерел, № держреєстрації 0124U000942.

Об'єкт дослідження – текст, який може містити одне чи кілька висловлювань, що мають такий об'єктивний зміст, та/чи комунікативну мету, та/чи лексико-семантичні, інші лінгвальні ознаки, завдяки яким відбувається глорифікація особи, яка є учасником збройної агресії Російської Федерації проти України.

Мета роботи — розробка методики проведення судової лінгвістичної (семантико-текстуальної) експертизи в кримінальних провадженнях щодо глорифікації учасників збройної агресії Російської Федерації проти України.

Методи дослідження — загальнонаукові (порівняльний метод, інтерпретація, індукція, дедукція); спеціально-лінгвістичні методи дискурсивного, контекстуального, транstekстуального, лексикографічного, лінгвостилістичного, прагматичного, компонентного, лексико-семантичного, логіко-граматичного, семантико-синтаксичного, структурного аналізу, контент-аналізу, інтент-аналізу.

Теоретичні та практичні результати — створено методику проведення судових лінгвістичних (семантико-текстуальних) експертиз у кримінальних провадженнях щодо глорифікації учасників збройної агресії Російської Федерації проти України.

Новизна — уперше розроблено методику судової лінгвістичної (семантико-текстуальної) експертизи в кримінальних провадженнях, які стосуються глорифікації учасників збройної агресії Російської Федерації проти України.

Ефективність впровадження — результати цієї роботи мають бути реалізовані в експертній практиці НДІСЕ системи МЮ України, системи СБУ, системи МВС України, при підготовці фахівців за спеціальністю 1.2 «Лінгвістичне дослідження мовлення».

Галузь використання — результати роботи мають бути реалізовані при проведенні судових лінгвістичних (семантико-текстуальних) експертиз.

8. Розробка методичних рекомендацій дослідження емодзі як елемента комунікації під час проведення судової лінгвістичної експертизи (ННЦ ІСЕ, Переяслов В.О.)

Звіт про НДР (проміжний): 37 с., 12 джерел. № держреєстрації 0125U001161.

Об'єкт дослідження – продукти мовленнєвої діяльності (мовленнєві акти), виражені в писемній (висловлювання, фрази, виступи, звернення, промови, публікації, дописи, креолізовані тексти та ін.) формі, що містяться в засобах масової інформації, листуванні у соціальних мережах тощо.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій лінгвістичних досліджень семантичного, індивідуально-авторського, прагматичного навантаження та функцій емодзі в мовленнєвих актах, які є або можуть бути предметом судового розгляду.

Методи дослідження – загальнонаукові та спеціальні: дискурсивний, інтент-аналіз, контент-аналіз, формально-логічний, спостереження, описовий, метод моделювання, статистичний, спеціальні лінгвістичні методи, соціолінгвістичні, методи логіко-семантичного, контекстуального, структурно-системного, лексико-граматичного аналізу та інші.

Теоретичні та практичні результати: розроблено метамову дослідження емодзі, що ґрунтується на семіотичній теорії знака. Емодзі визначено як іконічні знаки з елементами символічності, що функціонують у цифровому комунікативному просторі. Сформульовано систему базових дефініцій: емодзі, емотикон, піктограма, емодзикон, семантика емодзі, прагматика емодзі, полісемія емодзі, кросплатформеність, контекст комунікації, семантична інтерпретація та намір комунікатора. Дефініції адаптовано до потреб судово-експертної

практики. Узагальнено теоретичне підґрунтя вітчизняної та зарубіжної науки, виокремлено дев'ять дослідницьких підходів: семіотичний, соціолінгвістичний, психолінгвістичний, комунікативно-прагматичний, кроскультурний, мультимодальний, когнітивний та медіалінгвістичний. Обґрунтовано багатоаспектну природу емодзі як комунікативних одиниць, що поєднують семантичні, прагматичні, соціокультурні й технологічні виміри на перетині вербальної та невербальної комунікації. Виявлено ключові проблеми інтерпретації: платформену варіативність відображення, культурну специфіку сприйняття, контекстуальну залежність значення, полісемантичність й амбівалентність інтерпретації. Розроблено комплексну систему класифікації емодзі за вісьма критеріями: типологічна (емодзикони, жестові, антропоморфні, зооморфні, фітоморфні, предметні, абстрактні), функціональна (емотивні, директивні, фатичні, референтні, естетичні, метатекстові), семантична (буквальне, метафоричне, метонімічне, символічне, ідіоматичне значення), прагматична, кроскультурна, контекстуальна, дискурсивна й полісемантична інтерпретації. Для судової експертизи створено алгоритм інтерпретації емодзі, який складається з п'яти етапів: контекстуальний аналіз (текстове оточення, попередні / наступні повідомлення, тональність), аналіз культурного й соціального контексту (походження комунікаторів, вікові / професійні особливості), аналіз платформеної специфіки (ідентифікація пристрою, стандарти Unicode), семантичний аналіз (порівняння з невербальними засобами, полісемія), експериментальний підхід (верифікація через бази даних Emojipedia, Emojiall, Emojigraph). Систематизовано шість основних функцій емодзі: субститутивна, підкріплювальна, іронічна / протирічна, доповнювальна, емфатична, функція управління дискурсом. Визначено лінгвістичні функції: експресивні, інтерпретаційні, взаєминотворчі, етикетні, емфатичні, структурні.

Новизна: уперше в практиці експертних установ МЮ України запропоновано інтегрований підхід дослідження емодзі як невербальних одиниць комунікації в контексті судової лінгвістичної експертизи. Уперше розроблено комплексні рекомендації щодо аналізу семантичного, індивідуально-авторського, прагматичного навантаження та функцій емодзі в мовленнєвих актах, які є предметом судового розгляду. Новаторським є системний підхід до класифікації емодзі за вісьмома взаємопов'язаними критеріями, що дозволяє здійснювати багаторівневий аналіз цих комунікативних одиниць. Уперше створено алгоритм експертного дослідження емодзі, що враховує специфіку української мовно-культурної традиції, сучасні технологічні реалії та потреби вітчизняної судової практики. Новим є інтегрування міждисциплінарних підходів (семіотичного, лінгвістичного, психолінгвістичного, культурологічного) у єдину методологію судово-експертного дослідження. Уперше систематизовано проблематику платформеної варіативності відображення емодзі та її вплив на інтерпретацію в експертному дослідженні з практичними рекомендаціями щодо врахування технічних особливостей.

Ефективність упровадження: методичні рекомендації нададуть змогу суттєво підвищити рівень проведення судової лінгвістичної (семантико-текстуальної) експертизи.

Галузь використання – використання в експертній практиці, у навчанні спеціалістів з метою присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта за спеціальністю 1.2 «Лінгвістична експертиза мовлення».

9. Розробка навчально-методичного посібника «Основи судової лінгвістичної експертизи» (ННЦ ІСЕ, Браїлко Ю.І.)

Звіт про НДР (проміжний): 34 с., 66 джерел, № держреєстрації 0125U001160.

Об'єкт дослідження – діяльність судового експерта-лінгвіста, яка розглядається як єдина багатомірна система, утворена з комплексу взаємозалежних компонентів (суб'єкти діяльності, об'єкти, предмет дослідження, завдання, межі компетенції, компетентність, методи, технологія дослідження тощо).

Мета роботи – розроблення навчально-методичного видання, що міститиме систематизований теоретичний і практичний матеріал для підготовки / підвищення кваліфікації судових експертів за спеціальністю 1.2 «Лінгвістичне дослідження мовлення».

Методи дослідження – загальнонаукові (порівняльний метод, інтерпретація, індукція, дедукція); спеціально-лінгвістичні методи дискурсивного, контекстуального, лінгвостилістичного, контент-аналізу.

Теоретичні та практичні результати – навчально-методичний посібник «Основи судової лінгвістичної експертизи».

Новизна: уперше буде створено навчальну працю теоретико-практичного спрямування для підготовки осіб, які мають намір здобути / підвищити кваліфікацію судового експерта за спеціальністю 1.2 «Лінгвістичне дослідження мовлення» та підвищення кваліфікації судових експертів цієї спеціальності.

Ефективність впровадження: результати цієї роботи мають бути реалізовані при підготовці судових експертів-лінгвістів у системі МЮ України, а також СБУ, МВС України, підвищенні кваліфікації судових експертів.

Галузь використання – експертна практика та підготовка /підвищення кваліфікації судових експертів за спеціальністю 1.2 «Лінгвістичне дослідження мовлення».

10. Розробка методики дослідження підроблених марок акцизного податку (ННЦ ІСЕ, Ярошенко І.В., КНДІСЕ)

Звіт про НДР (проміжний): 14 с., № держреєстрації 0125U001159.

Об'єкти дослідження – марки акцизного податку.

Мета роботи – розробка методики дослідження марок акцизного податку та визначення способів їх підробки.

Методи дослідження – загальнонаукові (спостереження, опис), формально-логічні (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогії), окремі та спеціальні (візуальний, мікроскопічний, фотографічний).

Теоретичні та практичні результати – проведено вивчення відомостей про технологію виготовлення марок акцизного податку, експертної практики судово-експертних установ з проведення досліджень підроблених марок акцизного податку, способів друку, що використовуються під час виготовлення марок акцизного податку на ДП «Поліграфічний комбінат «Україна», та способів друку, що використовуються під час виготовлення підроблених марок акцизного податку.

Новизна – уперше будуть узагальнені ознаки, що спостерігаються у справжніх та підроблених марках акцизного податку нових зразків, визначені способи відтворення захисних елементів.

Ефективність впровадження – дана методика буде сприяти удосконаленню методик судово-експертного дослідження, а також буде використовуватися при проведенні експертиз з дослідження підроблених марок акцизного податку та підготовки судових експертів.

Галузь використання – судово-експертна діяльність при проведенні експертиз з дослідження підроблених марок акцизного податку.

11. Удосконалення методики судово-балістичного дослідження саморобної вогнепальної зброї (ННЦ ІСЕ, Коломійцев О.В.)

Звіт про НДР (остаточний): 98 с., 57 рис., 2 табл., 20 джерел. № держреєстрації 0124U000941.

Об'єкт дослідження – зразки вогнепальної зброї, які були виготовлені саморобним способом; зразки та елементи конструкції зброї, які були виготовлені за допомогою 3-D друку; балістичні характеристики куль, які були вистріляні із саморобної вогнепальної зброї.

Метою роботи – є вдосконалення методики судово-балістичного дослідження саморобної зброї.

Методи дослідження – загальнонаукові, збирання, аналіз, узагальнення, систематизація, синтез та алгоритмізація інформаційних даних, мікроскопіювання (стереомікроскоп МБС-10, мікроскоп порівняння «Leeds Discovery Z»).

Теоретичні та практичні результати – проведено, збирання, узагальнення та систематизація сучасної інформації щодо класифікації як вогнепальної зброї, виготовленої за допомогою 3-D друку, так і інших технологій виготовлення деталей і частин вогнепальної зброї, удосконалено методику дослідження саморобної вогнепальної зброї з урахуванням сучасних вимог і викликів, які постають перед експертами у зв'язку із доступністю та поширенням серед широких верст населення технологій подвійного призначення.

Новизна – проведено криміналістичні дослідження вогнепальної зброї, деталі та частини якої виготовлені за допомогою 3-D друку. Уперше проведені балістичні випробування стволів із готовими нарізами, які повністю були виготовлені за допомогою 3-D друку. Уперше були отримані сліди каналу ствола, який було надруковано за допомогою 3-D принтеру. Проведено діагностичні та ідентифікаційні дослідження слідів каналу ствола, виготовленого із полімерного матеріалу. Проведені випробування щодо ресурсу такого роду стволів та балістичних характеристик куль, вистріляних із означених стволів.

Це дозволить отримати якісно нові підходи до вирішення завдань по дослідженню саморобної вогнепальної зброї.

Ефективність впровадження – удосконалена методика дослідження саморобної вогнепальної зброї буде впроваджена в експерту практику експертизи зброї; отримані результати досліджень необхідні фахівцям експертних установ МЮ України, МВС України, можуть використовуватися робітниками СБУ, слідчих органів та спеціалізованих учбових закладів, а також затребувані при проведенні підготовки судових експертів у галузях криміналістичних досліджень вогнепальної зброї.

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані при проведенні експертиз зброї.

12. Розробка методики трасологічного дослідження взуття та його слідів (ННЦ ІСЕ, Ярошенко І.В.)

Звіт про НДР (проміжний): 23 с., № держреєстрації 0125U001158.

Об'єкти дослідження – взуття та його сліди.

Мета роботи – розробка методики трасологічного дослідження взуття та його слідів.

Методи дослідження – спостереження, аналіз та синтез (під час дослідження об'єктів шляхом переходу від безпосереднього спостереження до аналізу й наступного теоретичного синтезу зібраного фактичного матеріалу), моделювання, порівняння, опис, формально-логічний метод (під час класифікації об'єктів) тощо.

Теоретичні і практичні результати – проведено аналіз літератури з дослідження взуття та його слідів, встановлено предмет, об'єкт та завдання експертизи взуття та його слідів, розроблені теоретичні положення, комплекс прийомів та методів вирішення діагностичних та ідентифікаційних завдань при дослідженні взуття та його слідів.

Новизна – удосконалено комплекс прийомів та методів діагностичного дослідження взуття та його слідів, з урахуванням сучасного стану дослідження взуття та його слідів.

Ефективність впровадження – результати даної наукової роботи дозволять оптимізувати процес судово-експертного дослідження взуття та його слідів, підвищити їх науковий рівень та скоротити терміни провадження судових експертиз.

Галузь використання – судово-експертна діяльність при проведенні експертиз з дослідження взуття та його слідів.

13. Розробка методики дослідження ручних осколкових гранат (ННЦ ІСЕ, Коломійцев О.В.)

Звіт про НДР (остаточний): 249 с., 303 рис., 60 табл., 14 джерел., № держреєстрації 0125U001157.

Об'єкт дослідження – ручні осколкові гранати, осколки ручних осколкових гранат, утворених в результаті вибуху.

Метою роботи – розробка методики дослідження ручних осколкових гранат.

Методи дослідження – загальнонаукові, аналіз, узагальнення, систематизація, синтез та алгоритмізація інформаційних даних, мікроскопіювання (стереомікроскоп МБС-10, мікроскоп порівняння «Leeds Discovery Z»).

Теоретичні та практичні результати – проведено збирання, узагальнення та систематизація сучасної інформації щодо класифікації гучних осколкових гранат, визначення особливостей криміналістичних досліджень означених об'єктів дослідження (бойових припасів), розроблено методику дослідження гучних осколкових гранат.

Новизна – уперше створено методику криміналістичного дослідження ручних осколкових гранат. Це дозволило отримати якісно нові підходи до вирішення завдань по дослідженню бойових припасів – гучних осколкових гранат.

Ефективність впровадження – методика дослідження ручних осколкових гранат буде впроваджена в експерту практику вибухотехнічної експертизи; отримані результати досліджень є корисними для фахівців експертних установ МЮ України, МВС України, можуть використовуватися робітниками СБУ, слідчих органів та спеціалізованих учбових закладів, а також затребувані при проведенні підготовки судових експертів у галузі вибухотехнічних досліджень; особливе значення отримані результати досліджень і методика будуть мати у кримінальних провадженнях, пов'язаних і вилученням ручних осколкових гранат та їх застосуванням.

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані при проведенні вибухотехнічної експертизи.

14. Розробка методичних рекомендацій щодо проведення ідентифікаційних досліджень мовлення, яке відбувається іноземною мовою (ННЦ ІСЕ Брендель О.І., ЛНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 50 с., 1 табл., 11 джерел, № держреєстрації 0125U001156.

Об'єкти дослідження – голос та мовлення людини у відео-, звукозаписах.

Мета роботи – створення методичних рекомендацій щодо розробки алгоритмів дослідження відео-, звукозаписів, які потребують ідентифікаційного дослідження мовлення, що відбувається іноземною мовою (або досліджень, в яких спостерігається мовна неспівставність досліджуваного та порівняльного матеріалів), що сприятиме розвитку судової експертизи.

Методи досліджень – загальнонаукові, окремі наукові методи дослідження та спеціальні методи судової експертизи.

Новизна роботи полягає у створенні єдиного методичного підходу щодо дослідження відео-, звукозаписів, які потребують ідентифікаційного дослідження мовлення, яке відбувається іноземною мовою (або досліджень, в яких спостерігається мовна неспівставність досліджуваного та порівняльного матеріалів). У результаті даної науково-дослідної роботи буде запропонований єдиний алгоритм експертних досліджень у даному напрямі.

Теоретичні та практичні результати – науковий звіт (методичні рекомендації), в якому створено єдиний методичний підхід щодо розробки загального алгоритму експертних дій з ідентифікації особи за усним мовленням, яке відбувається іноземною мовою (або досліджень, в яких спостерігається мовна неспівставність досліджуваного та порівняльного матеріалів).

Результати роботи дозволять експертам максимально повно вирішувати поставлені завдання, підвищити професійність досліджень, аргументованість і доказовість висновків експертів.

Ефективність впровадження – методичні рекомендації будуть використовуватись державними установами судових експертиз Міністерства юстиції України при проведенні судових експертиз та експертних досліджень в частині дослідження відео-, звукозапису за експертною спеціальністю 7.2 «Дослідження диктора за фізичними параметрами усного мовлення, акустичних сигналів та середовищ». Використання окремих положень методичних рекомендацій та наукового звіту будуть представляти практичний інтерес для органів досудового розслідування та суду.

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані при проведенні судових експертиз відео-, звукозапису за експертною спеціальністю 7.2.

15. Розробка методичних рекомендацій з дослідження грибів, що містять псилоцин та псилоцибін (ННЦ ІСЕ, Руднєва К.Є.)

Звіт про НДР (остаточний): 31 с., 23 джерела, № держреєстрації 0124U000939.

Об'єкти дослідження – рідини та сухі рослинні маси грибів, що містять псилоцибін та (або) псилоцин.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій з дослідження грибів, що містять псилоцин та псилоцибін.

Методи дослідження – загальнонаукові (аналіз, узагальнення, систематизація, порівняльний аналіз, синтез та алгоритмізація інформаційних даних), окремі та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики досліджень грибів, що містять псилоцин та псилоцибін. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – збір та вивчення вітчизняних та іноземних літературних джерел з криміналістичного дослідження грибів, що містять псилоцин та псилоцибін. Узагальнення наукової та науково-технічної інформації стосовно грибів, що містять псилоцин та псилоцибін. Підготовка зразків та підбір умов проведення експериментальних досліджень та методів пробопідготовки.

Новизна – вперше в Україні розроблено методичні рекомендації з дослідження грибів, що містять псилоцин та псилоцибін.

Ефективність впровадження – методика буде використовуватись при проведенні експертизи матеріалів речовин та виробів зі спеціальності 8.6 «Дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів».

Галузь використання – судово-експертна діяльність.

16. Розробка методики комплексного судово-експертного дослідження харчових продуктів тваринного походження з метою визначення їх якості, безпечності та відповідності нормативним вимогам (ННЦ ІСЕ, Яценко І.В.)

Звіт про НДР (проміжний): 26 с., 29 джерел., № держреєстрації 0124U000938.

Об'єкти дослідження – харчові продукти тваринного походження.

Предмет дослідження – фактичні дані та обставини справи, встановлювані судовим експертом на підставі використання спеціальних знань шляхом застосування відповідних засобів (методів) при дослідженні матеріальних та матеріалізованих носіїв інформації з метою вирішення завдань судової експертизи.

Мета роботи – розробка методики комплексного судово-експертного дослідження харчових продуктів тваринного походження з метою визначення їх якості, безпечності та відповідності нормативним вимогам.

Методи дослідження – загальнонаукові (збирання, аналіз, узагальнення, систематизація, порівняльний аналіз, синтез та алгоритмізація інформаційних даних), окремі та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики судової експертизи харчових продуктів.

Теоретичні та практичні результати – проведено пошук та дослідження джерел наукової та науково-технічної літератури за темою НДР; узагальнено наукову та науково-технічну інформацію щодо розробки методики комплексного судово-експертного дослідження харчових продуктів тваринного походження з метою визначення їх якості, безпечності та відповідності нормативним вимогам; обґрунтування предмета і об'єкта судової експертизи харчових продуктів тваринного походження, як фундаментальних категорій цього різновиду судової експертизи, а також окреслення кола ідентифікаційних, діагностичних і ситуалогічних завдань, що вирішуються цією судовою експертизою.

Новизна – розпочато розробку методики комплексного судово-експертного дослідження харчових продуктів з метою визначення безпечності та якості, а також виявлення їх невідповідності нормативним вимогам на всіх етапах виробництва та обігу із застосуванням якісних і кількісних, нових та удосконалених методик.

Розпочато розроблення теоретичних, методичних та праксеологічних засад судової експертизи харчових продуктів тваринного походження, зокрема обґрунтування предмета й об'єкта судової експертизи харчових продуктів, як фундаментальних категорій цього різновиду судової експертизи, а також окреслення кола ідентифікаційних, діагностичних і ситуалогічних завдань, що вирішуються цією судовою експертизою; розроблення нових та удосконалення існуючих якісних та кількісних методик, у т. ч. експрес-методик, за допомогою яких можна буде провести ідентифікацію харчових продуктів тваринного походження; визначити безпечність та якість, а також виявити невідповідність харчових продуктів нормативно-технічній документації на всіх етапах їх виробництва та обігу; встановити ступінь їх псування під час зберігання та обігу; виявити у харчових продуктах ксенобіотиків з метою приховування ознак псування; обґрунтування питань, що ставляться уповноваженою особою чи уповноваженим органом у процесуальному документі про призначення судової експертизи харчових продуктів, а також методичні підходи до укладання висновку експерта за результатами судової експертизи харчових продуктів тваринного походження.

Ефективність впровадження – розпочато розробку теоретичних, методичних та праксеологічних засад судової експертизи харчових продуктів тваринного походження, які дозволять збільшити потенціал одержаної інформації про фактичні дані та обставини події у тих випадках, коли за зовнішньо-морфологічними чи органолептичними ознаками діагностувати невідповідність складників і властивостей харчових продуктів не уявляється за можливе.

Галузь використання – методика буде реалізована в процесі проведення судових експертиз харчових продуктів тваринного походження, а також підготовки судових експертів за спеціальністю «8.12 – дослідження харчових продуктів».

17. Розробка комплексної методики визначення породи, віку, стану дерев та документального підтвердження вихідних даних для розрахунків розміру шкоди (ННЦ ІСЕ, Гамуля О.В., КНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 181 с., 21 рис., 3 табл., 60 джерел, № держреєстрації 0123U101148.

Об'єкти дослідження – дерева, деревина, кора, кірка, частки деревних рослин; матеріали справи та документи, що містять відомості про предмет експертизи.

Предмет дослідження – це фактичні дані та обставини справи, встановлювані судовим експертом на підставі використання спеціальних знань шляхом застосування відповідних

засобів (методів) при дослідженні матеріальних та матеріалізованих носіїв інформації з метою вирішення завдань судової експертизи.

Мета роботи – підготовка методики визначення породи, віку, стану дерев для документального підтвердження вихідних даних для розрахунків розміру шкоди.

Методи дослідження – загальнонаукові, збирання, аналіз, узагальнення, систематизація, синтез та алгоритмізація інформаційних даних; окремі (світлова мікроскопія) та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики досліджень недотримань вимог природоохоронного законодавства. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – розроблено комплексну методику визначення породи, віку, стану дерев та документального підтвердження вихідних даних для розрахунків розміру шкоди. Досліджено особливості морфологічної будови кори та кірки найпоширеніших деревних порід природних та штучних насаджень лісостепу та степу України для виявлення характерних ознак, достатніх для ідентифікації цих видів деревних порід у безлистому стані або за фрагментом стовбура. Проведені дослідження охопили поширені деревні породи (дуб, клен, ясен, акація, сосна та ін.), що найчастіше потрапляють на дослідження з метою їх ідентифікації, більшою мірою у вигляді частин стовбурів, колод або фрагментів.

Новизна – уперше розроблено комплексну методику визначення породи, віку, стану дерев та документального підтвердження вихідних даних для розрахунків розміру шкоди

Ефективність впровадження – методика буде використовуватись при проведенні судово-біологічних експертиз зі спеціальностей: 9.1 «Дослідження об'єктів рослинного походження» та проведення комплексних судових інженерно-екологічних та економічних експертиз за експертними спеціальностями 10.19 «Дослідження обставин та організаційно-технічних причин і наслідків впливу техногенних джерел на об'єкти довкілля» та «11.2. Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій».

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані при проведенні судово-біологічних експертиз, комплексних судових інженерно-екологічних та економічних експертиз.

18. Розробка методичних рекомендацій з проведення судової молекулярно-генетичної експертизи з використанням личинок м'ясної мухи (*Sarcophagidae*) для генотипування невідомих трупів (ННЦ ІСБ, Булавина В.С.)

Звіт про НДР (проміжний): 24 с., 35 джерел, № держреєстрації 0124U000937.

Об'єкти дослідження – личинки м'ясної мухи (*Sarcophagidae*).

Предмет дослідження – це фактичні дані та обставини справи, встановлювані судовим експертом на підставі використання спеціальних знань шляхом застосування відповідних засобів (методів) при дослідженні матеріальних та матеріалізованих носіїв інформації з метою вирішення завдань судової експертизи.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій з проведення молекулярно-генетичної експертизи личинок м'ясної мухи, які можуть бути важливим інструментом для ідентифікації невідомих трупів у випадках, коли інші методи не дають результатів з використанням комплексу приладів та відповідних реагентів.

Методи дослідження – загальнонаукові (аналіз, узагальнення, систематизація, порівняльний аналіз, синтез та алгоритмізація інформаційних даних), окремі та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики щодо ідентифікації невідомих трупів. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень. Екстракція нуклеїнових кислот, проведення реакції ампліфікації, генотипування.

Теоретичні та практичні результати – проведено збирання, узагальнення та систематизацію актуальної інформації щодо молекулярно-генетичних досліджень невідомих

трупів. За результатами узагальнення проведеного пошуку іноземних та вітчизняних джерел наукової та науково-технічної літератури за темою НДР сформульовано розділи НДР, питання, які будуть освітлені в розділах НДР. Визначені особливості цієї проблеми щодо присутності інгібіторів та щодо наявності контамінації.

Новизна – уперше буде розроблено методичні рекомендації з проведення судової молекулярно-генетичної експертизи з використанням личинок м'ясної мухи для генотипування невпізнаних трупів, що є важливим кроком у підвищенні ефективності розкриття злочинів та ідентифікації трупів.

Ефективність впровадження – методичні рекомендації будуть використовуватись при проведенні судових молекулярно-генетичних експертиз зі спеціальності 9.5 «Молекулярно-генетичні дослідження»

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані в експертній практиці при проведенні судових молекулярно-генетичних експертиз та під час підготовки фахівців за експертною спеціальністю 9.5 «Молекулярно-генетичні дослідження».

19. Удосконалення методики дослідження об'єктів біологічного походження (ННЦ ІСЕ, Дереча Л.М., КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 432 с., 5 табл., 102 рис., 1 дод., 175 джерел, № держреєстрації 0122U001896.

Об'єкт дослідження — об'єкти рослинного та тваринного походження (рослини, частки деревних, чагарникових і трав'янистих рослин, водорості, пилок, тварини, фрагменти органів ссавців, риб, птахів, похідні шкірних покривів, продукти переробки рослинних та тваринних організмів).

Мета роботи — вдосконалення методики дослідження об'єктів біологічного походження.

Методи дослідження — загальнонаукові, збирання, аналіз, узагальнення, систематизація, синтез та алгоритмізація інформаційних даних; окремі: мікроскопіювання (стереомікроскоп МБС-9, оптичний мікроскоп, растровий (скануючий) електронний мікроскоп).

Теоретичні та практичні результати — проведено збирання, узагальнення та систематизацію сучасної інформації щодо біологічних досліджень, а саме, з дослідження об'єктів рослинного та тваринного походження, молекулярно-генетичних досліджень; удосконалено існуючі, розроблено нові методи проведення судових біологічних експертиз.

Новизна — уперше удосконалено методику дослідження об'єктів біологічного походження, які найбільш часто зустрічаються в експертній і судово-слідчій практиці, у результаті чого отримано якісно нові підходи до вирішення поставлених перед експертом завдань.

Ефективність впровадження — удосконалена методика дасть змогу суттєво підвищити рівень проведення судово-біологічних експертиз зі спеціальностей: 9.1 «Дослідження об'єктів рослинного походження», 9.2 «Дослідження об'єктів тваринного походження», 9.5 «Молекулярно-генетичні дослідження».

Галузь використання — результати роботи мають бути реалізовані під час проведення судово-біологічних експертиз та підготовки судових експертів судово-експертних установ.

20. Розробка методики судово-біологічного дослідження зерна (ННЦ ІСЕ, Горєлова О.І.)

Звіт про НДР (проміжний): 31 с., 56 джерел, № держреєстрації 0125U001155.

Об'єкти дослідження – зерно (пшениця, жито, овес, ячмінь, кукурудза, рис).

Предмет дослідження – це визначення якості зерна, виявлення цінних партій для цільового використання, визначення кількісних і якісних фізико-хімічних показників, таких як визначення домішок, оцінка враження шкідниками, оцінка клейковини, вимірювання склоподібності, вимірювання вологості зерна та інші, що дає змогу встановити належність порівнювальних зразків до одного виду чи роду та певної партії.

Мета роботи – підготовка методики дослідження зерна та зернової маси, щодо встановлення таксономічної належності зерна та спільної родової (групової) належності. Встановлення якості зерна за показниками: сортність, натура, скловидність, вологість, білок, клейковина, частково мікотоксини тощо.

Методи дослідження – загальнонаукові (аналіз, узагальнення, систематизація, порівняльний аналіз, синтез та алгоритмізація інформаційних даних); окремі біологічні методи - електронна мікроскопія; фізичні – вологість, натура, маса 1000, засміченість, фізико-хімічні методи (енергія проростання).

Теоретичні та практичні результати – проведено збирання, узагальнення та систематизацію актуальної інформації щодо різних видів і сортів зерна родини Злакових. За результатами узагальнення проведеного пошуку іноземних та вітчизняних джерел наукової літератури за темою НДР встановлено якість зразків зерна за показниками: сорність, натура, скловидність, вологість, білок, клейковина, частково мікотоксини зразків зерна для створення інформаційного банку даних.

Новизна – розроблено методику експертного дослідження зерна різних видів родини Злакових, у результаті чого отримані якісно нові характеристики, цінні в таксономічному аспекті, що є важливим для проведення експертного дослідження.

Ефективність впровадження – методика буде використовуватись при проведенні судово-біологічних експертиз зі спеціальності 9.1 «Дослідження об'єктів рослинного походження».

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані в експертній практиці при проведенні судово-біологічних експертиз та під час підготовки фахівців за експертною спеціальністю 9.1 «Дослідження об'єктів рослинного походження».

21. Розробка методики судово-біологічних досліджень із встановлення давності смерті за анатомо-морфологічними характеристиками лялечок комах-некрофагів (ННЦ ІСЕ, Асхабов Д. Г.)

Звіт про НДР (проміжний): 12 с., 18 джерел, № держреєстрації 0125U001154.

Об'єкти дослідження – лялечки комах-некрофагів, що містять відомості про предмет експертизи.

Предмет дослідження – це фактичні дані та обставини справи, встановлювані судовим експертом на підставі використання спеціальних знань шляхом застосування відповідних засобів (методів) при дослідженні матеріальних та матеріалізованих носіїв інформації з метою вирішення завдань судової експертизи лялечек-комах некрофагів.

Мета роботи – підготовка методики визначення анатомічних та морфологічних параметрів лялечок комах-некрофагів, важливих для встановлення давності заселення трупу личинками комах-некрофагів.

Методи дослідження – загальнонаукові (спостереження, опис, порівняльний аналіз, інтерпретація, індукція, синтез), окремі (лабораторні) (мікроскопічний метод).

Теоретичні та практичні результати – результати анатомо-морфологічних досліджень будуть використовуватись для можливості розрахувати давність заселення трупу личинками комах-некрофагів.

Новизна – удосконалено методику судово-біологічної експертизи із встановлення давності смерті за анатомо-морфологічними характеристиками лялечок комах-некрофагів.

Ефективність впровадження – методика буде використовуватись при проведенні

судово-біологічних експертиз зі спеціальності: 9.2 «Дослідження об'єктів тваринного походження».

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані при проведенні судово-біологічних експертиз, у навчанні спеціалістів у галузі судово-біологічної експертизи.

22. Розробка методичних рекомендацій щодо проведення судових молекулярно-генетичних досліджень з використанням системи ANDE 6C (ННЦ ICE, Бернадська О.О.)

Звіт про НДР (остаточний, завершений достроково): 63 с., 1 табл., 5 рис., 1 дод., 16 джерел, № держреєстрації 0125U001153

Об'єкти дослідження – біологічні зразки (кров, слина, епітеліальні клітини тощо), що вилучаються під час досудового розслідування або під час ідентифікації осіб. Також досліджується ефективність і точність використання автоматизованої системи ANDE 6C для швидкої молекулярно-генетичної ідентифікації.

Мета роботи – розробити методичні рекомендації для використання системи ANDE 6C у проведенні молекулярно-генетичних досліджень в умовах обмеженого часу, з метою забезпечення оперативної і достовірної ідентифікації осіб та експертизи біологічних слідів у кримінальних провадженнях.

Методи дослідження – при проведенні даної роботи використані загальнонаукові методи – порівняльний аналіз результатів STR-профілювання, отриманих за допомогою ANDE 6C та стандартних лабораторних методів, експериментальна перевірка ефективності системи ANDE 6C на зразках різної якості та ступеня деградації, статистична обробка результатів дослідження (рівень конкордантності, кількість алельних збігів тощо), оцінка відповідності результатів вимогам нормативно-правових актів та міжнародних стандартів (ISO/IEC 17025, ENFSI тощо).

Теоретичні та практичні результати – у ході роботи досліджено принцип дії автоматизованої системи ANDE 6C, проаналізовано її технічні та аналітичні можливості, проведено огляд нормативно-правової бази щодо використання експрес-систем у криміналістиці. Зроблено висновок про потенційну відповідність технології загальноприйнятим методам STR-типуювання. Розроблено узагальнені методичні рекомендації для судових експертів та слідчих, що включають: алгоритм відбору зразків для ANDE 6C, вимоги до транспортування і зберігання, особливості інтерпретації профілів, контроль якості, обмеження та можливі похибки.

Новизна – полягає у тому, що уперше в Україні на основі практичного застосування створено адаптовані методичні рекомендації до використання системи ANDE 6C у судово-експертній діяльності. Запропоновано стандартизований підхід до впровадження автоматизованих ДНК-лабораторій у слідчу та експертну практику.

Ефективність впровадження – запропоновані рекомендації дозволяють значно скоротити терміни отримання ДНК-результатів у ході оперативно-слідчих заходів, підвищити точність ідентифікації, зменшити навантаження на стаціонарні ДНК-лабораторії та підвищити мобільність експертних служб у надзвичайних ситуаціях або у військових умовах.

Галузь використання – судово-експертні установи системи Міністерства юстиції України, слідчі та криміналістичні підрозділи Національної поліції України.

23. Визначення параметрів гальмування окремих видів легких електричних транспортних засобів (ДніпроНДІСЕ, Столяров Я. М., КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ННЦ ICE, Фролов А. А.)

Звіт про НДР (проміжний): 18 с, 9 джерел, 5 рис., 6 табл., № держреєстрації 0125U001152.

Об'єкт дослідження – транспортні засоби категорії М1 з електричною силовою установкою.

Мета роботи – створення науково-методичного забезпечення, щодо визначення параметрів гальмування окремих видів електричних транспортних засобів.

Методи дослідження – загальні, окремі (візуальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний) та спеціальні методи судової експертизи.

Теоретичні та практичні результати – результати науково-дослідної роботи можуть бути використані в науково-дослідній сфері, нормотворчій діяльності, правоохоронній діяльності, експертній практиці, навчальному процесі.

Новизна – уперше будуть визначенні параметри гальмування окремих видів легких електричних транспортних засобів.

Ефективність впровадження – отримані результати будуть використовуватись у експертній практиці при виконанні інженерно-транспортних експертиз в експертних установах країни.

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані в експертній практиці та при підготовці фахівців за спеціальністю 10.1 «Дослідження обставин і механізму дорожньо-транспортних пригод», 10.2 «Дослідження технічного стану транспортних засобів».

24. Розробка методичних рекомендацій щодо застосування 3D-сканування під час проведення автотехнічних та транспортно-трасологічних досліджень (ННЦ ІСЕ, Варлахов В.О., КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ДНДЕКЦ МВС України (за згодою), Харківський НДЕКЦ МВС України (за згодою))

Звіт про НДР (проміжний): 30 с., 12 джерел, № держреєстрації 0125U001151.

Об'єкт дослідження – транспортні засоби, 3D-сканер Artec Leo.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій щодо застосування

3D-сканування під час проведення автотехнічних та транспортно-трасологічних досліджень.

Методи дослідження – загальні, окремі (візуальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний) та спеціальні методи судової експертизи.

Теоретичні та практичні результати – застосування 3D-сканування дозволяє проводити дослідження механічних пошкоджень транспортних засобів шляхом сканування геометрії поверхні об'єкта дослідження та відтворювати його в тривимірній копії. Відскановані тривимірні копії пошкоджених транспортних засобів дозволяють провести взаємне їх співставлення з урахуванням наявних механічних пошкоджень, а в результаті визначити взаємне положення транспортних засобів в момент їх зіткнення та величину кута між повздовжніми осями в момент первинного контактування. Отримані 3D-моделі пошкоджених транспортних засобів також дозволяють вирішити комплексні питання щодо встановлення механізму контактування транспортного засобу та пішохода, положення осіб в транспортному засобі на момент дорожньо-транспортної пригоди.

Новизна – уперше будуть розроблені методичні рекомендації щодо застосування методу 3D-сканування під час проведення автотехнічних та транспортно-трасологічних досліджень. Дані методичні рекомендації дозволять більш точно та правильно розглянути питання щодо дорожньо-транспортних пригод із застосуванням сучасного програмного забезпечення, яке дозволяє моделювати 3D-об'єкти.

Ефективність впровадження – отримані результати будуть використовуватись у експертній практиці при виконанні інженерно-транспортних експертиз в експертних установах країни.

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані в експертній практиці та при підготовці фахівців за спеціальністю 10.1 «Дослідження обставин і механізму

дорожньо-транспортних пригод», 10.3 «Дослідження деталей транспортних засобів», 10.4 «Транспортно-трасологічні дослідження».

25. Розробка методичних рекомендацій щодо визначення техніко-експлуатаційних показників та геометричних параметрів автомобільних доріг у місцях ДТП (ННЦ ІСЕ, Ольхов В.С.)

Звіт про НДР (проміжний): 25 с., 8 джерел, № держреєстрації 0125U001150.

Об'єкт дослідження – автомобільні дороги.

Мета роботи – полягає в тому, щоб враховуючи сучасні потреби практики розслідування дорожньо-транспортних пригод, на підставі теоретичних положень правової науки, розробити науково-обґрунтований і практично-застосовний алгоритм дій під час дослідження техніко-експлуатаційних показників та геометричних параметрів автомобільних доріг, для використання при проведенні дорожньо-технічних досліджень, а також при встановленні причинного зв'язку між не належними дорожніми умовами та виникненням дорожньо-транспортної пригоди.

Методи дослідження – загальні, окремі (візуальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний) та спеціальні методи судової експертизи.

Теоретичні та практичні результати – можуть бути використані в науково-дослідній сфері, нормотворчій діяльності, правоохоронній діяльності, експертній практиці, навчальному процесі.

Новизна – полягає в тому, що вперше буде створено методичні рекомендації з встановлення техніко-експлуатаційних показників та геометричних параметрів автомобільних доріг, у зв'язку з удосконаленням обладнання, зміни нормативних документів та програмного забезпечення, яке застосовується під час проведення дорожньо-технічних експертиз.

Ефективність впровадження – отримані результати будуть використовуватись у експертній практиці при виконанні дорожньо-технічних інженерно-транспортних експертиз в експертних установах країни.

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані в експертній практиці та при підготовці фахівців за спеціальністю 10.1 «Дослідження обставин і механізму дорожньо-транспортних пригод», 10.16 «Дорожньо-технічні дослідження».

26. Розробка тлумачного словника основних термінів судової інженерно-транспортної експертизи (ЛНДІСЕ, Грицишин П.М., КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ, ННЦ ІСЕ, Варлахов В.О.)

Звіт про НДР (частина остаточного): 62 с, 14 джерел, № держреєстрації 0124U002015.

Об'єкт дослідження – тлумачний словник основних термінів судової інженерно-транспортної експертизи.

Мета роботи – розробка тлумачного словника основних термінів судової інженерно-транспортної експертизи.

Методи дослідження – загальні, окремі та спеціальні методи судової експертизи.

Теоретичні та практичні результати – призначені для проведення інженерно-транспортних експертиз з використанням відповідних методик в залежності від виду дослідження. Наукова розробка за цією темою здійснюється в Україні вперше і виконується працівниками системи НДУСЕ МЮ України.

Новизна – актуальність досліджень обумовлена необхідністю розробки тлумачного словника основних термінів судової інженерно-транспортної експертизи.

Ефективність впровадження – отримані результати будуть використовуватись в експертній практиці при виконанні інженерно-транспортних експертиз в експертних установах країни.

Галузь використання – судова інженерно-транспортна експертиза.

27. Розробка методичних рекомендацій щодо встановлення причин виникнення пожеж у транспортних засобах (ННЦ ІСЕ, Супрун В.С.)

Звіт про НДР (остаточний): 253 с., 55 рис., 15 джерел, 3 додатки, № держреєстрації 0124U000936.

Об'єкт дослідження – транспортні засоби будь-якого призначення, їх вузли та агрегати у післяпожежному стані, на поверхні яких відбулось горіння, поширення полум'я або зміна первинної форми внаслідок пожежі чи високотемпературного впливу.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій, які будуть використовуватися при виконанні судових експертиз за участю експертів з пожежно-технічних досліджень.

Методи дослідження – загальнонаукові (загальні), окремі та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики досліджень пожеж транспортних засобів, інформаційного моделювання. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано науково-технічну інформацію, а також дані експертної практики при дослідженні пожеж в транспортних засобах. розроблення алгоритму досліджень, спрямованих на встановлення причини пожежі в транспортних засобах. Розроблено схеми виявлення осередку пожежі на основі визначення кількісних критеріїв оцінки термічного впливу на металеві елементи транспортних засобів та дослідженні електрообладнання, провідників. Розглянуто потенційні джерела запалювання. Вивчені конструктивні особливості різних транспортних засобів. Сформовано єдиний підхід до проведення судових пожежно-технічних та електротехнічних досліджень в транспортних засобах.

Новизна – дані методичні рекомендації спрямовані на усунення прогалин, які існують в даній галузі, у них також відображені нові специфічні види причин пожеж, які пов'язані зі збройною агресією під час воєнного стану в Україні.

Ефективність впровадження – розроблення алгоритму встановлення причин виникнення пожеж у транспортних засобах з технічної точки зору, під час проведення судових пожежно-технічних та електротехнічних експертиз сприятиме єдиному підходу до проведення досліджень, які виконуються в судово-експертних установах Міністерства юстиції України.

Крім того, розроблені методичні рекомендації можуть бути використані судовими експертами судово-експертних установ інших відомств та під час підготовки експертних кадрів.

Галузь використання – результати роботи мають бути використані в діяльності суб'єктів судово-експертної діяльності, зокрема експертних установ МЮ України, МО України, МВС України, ДПС України, СБУ, атестованих судових експертів, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах при проведенні судових пожежно-технічних та комплексних судових пожежно-технічних та електротехнічних експертиз, а також можуть бути використані в діяльності дослідно-випробувальних лабораторій та відповідних фахівців ДСНС України.

28. Розробка методики судових будівельно-технічних досліджень з питань технології та організації термомодернізації будівель (ННЦ ІСЕ, Пугачова І.Л., ОНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 183 с., 45 рис., 14 табл., 70 джерел, № держреєстрації 0125U001149.

Об'єкти дослідження – будівлі, споруди, проектна та виконавча документація, будівельні конструкції та матеріали, нормативні документи з будівництва.

Мета дослідження – розробка методики встановлення якості виконання комплексу ремонтно-будівельних робіт спрямованих на поліпшення теплотехнічних показників зовнішніх огорожувальних конструкцій будівель та забезпечення їх енергетичної ефективності для єдиного методичного підходу при проведенні судових будівельно-технічних експертиз.

Методи дослідження – узагальнення теоретичних, методичних і правових основ судової будівельно-технічної експертизи з питань: оцінки теплозахисних властивостей конструкцій будівельних об'єктів; визначення причин втрат тепла через зовнішні огорожувальні конструкції; встановлення відповідності проведення будівельних робіт технологіям влаштування та відновлення теплоізоляції конструкцій будівель, споруд та їх частин.

Теоретичні та практичні результати – у процесі роботи розроблено та доповнено систему ознак та критеріїв, що дозволяють встановити порядок проведення натурного обстеження з подальшим визначенням видів будівельних (ремонтно-будівельних робіт) з теплоізоляції зовнішніх огорожувальних конструкцій, розроблено систематизацію вимог технології та організації виконання робіт з термомодернізації будівель, визначення якості будівельно-монтажних робіт з теплоізоляції огорожувальних та оздоблювальних конструкцій будівельних об'єктів. Отримані дані лягли в основу розробленої методики.

Новизна – викладення алгоритму проведення експертних досліджень з використанням сучасних будівельних норм і правил у сфері будівництва, з метою виявлення недоліків і порушень при виконанні робіт з термомодернізації будівель і споруд та подальшого врегулювання суперечок між замовником і підрядником різних видів будівництва (ремонт, капітального ремонту, будівництва, реконструкції та ін.), встановлення причин втрат тепла через будівельні конструкції, визначення причин виникнення пошкоджень та дефектів будівельних конструкцій. Робота є актуальною, оскільки будь-які методики з вирішення цих питань відсутні і є необхідність в розробці єдиного підходу при проведенні досліджень, пов'язаних з встановленням якості будівельно-монтажних робіт з термомодернізації будівель.

Ефективність впровадження – методика дозволить підвищити доказове значення експертиз, вдосконалити їх виконання та скоротити терміни проведення, підвищити повноту досліджень, розширити можливості проведення експертних будівельно – технічних досліджень та експертиз, підвищити якість та об'єктивність результатів досліджень.

Галузь використання – для судових експертів при проведенні судових будівельно-технічних експертиз та досліджень, при стажуванні та навчанні експертів.

29. Удосконалення методики судових будівельно-технічних досліджень із визначення причин і характерних ознак руйнування будинків та споруд, зведених на просадних ґрунтах і територіях, що підроблюються (ННЦ ІСЕ, Савельєв Д.Ю.)

Звіт про НДР (остаточний). 71 с. 1 рис., 2 табл., 21 джерело, № держреєстрації 0125U001148.

Об'єкти дослідження – будинки, будівлі та споруди, їх конструктивні елементи, відповідна нормативна та технічна документація.

Мета роботи – удосконалення методики по визначенню причин руйнації будинків та споруд, зведених на просадних ґрунтах і територіях, що підроблюються, та інженерний захист будинків і споруд від зсувів та обвалів, при виконанні судових будівельно-технічних експертиз.

Метод дослідження – теоретичні вишукування, аналіз, порівняння, застосування державних будівельних норм України, будівельно-технічних довідників та літератури.

Науковою розробкою визначаються особливості та можливості проведення судових будівельно-технічних експертиз з визначенням причин руйнації на просадних ґрунтах і

територіях, що підроблюються та інженерний захист будинків і споруд від зсувів та обвалів; встановлюється залежність об'єктивності експертного висновку від повноти представлених на дослідження документів. Результати НДР пропонуються для використання як методичний матеріал при виконанні судових будівельно-технічних експертиз. Результати НДР спрямовані на підвищення якості експертних висновків та попередження причин призначення додаткових та повторних експертиз. Значення - допомога у якісному та об'єктивному наданні висновків.

30. Теорія і практика судової експертизи з безпеки життєдіяльності (ДніпроНДІСЕ, Коновалов О.Д., ННЦ ІСЕ, Кінашенко О. Ю.)

Звіт про НДР (проміжний): 38 с., 10 джерел, № держреєстрації 0125U001579.

Об'єкт дослідження – матеріальні носії інформації та дані, що містяться в документальних матеріалах.

Мета роботи – розроблення монографії з урахуванням змін та доповнень, внесених до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про судову експертизу» стосовно процесуальних аспектів судової експертної діяльності, Гірничого Закону України, в Інструкцію про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень», затвердженої наказом Мініюсту України від 08.10.1998 № 53/5 (зі змінами), в інші законодавчі нормативно-правові акти у галузі охорони праці протягом останніх років (2013-2025). У зв'язку з чим виникла нагальна потреба у перегляді положень теорії і практики судової експертизи безпеки життєдіяльності та розробці монографії на сучасному рівні, в якій були б враховані зміни у вказаних нормативних актах, в експертології та юриспруденції стосовно інженерно-технічних експертиз, та які сприяли б проведенню достовірних і якісних судових інженерно-технічних експертиз з висновками об'єктивних, повних та всебічних досліджень надзвичайних подій, що сталися в життєвому середовищі та на виробництві.

Методи дослідження – метод класифікації, аналізу і синтезу, порівняння і узагальнення, системного та структурного аналізу, інженерно-логічного та ймовірно-статистичного аналізу.

Теоретичні та практичні результати – робота передбачає розробку монографії яка спрямована на засвоєння судовим експертом теоретичних, методичних і правових основ проведення судової інженерно-технічної експертизи, підвищення рівня спеціальних знань та професійної компетенції судового експерта за спеціальністю 10.5 «Дослідження причин та наслідків порушень вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці» з експертології, юриспруденції та в галузі безпеки життєдіяльності і охорони праці, удосконалення навичок проведення судових експертиз.

Новизна – буде розроблено монографію, яка дасть можливість підвищити рівень професійної компетенції, на підставі якої судовий експерт буде в змозі орієнтуватися в теорії експертології та проводити якісні та достовірні судові інженерно-технічні експертизи.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань в галузі охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Сфера (галузь) використання – результати науково-дослідної роботи мають бути використані в експертній практиці НДУСЕ МЮ України та при підготовці фахівців за спеціальностями: 10.5 «Дослідження причин та наслідків порушень вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці».

31. Розробка науково-методичного посібника «Нормативно-правові та теоретичні засади судової теплотехнічної експертизи (ННЦ ІСЕ, Сабадаш В.В.)

Звіт про НДР (остаточний): 512 с., 22 рис., 14 джерел, № держреєстрації 0124U000935.

Об'єкти дослідження – матеріальні та матеріалізовані джерела інформації, які досліджуються експертами-теплотехніками з метою встановлення фактичних даних та обставин справи (події), що належать до предмету судової електротехнічної експертизи (експертного електротехнічного дослідження): основним об'єктом експертизи є теплоенергетична установка споживача енергії та її елементи; до об'єктів експертизи також належать ті носії інформації, у яких містяться фактичні дані щодо предмету конкретної теплотехнічної експертизи – відповідні документи матеріалів справи, надані замовником експертного дослідження об'єкти дослідження та документи.

Мета роботи – розроблення poradника для практичного використання в питаннях призначення судової теплотехнічної експертизи у судовому розгляді справ та під час досудового розслідування, при виконанні теплотехнічних досліджень в науково-дослідних установах судових експертиз Міністерства юстиції України, при підготовці судових експертів за спеціальністю 10.30 «Теплотехнічні дослідження».

Методи дослідження – загальнонаукові, окремі та спеціальні (аналіз статистичних даних), узагальнення експертної практики та інформаційного моделювання.

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано науково-технічну інформацію, а також дані експертної практики в галузі теплотехнічних досліджень.

Новизна – вперше визначено предмет та об'єкт судової теплотехнічної експертизи, сформульовані завдання теплотехнічних досліджень, розроблено по напрямках досліджень типові питання, що вирішує судова теплотехнічна експертиза, систематизована нормативно-правова база по окремих завданнях теплотехнічних досліджень, структуровано теоретичні, наукові та інженерно-технічні питання теплотехніки, впорядковані джерела науково-технічної інформації, що рекомендуються для практичного виконання теплотехнічних досліджень по визначених у посібнику напрямках.

Ефективність упровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань теплотехнічних досліджень.

Сфера (галузь) використання – результати роботи мають бути використані в експертній практиці НДУСЕ МЮ України та при підготовці фахівців за спеціальностями: 10.5 «Дослідження причин та наслідків порушень вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці», 10.30 «Дослідження теплових процесів та експлуатації теплоенергетичного устаткування».

32. Розробка методичних рекомендацій проведення комплексних судових експертиз з питань визначення обсягів, вартості та декларування криптовалют (ННЦ ІСЕ, Сабадаш В.В., НДЦСЕ у сфері ІТ та ІВ)

Звіт про НДР (остаточний): 142 с., 7 рис., 5 табл., 6 формул, 58 джерел. № держреєстрації 0124U000934.

Об'єктом дослідження комплексної комп'ютерно-технічної, електротехнічної та економічної експертизи у справах, пов'язаних із видобутком криптовалют є комп'ютерне та електротехнічне обладнання (ASIC-пристрої, майнінгові ферми, персональні комп'ютери, носії інформації, відеокарти, електричні мережі живлення майнінгових ферм, електроустановки, у складі яких вони працюють, а також засоби обліку електричної енергії, що задіяні в облікових схемах та їх фактичний стан в процесі майнінгу) та лог-файли програмних засобів (майнери, журнали системи, тощо), які можуть містити дані щодо умов проведення майнінгу та відповідні технічні характеристики цього устаткування та економічні показники його проведення.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій проведення комплексних комп'ютерно-технічних, електротехнічних та економічних експертиз з питань визначення обсягів фактичного споживання електричної енергії, обсягів, вартості та декларування криптовалют тощо, та має за мету створення уніфікованого методичного підходу для розв'язання цих складних завдань та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

Методи дослідження – аналіз статистичних даних, узагальнення експертної практики, інформаційного та ситуаційного моделювання, візуальний, інструментальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний.

Новизна – вперше розроблено методичні рекомендації, в яких встановлено певний порядок виконання окремих частин досліджень у комплексній судовій експертизі за цим напрямком та розроблені рекомендації щодо синтезу висновків, досягнутих експертами при дослідженні об'єктів у проведенні комплексних комп'ютерно-технічних, електротехнічних та економічних експертиз з питань визначення обсягів, вартості та декларування криптовалют.

Теоретичні та практичні результати – розробка методичних рекомендацій до алгоритму вирішення завдань щодо проведення комплексних комп'ютерно-технічних, електротехнічних та економічних експертиз з питань визначення обсягів, вартості та декларування криптовалют та економічні показники їх проведення.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань комплексних комп'ютерно-технічних, електротехнічних та економічних експертиз з питань визначення обсягів, вартості та декларування криптовалют.

Галузь використання – результати роботи пропонуються до застосування у практичній експертній роботі НДУСЕ МЮ України та можуть бути використані судовими експертами інших експертних установ (МВС, СБУ) України тощо та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

33. Розробка методичних рекомендацій з визначення шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України (ННЦ ІСЕ, Крайнов І.П.)

Звіт про НДР (остаточний): 87 с., 11 джерел, 5 табл., №держреєстрації 0124U001118.

Об'єкт дослідження – дані, отримані в результаті вивчення і аналізу результатів проведення судових інженерно-екологічних експертиз (далі СІЕЕ) ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» щодо воєнних злочинів проти довкілля.

Мета роботи – розробка науково-обґрунтованих методичних рекомендацій із проведення судових інженерно-екологічних досліджень щодо визначення змісту та розмірів екологічної шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України.

Також метою даної роботи є систематизація, поглиблення теоретичних знань та забезпечення єдиного методичного підходу в експертній практиці при проведенні судових інженерно-екологічних експертиз екологічних наслідків воєнних злочинів, скорочення трудових витрат та термінів дослідження, підвищення результативності досліджень.

Методи дослідження – загальнонаукові (загальні) та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики та інформаційного моделювання обставин та умов визначення шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України.

Теоретичні та практичні результати – за результатами проведених досліджень планується розробити методичні рекомендації щодо судово- експертного дослідження змісту та розмірів екологічної шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України, що є основними вихідними даними для точного розрахунку еколого-економічних збитків.

За результатами таких експертних досліджень повинні з'явитися об'єктивні та обґрунтовані

докази воєнних злочинів проти довкілля.

Новизна – полягає у тому, що вперше розроблено науково обґрунтовані методичні рекомендації, в яких буде викладено алгоритм судових інженерно-екологічних досліджень, спрямованих на встановлення причинно-наслідкового зв'язку між змістом та розмірами екологічної шкоди та розміром еколого-економічних збитків, що дасть можливість об'єктивно обґрунтувати масштаб, тривалість та серйозність екологічної шкоди, іншими словами – рівень істотності шкоди, що вплине на кваліфікацію правопорушень проти довкілля.

Ефективність дослідження – результати науково-дослідної роботи мають бути використані в експертній практиці НДУСЕ системи МЮ України при проведенні судових інженерно-екологічних експертиз у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів проти довкілля.

Галузь використання – результати роботи мають бути використані в експертній практиці НДУСЕ МЮ України, при підготовці фахівців у галузі екологічної безпеки та при виконанні судових інженерно-екологічних експертиз у кримінальних провадженнях щодо визначення шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України.

34. Розробка методики експертного визначення еколого-агрохімічних показників стану ґрунтів інструментально-лабораторними методами (КНДІСЕ, Копаниця О.Б., ННЦ ІСЕ, Сабадаш В.В.)

Звіт про НДР (частина остаточного): 221 с., 1 рис., 4 табл., 9 формул, 1 додаток, 127 джерел, № держреєстрації 0122U002182.

Об'єкти, що досліджуються експертами із застосуванням даної методики, відносяться до таких умовних категорій:

- 1) компоненти навколишнього природного середовища: ґрунтоутворюючі породи, ґрунтові води, ґрунти, у тому числі торф'яники, а також техногенні ґрунти;
- 2) штучно створені: ґрунтові суміші, осади стічних вод та інші речовини, що можуть бути використані як добрива;
- 3) проби: ґрунтоутворюючих порід, ґрунтів та вищевказаних штучно створених речовин;
- 4) задокументована інформація: про еколого-агрохімічні характеристики земель, результати аналізу вищевказаних проб, проектно-кошторисна документація та інші матеріали, що надаються на дослідження

Мета роботи – розробка методики проведення комплексних інженерно-екологічних та хімічних експертиз з питань визначення еколого-агрохімічних показників стану ґрунтів, має за мету створення уніфікованого методичного підходу для розв'язання цих складних завдань та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

Методи дослідження – аналіз статистичних даних, узагальнення експертної практики, інформаційного та ситуаційного моделювання, візуальний, інструментальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний.

Новизна – вперше розроблено методику, в якій встановлено послідовний порядок виконання окремих частин досліджень у комплексній судовій експертизі з визначення еколого-агрохімічних показників стану ґрунтів інструментально-лабораторними методами та розроблені рекомендації щодо синтезу висновків, досягнутих експертами при дослідженні даних об'єктів.

Теоретичні та практичні результати – розробка алгоритму вирішення завдань щодо проведення комплексних експертиз з питань визначення еколого-агрохімічних показників стану ґрунтів.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань комплексних інженерно-екологічних та хімічних експертиз з питань визначення

еколого-агрохімічних показників стану ґрунтів.

Галузь використання – результати роботи пропонуються до застосування у практичній експертній роботі НДУСЕ МЮ України та можуть бути використані судовими експертами інших експертних установ (МВС, СБУ) України тощо та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

35. Розробка методики експертного визначення кількісних та якісних параметрів викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел та концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі інструментально-лабораторними методами (КНДІСЕ, Копаниця О.Б., ННЦ ІСЕ, Сабадаш В.В.)

Звіт про НДР (частина остаточного): 107 с., 5 табл., 1 додаток, 84 джерел, № держреєстрації 0122U002183.

Об'єкти, що досліджуються експертами із застосуванням даної методики, відносяться до таких умовних категорій:

- 1) задокументована інформація про результати аналізу відібраних проб повітря;
- 2) проектно-кошторисна документація та інші матеріали, що надаються на дослідження стосовно викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій проведення комплексних інженерно-екологічних та хімічних експертиз з питань визначення кількісних та якісних параметрів викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел та концентрацій забруднюючих в атмосферному повітрі, та має за мету створення уніфікованого методичного підходу для розв'язання цих складних завдань та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

Методи дослідження – аналіз статистичних даних, узагальнення експертної практики, інформаційного та ситуаційного моделювання, візуальний, інструментальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний.

Новизна – вперше розроблено методику, в якій встановлено порядок виконання окремих частин досліджень у комплексній судовій експертизі з визначення кількісних та якісних параметрів викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел та концентрацій забруднюючих в атмосферному повітрі та розроблені рекомендації щодо синтезу досягнутих результатів експертами при дослідженні даних об'єктів та формулювання висновків.

Теоретичні та практичні результати – розробка методики до алгоритму вирішення завдань щодо проведення комплексних експертиз з питань визначення кількісних та якісних параметрів викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел та концентрацій забруднюючих в атмосферному повітрі.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань комплексних інженерно-екологічних та хімічних експертиз з питань визначення кількісних та якісних параметрів викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел та концентрацій забруднюючих в атмосферному повітрі.

Галузь використання – результати роботи пропонуються до застосування у практичній експертній роботі НДУСЕ МЮ України та можуть бути використані судовими експертами інших експертних установ (МВС, СБУ) України тощо та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

36. Розробка методичних рекомендацій із проведення інженерно-екологічних досліджень впливу на довкілля руйнації цивільних об'єктів підвищеної небезпеки в результаті воєнних дій (ННЦ ІСЕ, Крайнов І.П.)

Звіт про НДР (проміжний): 24 с., 8 джерел, № держреєстрації 0125U001146.

Об'єкт дослідження – інформаційні матеріали щодо змісту та розмірів екологічної шкоди, що нанесені довкіллю України.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій проведення інженерно-екологічних досліджень екологічних наслідків воєнних злочинів проти довкілля в результаті руйнування цивільних об'єктів підвищеної небезпеки у відповідності до Національного кримінального законодавства з урахуванням положень міжнародного гуманітарного права (далі МГП) та статей Римського статуту (далі РС) міжнародного кримінального суду (далі МКС) в Гаазі.

Методи дослідження – загальнонаукові (загальні), окремі та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики, інформаційного моделювання обставин та умов визначення шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України.

Новизна – полягає у тому, що вперше будуть сформульовані методологічні принципи та алгоритм проведення інженерно-екологічних досліджень екологічних наслідків руйнації цивільних об'єктів підвищеної небезпеки. Також будуть розроблені науково обґрунтовані методичні рекомендації, в яких буде викладено порядок та зміст експертних досліджень, що спрямовані на встановлення причинно-наслідкового зв'язку між руйнуванням цивільних об'єктів підвищеної небезпеки, настанням екологічної катастрофи та виникненням надзвичайної екологічної ситуації. В цьому випадку такі дії можна кваліфікувати як воєнні злочини, що знаходяться в межах юрисдикції МКС. Робота за даною темою в експертних установах Міністерства юстиції України проводиться вперше.

Теоретичні та практичні результати – за результатами проведених досліджень розроблені методологічні принципи та методичні рекомендації щодо експертного дослідження визначення екологічної шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України, що мають суттєві екологічні наслідки у вигляді екологічної катастрофи та виникнення надзвичайної екологічної ситуації.

Ефективність впровадження – результати науково-дослідної роботи мають бути використані в експертній практиці НДУСЕ системи МЮ України при проведенні судових інженерно-екологічних експертиз у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів проти довкілля.

Галузь використання – результати роботи пропонуються до застосування у практичній експертній роботі НДУСЕ МЮ України та можуть бути використані судовими експертами інших експертних установ (МВС, СБУ) України тощо та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

37. Розробка методичних рекомендацій із комплексного дослідження впливу на довкілля екологічних наслідків руйнації гребель та дамб водосховищ під час воєнних дій (ННЦ ІСЕ, Крайнов І.П.)

Звіт про НДР (проміжний): 14 с., 8 джерел №держреєстрації 0125U001202.

Об'єкт дослідження – дані, отримані в результаті вивчення і аналізу результатів проведення судових інженерно-екологічних експертиз (далі СІЕЕ) ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» щодо воєнних злочинів проти довкілля.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій проведення комплексних інженерно-екологічних та експертиз безпеки життєдіяльності щодо дослідження впливу на довкілля екологічних та соціальних наслідків руйнування гребель та дамб водосховищ, спричиненими воєнними злочинами країни-агресора відповідно до Національного кримінального законодавства, Положень міжнародного гуманітарного права та статей Римського статуту міжнародного кримінального суду в Гаазі.

Методи дослідження – загальнонаукові (загальні) та спеціальні методи судової експертизи на основі аналізу статистичних даних, узагальнення експертної практики та

інформаційного моделювання обставин та умов визначення шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України.

Новизна – полягає у тому, що вперше буде розроблено методичні рекомендації, в яких буде викладено алгоритм проведення інженерно-екологічних та експертиз безпеки життєдіяльності, спрямованих на встановлення причинно-наслідкового зв'язку між воєнними діями країни-агресора та настанням екологічної та соціальної катастрофи та виникненню надзвичайної техногенної ситуації. У цьому випадку такі дії слід кваліфікувати як воєнні злочини, що знаходяться в межах юрисдикції міжнародного кримінального суду. Робота за даною темою в експертних установах Міністерства юстиції України проводиться вперше.

Теоретичні та практичні результати – за результатами проведених досліджень планується розробити методичні рекомендації щодо судово- експертного дослідження з визначення змісту та розмірів екологічної шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту на території України, що є основними вихідними даними для точного розрахунку еколого-економічних збитків. За результатами таких експертних досліджень повинні з'явитися об'єктивні та обґрунтовані докази воєнних злочинів проти довкілля.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань під час проведення інженерно-екологічних досліджень.

Галузь використання – результати роботи мають бути використані в експертній практиці НДУСЕ МЮ України та при підготовці фахівців у галузі екологічної безпеки та безпеки життєдіяльності при виконанні комплексних судових інженерно-екологічних та інженерно-технічних експертиз безпеки життєдіяльності в кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів проти довкілля.

38. Розробка методичних рекомендацій з дослідження транзакцій в криптовалютних системах при проведенні комп'ютерно-технічної експертизи (НДЦСЕ у сфері ІТ та ІВ, Бикова Т.М., ННЦ ІСЕ, Брендель О.І.)

Звіт про НДР (проміжний): 21 с., 7 джерел. № держреєстрації 0125U001145.

Об'єкт дослідження – процеси створення, підтвердження, передачі та збереження транзакцій у децентралізованих криптовалютних мережах, а також цифрові артефакти, що виникають під час їх здійснення.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій з дослідження транзакцій в криптовалютних системах для комплексного методичного забезпечення проведення судових експертиз та експертних досліджень за спеціальністю 10.9 – «Дослідження комп'ютерної техніки та програмних продуктів».

Методи дослідження – загальнонаукові (візуальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний) та спеціальні методи досліджень.

Новизна – вперше буде розроблено методичні рекомендації з дослідження транзакцій в криптовалютних системах при проведенні комп'ютерно-технічних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – розроблені методичні рекомендації можуть бути інтегровані в діяльність експертних установ, освітні програми судових експертів, а також використані у розслідуваннях кіберзлочинів.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань комп'ютерно-технічної експертизи з дослідження транзакцій в криптовалютних системах.

Галузь використання – результати роботи пропонуються до застосування у практичній експертній роботі НДУСЕ МЮ України та можуть бути використані судовими експертами інших експертних установ (МВС, СБУ) України тощо та сприятиме розвитку чіткої і надійної практики для проведення судових експертиз у цьому напрямку.

39. Розробка методичних рекомендацій з дослідження технологій створення файлів формату *.pdf із встановлення ознак комп'ютерного монтажу (ННЦ ІСЕ, Селезньова О.В., НДЦІСЕ у сфері ІТ та ІВ)

Звіт про НДР (остаточний): 56 с., 9 рис., 2 табл., 9 джерел, № держреєстрації 0125U001144.

Об'єкти дослідження – електронні файли документів/зображень формату *.PDF, які використовуються як засіб збереження та передавання електронної інформації.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій проведення комп'ютерно-технічних експертиз з дослідження технологій створення файлів формату *.PDF із встановлення ознак комп'ютерного монтажу та створення єдиного методичного підходу для вирішення поставлених завдань при проведенні судових експертиз у цьому напрямку, що сприятиме розвитку судової експертизи та базується на найновітніших світових досягненнях в зазначеній галузі знань.

Методи дослідження – загальнонаукові (візуальний, порівняльний, експериментальний, структурно-функціональний), окремі та спеціальні методи досліджень.

Новизна — полягає у створенні єдиного методичного підходу для вирішення завдань комп'ютерно-технічної експертизи з дослідження ознак комп'ютерного монтажу електронних документів/зображеннях представлених у файлах формату *.PDF на основі їх технологій створення.

Теоретичні та практичні результати – накопичений практичний досвід експертної роботи із встановлення наявності/відсутності ознак комп'ютерного монтажу у файлах документів формату *.PDF на основі технологій їх створення, дозволить вирішувати поставлені питання. На підставі цього, а також проведених досліджень, розроблено методичні рекомендації з дослідження технологій створення файлів формату *.PDF із встановлення ознак комп'ютерного монтажу, що в свою чергу підвищить професійність, повноту досліджень, аргументованість та доказовість висновків експертів.

Ефективність впровадження – систематизація підходу для вирішення завдань комп'ютерно-технічної експертизи з дослідження ознак комп'ютерного монтажу в електронних документах/зображеннях, представлених у файлах формату *.PDF на основі їх технологій створення, що скоротить терміни проведення таких експертиз та експертних досліджень. Методичні рекомендації будуть використовуватись державними установами судових експертиз Міністерства юстиції України при проведенні судових експертиз та експертних досліджень за експертною спеціальністю 10.9 (комп'ютерно-технічних досліджень). Використання окремих положень методичних рекомендацій та наукового звіту будуть представляти практичний інтерес для органів досудового розслідування та суду.

Галузь використання – методичні рекомендації містять корисну інформацію, що може використовуватися в експертній практиці за експертною спеціальністю 10.9 «Дослідження комп'ютерної техніки та програмних продуктів» у судово-експертних установах системи МЮ України.

40. Розробка методики проведення судово-економічних експертиз з питань нарахування та виплати військовослужбовцям Збройних Сил України грошового забезпечення та додаткових винагород (ЛНДІСЕ, Тимкович П.В., ДніпроНДІСЕ, ННЦ ІСЕ, Панченко Н.І.)

Звіт про НДР (частина остаточного): 74 с., 1 рис., 3 табл., 27 джерел, № держреєстрації 0124U002011.

Об'єкт дослідження – матеріальні носії інформації, документи синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку у військових частинах, закладах, установах та організаціях Збройних Сил України, пов'язані із дослідженням нарахування та виплати

військовослужбовцям ЗСУ України грошового забезпечення та додаткових винагород.

Методи дослідження – загальнонаукові та судово-економічні методи дослідження (аналіз, зіставлення, синтез, економічне моделювання), узагальнення експертної практики та нормативних документів.

Наукова новизна – уперше буде удосконалено методику дослідження з розподілу земельних ділянок сільськогосподарського призначення, що стало найчастіше розглядатися в експертній і судово-слідчій практиці, у результаті чого будуть отримані якісно нові підходи до вирішення поставлених перед експертом завдань.

Ефективність упровадження – наявність спеціальної експертної методики та використання її у експертній практиці забезпечить зростання якості виконуваних експертами судово-економічних експертиз з даного питання. Крім того, зміст експертної методики може бути враховано як сформовану теоретичну основу для підготовки судових експертів з економічного виду досліджень.

Теоретичні та практичні результати – проведено збирання, узагальнення та систематизацію сучасної інформації щодо досліджень законодавчих та нормативних актів, якими регламентовано питання, пов'язані з призначенням, нарахуванням і виплатою військовослужбовцям Збройних Сил України грошового забезпечення та додаткових винагород.

В результаті виконання НДР складено методику, якою будуть визначені засади та підстави для проведення економічних експертиз з питань нарахування та виплати військовослужбовцям Збройних Сил України грошового забезпечення та додаткових винагород.

Галузь використання – в експертній практиці науково-дослідних інститутів судових експертиз системи Міністерства юстиції України при проведенні судових економічних експертиз. Також, результати НДР можуть використовуватись в судовій практиці при розгляді суддями кримінальних, господарських та цивільних справ.

41. Розробка методики проведення судових економічних експертиз з питань документальної обґрунтованості формування ціни товарів (робіт, послуг) та документального підтвердження витрат, що формують собівартість товарів (робіт, послуг) (ДніпроНДІСЕ, Ількова Н.В., ННЦ ІСЕ, Губанова І.В., КНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 331 с., 30 джерел, 1 додаток, 20 табл., 1 рис., № держреєстрації 0125U001143.

Об'єкт дослідження – висновки експертів, складені за результатами проведення судово-економічних експертиз щодо господарських операцій у сфері ціноутворення та формування собівартості товарів (робіт, послуг), первинна облікова документація, регістри бухгалтерського обліку, фінансова звітність, зведені документи бухгалтерського та податкового обліку і звітності тощо.

Предметом дослідження є система законодавчих, теоретичних, методологічних та практичних аспектів проведення судових економічних експертиз з питань документальної обґрунтованості формування ціни товарів (робіт, послуг) та документального підтвердження витрат, що формують собівартість товарів (робіт, послуг).

Розробка методики з проведення судових економічних експертиз з питань документальної обґрунтованості формування ціни товарів (робіт, послуг) та документального підтвердження витрат, що формують собівартість товарів (робіт, послуг) дозволить суттєво скоротити строки проведення таких експертиз.

Мета роботи – полягає у розробці методики з проведення судових економічних експертиз з питань документальної обґрунтованості формування ціни товарів (робіт, послуг) та документального підтвердження витрат, що формують собівартість товарів (робіт, послуг).

Методи дослідження та апаратура – у процесі проведення досліджень застосовано загальнонаукові (загальні), окремі та спеціальні методи пізнання явищ і процесів зокрема: метод наукової абстракції, методи порівняльного та економічного аналізу, аналітичний метод та метод систематизації інформації з окремих сучасних наукових джерел та експертної практики.

Теоретичні та практичні результати – сформовано методiku, якою визначені засади та підстави для проведення економічних експертиз з питань документальної обґрунтованості формування ціни товарів (робіт, послуг) та документального підтвердження витрат, що формують собівартість товарів (робіт, послуг).

Наукова новизна – на сьогодні відсутня єдина методика з проведення судових економічних експертиз з питань документальної обґрунтованості формування ціни товарів (робіт, послуг) та документального підтвердження витрат, що формують собівартість товарів (робіт, послуг), яка у систематизованому вигляді дозволяла би проводити економічні дослідження на основі узагальнення практики призначення і проведення судових економічних експертиз, надавала би практичні рекомендації по вирішенню зазначених питань.

Ефективність впровадження – результати цієї наукової розробки розраховані на осіб, які проходять стажування з метою отримання експертних спеціальностей 11.1 «Експертиза документів бухгалтерського обліку, оподаткування і звітності», 11.2 «Експертиза документів про економічну діяльність підприємств й організацій».

Галузь використання – результати науково-дослідної роботи будуть реалізовані фахівцями державних спеціалізованих експертних установ, особами, що здійснюють експертну діяльність на підприємницьких засадах при проведенні судових економічних експертиз з питань документальної обґрунтованості формування ціни товарів (робіт, послуг) та документального підтвердження витрат, що формують собівартість товарів (робіт, послуг).

42. Розробка методики щодо документального обґрунтування тарифів на житлово-комунальні послуги (ІНЦ ІСЕ, Мисяк О.Г.)

Звіт про НДР (остаточний): 265 с., 63 джерела № держреєстрації 0124U001299.

Об'єкт дослідження – матеріальні носії інформації, документи синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку господарських операцій, пов'язаних із обґрунтуванням тарифів на житлово-комунальні послуги.

Мета роботи – розроблення нормативно обґрунтованої методики при вирішенні судово-економічною експертизою питань документального обґрунтування тарифів на житлово-комунальні послуги.

Методи дослідження – загальнонаукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, узагальнення), загально-пізнавальні наукові методи (описування, планування), науково-емпіричні, методи термінологічного аналізу, конкретно-економічні методи (альтернативний аналіз, табличне, графічне, аналітичне моделювання) операціоналізації, системного підходу (структурно-функціональний, системно-діяльнісний аналізи), спеціальні методи.

Теоретичний та практичний результат – розроблено методiku застосування окремих наукових підходів і положень чинного законодавства для проведення судово-економічної експертизи з питань документального обґрунтування тарифів на житлово-комунальні послуги, а також алгоритм дослідження експертом-економістом законодавчого та документального обґрунтування сум бюджетних субвенцій, отриманих підприємствами, що надають такі послуги.

Новизна полягає у тому, що незважаючи на те, що існують інші методики щодо обґрунтування тарифів на житлово-комунальні послуги, розроблено удосконалену методiku проведення судово-економічних досліджень з питань документального обґрунтування тарифів на житлово-комунальні послуги та складено алгоритм дослідження експертом – економістом

документального та законодавчого обґрунтування сум субвенцій з бюджету, отриманих підприємствами, які надають житлово-комунальні послуги.

Ефективність впровадження: результати цієї роботи мають бути реалізовані в експертній практиці НДІСЕ, системи МЮ України, системи СБУ, системи МВС України, при підготовці фахівців за спеціальністю 11.2. «Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій».

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані в процесі проведення судових економічних експертиз при дослідженні документального обґрунтування тарифів на житлово-комунальні при проведенні судово-економічних експертиз та експертних економічних досліджень.

43. Розробка методичних рекомендацій з судово-експертних досліджень товарів у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги (ННЦ ІСЕ, Донцова О.С., ЛНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 75 с., 30 джерел, №держреєстрації 0124U001119.

Об'єкти дослідження – товари у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій з визначення вартості товарів у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги під час проведення судово-товарознавчих експертиз; встановлення доцільності використання окремих загальноприйнятих у судовому товарознавстві методичних підходів і методів в залежності від тих чи інших обставин справи.

Методи дослідження та апаратура – у процесі проведення досліджень було застосовано загальнонаукові, окремі та спеціальні методи оцінювання; затратний і порівняльний підхід; аналізування, узагальнення та систематизація матеріалів за даною проблемою, згідно з досвідом практичної діяльності під час проведенні судово-товарознавчих експертиз.

Теоретичні та практичні результати – проведено підбір і вивчення нормативної бази та інформаційних джерел, проаналізовано експертну практику; вивчені особливості створення проведення досліджень товарів у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги під час проведення судово-товарознавчих експертиз; з'ясовано особливості формування асортименту товарів у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги під час проведення судово-товарознавчих експертиз.

Новизна – вперше розроблені методичні рекомендації, у яких висвітлюються сучасні особливості проведення судових товарознавчих експертиз з визначення вартості товарів у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги під час проведення судово-товарознавчих експертиз.

Ефективність впровадження – результати роботи допоможуть вирішувати питання організації та проведення судової товарознавчої експертизи з визначення вартості товарів у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги.

Галузь використання – розроблені методичні рекомендації будуть використовуватись експертами-товарознавцями науково-дослідних інститутів судових експертиз Міністерства юстиції України та приватними експертами-товарознавцями під час проведення судово-товарознавчих експертиз з визначення вартості товарів у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги.

44. Розробка методичних рекомендацій з експертного дослідження гуманітарних товарів військового призначення та подвійного використання (ННЦ ІСЕ, Михальський О.О.)

Звіт про НДР (остаточний): 81 с., 6 джерел, № держреєстрації 0124U001123.

Об'єкт дослідження – гуманітарні товари військового призначення та подвійного використання.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій з експертного дослідження гуманітарних товарів військового призначення та подвійного використання.

Методи дослідження – загальнонаукові, окремі та спеціальні методи оцінки, систематизація матеріалів за даною проблемою, виходячи із досвіду практичної діяльності при проведенні судових товарознавчих експертиз військового майна.

Теоретичні та практичні результати – створення алгоритмів та методичних підходів з визначення вартості військового майна та товарів подвійного використання.

Новизна – вперше розроблено єдині підходи та методи у період дії воєнного стану з питань призначення та проведення судових експертиз з оцінки товарів військового та подвійного призначення у справах про незаконний обіг гуманітарної допомоги, оскільки на даний час відсутні методичні рекомендації з питань оцінки товарів гуманітарної допомоги.

Ефективність впровадження – методичні рекомендації дозволять підвищити повноту досліджень, розширити можливості проведення експертних товарознавчих експертиз військового майна, підвищити об'єктивність, якість та доказовість результатів досліджень.

Галузь використання – результати роботи можна використовувати в експертній практиці при проведенні судових товарознавчих експертиз військового майна, що стосуються питань пов'язаних, з визначення вартості гуманітарних товарів військового призначення та подвійного використання.

45. Розробка методичних рекомендацій щодо проведення комплексних експертиз, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності (ННЦ ІСЕ, Кісіль Н.В., ЛНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 152 с., 1 додаток, 63 джерел., № держреєстрації 0124U001125.

Об'єктами дослідження є теоретичні та практичні засади судово-експертних комплексних досліджень у контексті проведення експертиз, пов'язаних з об'єктами права інтелектуальної власності.

Мета дослідження – розроблення методичних рекомендацій щодо проведення комплексних експертиз, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності», в яких на основі аналізу законодавства України та практики застосування спеціальних знань під час вирішення спорів, що стосуються об'єктів інтелектуальної власності в Україні та інших країнах, визначено особливості проведення таких експертиз.

Методи дослідження та апаратура – у процесі проведення досліджень застосовані загальні методи пізнання: методи діалектики, логіки, історично-ретроспективний тощо; загальнонаукові методи: спостереження, описування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, співставлення, порівняння, узагальнення, планування та ін.

Теоретичні та практичні результати – звіт є результатом експериментальних робіт з розроблення методичних рекомендацій щодо проведення комплексних експертиз, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності.

Новизна – полягає в тому, що вперше розроблено Методичні рекомендації щодо проведення комплексних експертиз, що пов'язані з об'єктами інтелектуальної власності, в яких систематизовано та узагальнено практику вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності із призначенням комплексних експертиз, досліджено особливості їх проведення та

сформульовано алгоритми (підходи) проведення комплексних експертиз, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності.

Ефективність впровадження – результати даної роботи мають бути реалізовані шляхом впровадження методичних рекомендацій в експертну практику при проведенні комплексних експертиз, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності.

Сфера (галузь) використання – результати цієї науково-дослідної роботи можуть бути використані під час підготовки та складання експертних висновків. Основні положення можуть бути реалізовані в процесі підготовки осіб, які мають намір отримати (підвищити) кваліфікацію судового експерта, а також застосовуватися працівниками органів досудового розслідування та суду під час призначення експертиз і оцінювання складених висновків.

46. Розробка методики дослідження скульптур малої форми як об'єктів авторського права (КНДІСЕ, Голікова О.В., ННЦ ІСЕ, Копитько А.П.)

Звіт про НДР (частина остаточного): 91 с., 5 табл., 1 додаток, 30 джерел № держреєстрації 0125U001141.

Об'єкт дослідження – скульптура малої форми, ляльки, ігрові фігурки тощо.

Мета НДР – розробка методики дослідження творів образотворчого мистецтва, зокрема скульптур малої форми, як об'єктів авторського права.

Методи дослідження – загальні, загальнонаукові дослідження (спостереження, описування, аналіз статистичних даних, узагальнення експертної практики тощо) та спеціальні методи.

Теоретичні та практичні результати – в результаті виконання дослідження підготовлено звіт про науково-дослідну роботу «Розробка методики дослідження скульптур малої форми, як об'єктів авторського права» та розроблена методика дослідження скульптур малої форми, як об'єктів авторського права.

Тематика проведених досліджень відноситься до галузі дослідження об'єктів авторського права та спрямована на формування єдиних методичних підходів до дослідження таких об'єктів авторського права як скульптури малої форми. Узагальнення та висновки, надані за результатами дослідження, сприятимуть проведенню об'єктивних та науково обґрунтованих досліджень за напрямком «Дослідження об'єктів авторського права» для максимального використання їх у експертній практиці під час проведення судових експертиз (експертних досліджень) незалежно від виду судочинства.

Робота розроблена за тематичним планом наукових робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік.

47. Розробка методичних рекомендацій з проведення комплексних досліджень щодо встановлення комунікативного впливу за ситуаціями комунікативної взаємодії, зафіксованої у відеозвукозаписі (ННЦ ІСЕ, Герасименко О.А.)

Звіт про НДР (остаточний): 99 с., 54 джерел, 1 схема, № держреєстрації 0124U001144.

Об'єкт дослідження – інформаційний матеріал (відео-, звукозапис, протокол огляду та прослуховування відео-, звукозапису, зафіксований на паперовому або цифровому носії), який містить фактичні дані про певну комунікативну взаємодію (мовленнєву діяльність людини), що є або буде предметом судового розгляду.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій з проведення комплексних досліджень щодо встановлення комунікативного впливу за ситуаціями комунікативної взаємодії, зафіксованої у відео-, звукозаписі.

Методи дослідження – сукупність загально-наукових, окремих та спеціальних методів наукового пізнання за чотирма рівнями: діалектичний метод і методи логіки; загальнопізнавальні методи (описування, планування, експеримент, моделювання тощо); окремі інструментальні та інші допоміжні технічні методи у галузі психології (контент-аналіз, порівняння, моделювання, експериментально-психологічні методи тощо); спеціальні методи, що застосовуються у судовій експертизі (судово-експертні методики).

Теоретичні та практичні результати – розроблення методичних рекомендацій з проведення комплексних досліджень щодо встановлення комунікативного впливу за ситуаціями комунікативної взаємодії, зафіксованої у відеозаписі, у яких буде визначено об'єкт, предмет, завдання, розроблено алгоритми дій експерта та критерії оцінювання результатів дослідження, відображено основні науково-методичні положення та практичні результати проведення психологічної частини дослідження у складі комплексних судових психолого-лінгвістичної та експертизи відео-, звукозапису. Результати роботи можуть бути використані у процесах підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за експертною спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження».

Новизна – уперше розроблено науково-методичні рекомендації з проведення комплексного дослідження у справах щодо встановлення комунікативного впливу за ситуаціями комунікативної взаємодії, зафіксованої у відео-, звукозаписі із використанням спеціальних знань у галузях психології, лінгвістики та досліджень відео-, звукозапису. Науково-методичні рекомендації дозволять уніфікувати технологію та ефективно інтегрувати результати експертного психологічного дослідження відповідно до завдань комплексної психолого-лінгвістичної експертизи та експертизи відео-, звукозапису.

Ефективність впровадження – результати НДР дозволять оптимізувати науково-методичну на практичну діяльність судових експертів-психологів, які беруть участь у проведенні відповідних комплексних досліджень відповідно до регламенту судової експертизи.

Галузь використання – результати науково-дослідної роботи мають бути реалізовані в експертній практиці науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та інших відомчих експертних служб правоохоронних органів; при підготовці фахівців у галузі судової психології, у галузі лінгвістичного дослідження мовлення та у галузі досліджень відео-, звукозапису, а також для проведення підготовки та підвищення кваліфікації за експертною спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження».

48. Розробка методики посмертної судово-психологічної експертизи у кримінальних провадженнях щодо самогубства військовослужбовців Збройних сил та інших військових формувань України у період воєнного стану (ННЦ ІСЕ, Браїлко Ю.І.)

Звіт про НДР (проміжний): 26 с., 15 джерел, № держреєстрації 0124U001129.

Об'єкт дослідження – сукупність джерел інформації (матеріали кримінального провадження та долучені до нього додаткові матеріали), які містять відомості про індивідуально-психологічні особливості особистості, психічний стан та діяльність цієї особи за обставин проходження служби в умовах воєнного стану в Україні.

Мета роботи – розроблення методики посмертної судово-психологічної експертизи у кримінальних провадженнях щодо самогубства військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань України у період воєнного стану.

Методи дослідження: метод судового психологічного дослідження в кримінальних справах: аналіз матеріалів справи, ретроспективний і каузометричний аналіз досліджуваної ситуації; метод систематизованої фіксації та квантифікації одиниць психологічного змісту в

досліджуваному матеріалі (контент-аналіз, інтент-аналіз); психологічний аналіз текстової інформації.

Теоретичні та практичні результати: здійснено аналіз теоретико-методичних питань щодо психологічних досліджень самогубств військовослужбовців збройних сил та інших військових формувань України у період воєнного стану.

Новизна полягає в тому, що вперше буде розроблена методика посмертної судової психологічної експертизи у кримінальних провадженнях щодо самогубства військовослужбовців ЗСУ у період воєнного стану в Україні.

Ефективність впровадження: результати цієї роботи мають бути реалізовані в експертній практиці НДІСЕ системи МЮ України, системи МВС України, при підготовці фахівців за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження».

Галузь використання: результати роботи мають бути реалізовані при проведенні судових психологічних експертиз.

49. Розробка методичних рекомендацій «Теоретичні та методичні засади судово-психологічної експертизи з дослідження деструктивної пропаганди» (ННЦ ІСЕ, Герасименко О.А.)

Звіт про НДР (проміжний): 69 с., 56 джерел, 25 рис. № держреєстрації 0125U001140.

Об'єкт дослідження – інформаційний матеріал, зафіксований на матеріальному носії, що відображає специфіку вербальної і невербальної продукції адресанта (-тів) у процесі комунікації в аспекті її потенційного інформаційного впливу на психічну діяльність реципієнта (-тів) / цільової аудиторії.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій щодо теоретичних та методичних основ психологічного дослідження у складі комплексних психолого-лінгвістичних та психолого-мистецтвознавчих експертиз деструктивної пропаганди.

Методи дослідження – сукупність загально-наукових, окремих та спеціальних методів наукового пізнання за чотирма рівнями: діалектичний метод і методи логіки; загальнопізнавальні методи (описування, планування, експеримент, моделювання тощо); окремі інструментальні та інші допоміжні технічні методи у галузі психології (контент-аналіз, порівняння, моделювання, експериментально-психологічні методи тощо); спеціальні методи, що застосовуються у судовій експертизі (судово-експертні методики).

Теоретичні та практичні результати – розроблення методичних рекомендацій «Теоретичні та методичні засади судово-психологічної експертизи з дослідження деструктивної пропаганди», у яких буде відображено основні науково-методичні положення та практичні результати проведення психологічної частини дослідження у складі комплексних судових психолого-лінгвістичної та психолого-мистецтвознавчої експертиз. Результати роботи можуть бути використані у процесах підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за експертною спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження».

Новизна – уперше буде розроблено науково-методичні рекомендації зі специфіки проведення психологічної частини дослідження деструктивної пропаганди у складі комплексних судових психолого-лінгвістичної та психолого-мистецтвознавчої експертиз. Науково-методичні рекомендації дозволять уніфікувати технологію та ефективно інтегрувати результати експертного психологічного дослідження відповідно до завдань комплексної психолого-лінгвістичної / психолого-мистецтвознавчої експертизи.

Ефективність впровадження – результати НДР дозволять оптимізувати науково-методичну на практичну діяльність судових експертів-психологів, які беруть участь у проведенні відповідних комплексних досліджень деструктивної пропаганди.

Сфера (галузь використання) – результати науково-дослідної роботи мають бути реалізовані під час проведення комплексних судових психолого-лінгвістичних та психолого-мистецтвознавчих експертиз та відповідних досліджень у судово-експертних установах

Міністерства юстиції України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, можуть бути корисними для працівників правоохоронних органів, суддів, адвокатів, а також для проведення підготовки та підвищення кваліфікації за експертною спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження».

50. Предметні види судово-психологічних експертних досліджень: теоретико-правові, методологічні та праксеологічні засади (ННЦ ІСЕ, Євсюков О.Ф.)

Звіт про НДР (проміжний): 44 с., 26 джерел, №держреєстрації 0125U001139.

Військова агресія Росії, зміни в правовій системі нашої держави та оновлення законодавства ставлять перед судово-експертними установами нові завдання і як наслідок – необхідність пошуку оптимальних шляхів їх розв’язання. Судово-психологічна експертиза, як один із видів судової експертизи, встановлює ті особливості психічної діяльності та такі їх прояви в поведінці особи, які мають юридичне значення та викликають певні правові наслідки. Застосування спеціальних психологічних знань дозволяє об’єктивно встановлювати та оцінювати особливості, причини і внутрішні механізми поведінки осіб, які є суб’єктами правових відносин. Тому вирішення вищезазначених сучасних викликів з одного боку підвищить ефективність функціонування судово-експертних установ (діяльності судових експертів), а з іншого (і як наслідок) підвищить якість у розслідуваннях правопорушень, у т.ч. злочинів.

Аналіз сучасної наукової та науково-методичної літератури з питань судової психологічної експертизи виявляє наявні відмінності у визначенні таких базових категорій, як об’єкт і предмет дослідження; спостерігаються випадки термінологічного еклектизму та ін., що інколи суперечить сутності судової експертизи, зумовлює алогічність алгоритмів дослідження та, як наслідок, необґрунтованість висновків.

Аналіз сучасної практики призначення судової психологічної експертизи та експертних досліджень дозволив виявити протиріччя між постановленими замовниками питань, що не належать до компетенції експерта-психолога, та вимогами Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджених наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 8.10.1998 (зі змінами); між надмірним обсягом питань та конкретним предметним видом судово-психологічного експертного дослідження; між конкретним предметним видом судово-психологічного експертного дослідження та недоцільними за змістом поставленими питаннями.

На наш погляд, зазначені протиріччя та відмінності у визначеннях базових наукових понять вирішуються за допомогою чіткого виокремлення науково обґрунтованих в правовому полі концептуальних засад предметних видів судово-психологічних експертних досліджень та розробки ефективної дієвої моделі їх використання в судово-психологічних експертних дослідженнях.

Актуальність дослідження проблематики зумовлена необхідністю визначення концептуальних засад предметних видів судово-психологічних експертних досліджень та розробці дієвої моделі ефективного їх використання, які відповідають сучасним запитам чинного законодавства України, що постійно вдосконалюється.

Мета дослідження – визначення концептуальних засад і розроблення дієвої моделі ефективного застосування предметних видів судово-психологічної експертизи (досліджень).

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що уперше в Україні визначено концептуальні засади предметних видів судово-психологічних експертних досліджень та розроблено дієву модель ефективного її застосування у вітчизняній експертній практиці.

Об’єктами дослідження є методики судово-психологічних досліджень, внесені в державний реєстр при Міністерстві юстиції України, висновки експертів за результатами

судово-психологічних експертних досліджень, програми підготовки судових експертів зі спеціальності 14.1 «Психологічні дослідження» тощо.

51. Удосконалення методики психологічного дослідження у справах щодо заподіяння моральних страждань особі та відшкодування моральної шкоди (ННЦ ІСЕ, Савкіна Т. В., ОНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 76 с., 96 джерел, 1 табл., 1 формула, 1 додаток №держреєстрації 0125U001138.

Військова агресія Росії, зміни в правовій системі нашої держави та оновлення законодавства ставлять перед судово-експертними установами нові завдання і як наслідок – необхідність пошуку оптимальних шляхів їх розв’язання. Судово-психологічна експертиза, як один із видів судових експертиз, встановлює ті особливості психічної діяльності та такі їх прояви в поведінці особи, які мають юридичне значення та викликають певні правові наслідки. Застосування спеціальних психологічних знань дозволяє об’єктивно встановлювати та оцінювати особливості, причини і внутрішні механізми поведінки осіб, які є суб’єктами правових відносин. Тому вирішення вищезазначених сучасних викликів з одного боку підвищить ефективність функціонування судово-експертних установ (діяльності судових експертів), а з іншого — підвищить якість у розслідуваннях правопорушень та злочинів.

Аналіз сучасної наукової та науково-методичної літератури з питань судової психологічної експертизи виявляє наявні відмінності у визначенні таких базових категорій, як об’єкт і предмет дослідження; спостерігаються випадки термінологічного еклектизму та ін., що інколи суперечить сутності судової експертизи, зумовлює алогічність алгоритмів дослідження та, необґрунтованість висновків.

Аналіз сучасної практики призначення судової психологічної експертизи та експертних досліджень дозволив виявити протиріччя між постановленими замовниками питань, що не належать до компетенції експерта-психолога, та вимогами Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджених наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 8.10.1998 (зі змінами); між надмірним обсягом питань та конкретним предметним видом судово-психологічного експертного дослідження; між конкретним предметним видом судово-психологічного експертного дослідження та недоцільними за змістом поставленими питаннями.

На наш погляд, зазначені протиріччя та відмінності у визначеннях базових наукових понять вирішуються за допомогою чіткого виокремлення науково обґрунтованих в правовому полі концептуальних засад предметних видів судово-психологічних експертних досліджень та розробки ефективної дієвої моделі їх використання в судово-психологічних експертних дослідженнях.

Актуальність дослідження проблематики зумовлена необхідністю визначення концептуальних засад предметних видів судово-психологічних експертних досліджень та розробці дієвої моделі ефективного їх використання, які відповідають сучасним запитам чинного законодавства України, що постійно вдосконалюється.

Мета дослідження – визначення концептуальних засад і розроблення дієвої моделі ефективного застосування предметних видів судово-психологічної експертизи (досліджень).

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що уперше в Україні буде визначено концептуальні засади предметних видів судово-психологічних експертних досліджень та розроблено дієву модель ефективного її застосування у вітчизняній експертній практиці.

Об’єктами дослідження є методики судово-психологічних досліджень, внесені в державний реєстр при Міністерстві юстиції України, висновки експертів за результатами судово-психологічних експертних досліджень, програми підготовки судових експертів зі спеціальності 14.1 «Психологічні дослідження» тощо.

52. Розробка методики дослідження ікон в окладах (ННЦ ICE, Долуда А.О.)

Звіт про НДР (остаточний): 150 с., 116 рис., 1 додаток, 30 джерел, № держреєстрації 0123U101149.

Об'єкти дослідження — ікони в окладах.

Предметом дослідження даної роботи є фактичні дані та обставини справи, що встановлюються на основі експертних досліджень ікон в окладах, що визначає порядок дій при їх виконанні.

Метою роботи є удосконалення методичних основ проведення та призначення судово-мистецтвознавчих експертиз та розроблення методики дослідження ікон в окладах.

Методи дослідження – у процесі розроблення використана сукупність дослідницьких методів сучасної теорії пізнання та загальнонаукових методик, що базуються на них.

Теоретичні та практичні результати – 1) узагальнено експертну практику в Україні з даної проблеми; 2) визначено ознаки та розроблено критерії віднесення об'єктів, які досліджуються, до таких, що належать до культурних цінностей; 3) надано термінологію та визначення в мистецтвознавчій експертизі процесу аутентифікації (визначення та розпізнавання підробок) ікон в окладах із дорогоцінних металів.

Новизна: вперше розроблено методику дослідження ікон в дорогоцінних окладах та в окладах із інших матеріалів.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань з мистецтвознавства.

Сфера (галузь) використання — результати НДР можна використовувати в експертній практиці та при підготовці спеціалістів-мистецтвознавців.

53. Розробка методики дослідження об'єктів, що містять символіку воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну (ННЦ ICE, Долуда А.О.)

Звіт про НДР (остаточний, завершений достроково): 170 с., 142 рис., 1 дод., 21 джерел, № держреєстрації 0125U001137.

Об'єкт дослідження – предмети, що містять символіку воєнного вторгнення російсько–нацистського тоталітарного режиму в Україну, спеціальна термінологія.

Метою роботи є удосконалення методичних основ проведення та призначення судових мистецтвознавчих експертиз та розроблення методики дослідження об'єктів, що містять символіку воєнного вторгнення російсько–нацистського тоталітарного режиму в Україні.

Методи дослідження – у процесі розроблення використана сукупність дослідницьких методів сучасної теорії пізнання та загальнонаукових методик, що базуються на них.

Теоретичні та практичні результати – узагальнено експертну практику в Україні з наведеної проблеми; визначено ознаки та розроблено критерії віднесення об'єктів, які досліджуються, до таких, що містять символіку воєнного вторгнення російсько-нацистського тоталітарного режиму в Україну; надано термінологію та визначення в мистецтвознавчій експертизі процесу автентифікації предметів, що містять символіку воєнного вторгнення російсько-нацистського тоталітарного режиму в Україну.

Новизна – вперше розроблено методику дослідження об'єктів, що містять символіку воєнного вторгнення російсько-нацистського тоталітарного режиму в Україну.

Ефективність впровадження – систематизація підходу до вирішення експертних завдань з мистецтвознавства.

Галузь використання – результати НДР можна використовувати в експертній практиці та при підготовці спеціалістів–мистецтвознавців.

54. Розробка методичних рекомендацій з проведення комплексних військових та інженерно-транспортних досліджень щодо оцінки дій водіїв бойових машин в дорожньо-транспортних ситуаціях, які відбулись в умовах воєнного стану (ННЦ ІСЕ, Чернюк В.Ф., КНДІСЕ)

Звіт про НДР (проміжний): 22 с, 12 джерел, № держреєстрації 0124U001130.

Об'єкти дослідження – порядок застосування автомобільної та бронетанкової техніки військових формувань, матеріальні носії інформації.

Мета дослідження – розробка методичних рекомендацій з проведення комплексних військових та інженерно-транспортних досліджень щодо оцінки дій водіїв бойових машин в дорожньо-транспортних ситуаціях, які відбулись в умовах воєнного стану.

Методи дослідження та апаратура – загальнонаукові, окремі та спеціальні (аналіз статистичних даних, узагальнення експертної практики досліджень застосування автомобільної та бронетанкової техніки військових формувань).

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано нормативно-технічну інформацію, а також дані експертної практики в галузі військових досліджень щодо застосування автомобільної та бронетанкової техніки військових формувань.

Новизна дослідження – вперше будуть розроблені методичні рекомендації з проведення комплексних військових та інженерно-транспортних досліджень щодо оцінки дій водіїв бойових машин в дорожньо-транспортних ситуаціях, які відбулись в умовах воєнного стану.

Ефективність впровадження – отримані результати будуть використовуватись у експертній практиці при виконанні військових та інженерно-транспортних експертиз в експертних установах країни.

Галузь використання – результати роботи мають бути використані в діяльності експертних установ Міністерства юстиції, Служби безпеки і Міністерства внутрішніх справ України та в органах прокуратури.

55. Розробка методичних рекомендацій щодо застосування безпілотних повітряних суден під час проведення військових досліджень (ННЦ ІСЕ, Чупрун В.Т., КНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 144 с., 13 табл., 108 рис., 2 дод., 46 джерел, № держреєстрації 0124U001139.

Об'єкти дослідження – цифрові зображення місць ураження, супутникові та геоінформаційні картографічні зображення районів бойових дій.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій щодо застосування безпілотних повітряних суден під час проведення військових досліджень.

Методи дослідження – загальнонаукові та окремі (цифровий аналіз зображень методами теорії інформації, математичної статистики, теорії сигналів і спектрального аналізу, методи штучного інтелекту) і спеціальні методи судової експертизи.

Теоретичні та практичні результати – методичні рекомендації з проведення судово-експертних військових досліджень з використанням безпілотних повітряних суден та спеціалізованих геоінформаційних систем.

Новизна – вперше розроблено програмне забезпечення спеціалізованої експертної геоінформаційної системи призначеної для комплексного узагальнення зображень отриманих за допомогою безпілотних повітряних суден (БПС), супутникових та геоінформаційних даних та технології обробки відеозаписів на основі штучного інтелекту.

Ефективність впровадження – отримані результати будуть реалізовані при проведенні військових досліджень місць прильотів засобів ураження.

Сфера (галузь) використання – науковий звіт розрахований для судових експертів, науковців, результати НДР будуть впроваджені в експертну практику в галузі військових досліджень.

56. Розробка методики проведення судової військової експертизи у межах розслідування авіаційних подій, пошкодження повітряних суден і літальних апаратів Збройних Сил України, інших, утворених відповідно до законів України, військових формувань (КНДІСЕ, Хорошунів Ю.В., ННЦ ІСЕ, Гур'єв О.В.)

Звіт про НДР (частина остаточного звіту): 43 с., 1 табл., 1 рис., 46 джерел, № держреєстрації 0121U100288.

Об'єкт дослідження – порядок застосування повітряних суден і літальних апаратів Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Мета роботи – розроблення методики, яка буде використовуватися при виконанні судових військових експертиз за участю спеціалістів з військових досліджень щодо випадків авіаційних подій, пошкодження повітряних суден і літальних апаратів Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Методи дослідження – загальнонаукові, окремі та спеціальні, аналіз статистичних даних, узагальнення експертної практики досліджень порядку дій посадових осіб із організації застосування повітряних суден і літальних апаратів Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано нормативно-технічну інформацію, а також дані експертної практики в галузі військових досліджень щодо відповідності дій (бездіяльності) посадових осіб вимогам нормативно-правових документів з організації застосування повітряних суден і літальних апаратів Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Новизна – вперше, з військової і технічної точок зору, розроблено методику проведення судової військової експертизи у межах розслідування авіаційних подій, пошкодження повітряних суден і літальних апаратів збройних сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань за спеціальністю 16.1. «Військові дослідження».

Ефективність упровадження – систематизація підходу до вирішення, з військової і технічної точок зору, експертних завдань у межах розслідування авіаційних подій, пошкодження повітряних суден і літальних апаратів збройних сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Сфера (галузь) використання – результати роботи мають бути використані в діяльності експертних установ Міністерства юстиції, Служби безпеки і Міністерства внутрішніх справ України та в органах прокуратури.

57. Розробка методичних рекомендацій щодо проведення дослідження відповідності дій (бездіяльності) посадових осіб Збройних Сил України, а також інших, утворених відповідно до законів України, військових формувань вимогам із забезпечення протиповітряної оборони місць зберігання ракет, боєприпасів та інших засобів ураження на арсеналах, базах, складах (КНДІСЕ, Головач Р.П., ННЦ ІСЕ, Чупрун В.Т.)

Звіт про НДР (частина остаточного звіту): 77 с., 24 рис., 5 табл., 27 джерел, № держреєстрації 0121U100290.

Об'єкт дослідження – забезпечення протиповітряної оборони місць зберігання ракет, боєприпасів та інших засобів ураження на арсеналах, базах та складах.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій та алгоритму дій, які будуть застосовуватися при виконанні судових військових експертиз за участю спеціалістів з військових досліджень щодо відповідності дій (бездіяльності) посадових осіб Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до законів України військових формувань вимогам із забезпечення протиповітряної оборони місць зберігання ракет, боєприпасів та інших засобів ураження на арсеналах, базах та складах.

Методи дослідження – загальнонаукові, окремі та спеціальні (аналіз статистичних даних), узагальнення експертної практики досліджень порядку дій посадових осіб Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до законів України військових формувань вимогам із забезпечення протиповітряної оборони місць зберігання ракет, боєприпасів та інших засобів ураження на арсеналах, базах та складах. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано нормативно-технічну інформацію, а також дані експертної практики в галузі військових досліджень щодо відповідності дій (бездіяльності) посадових осіб Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до законів України військових формувань вимогам із забезпечення протиповітряної оборони місць зберігання ракет, боєприпасів та інших засобів ураження на арсеналах, базах та складах.

Новизна – вперше, з військової і технічної точок зору, розроблено методичні рекомендації проведення судової військової експертизи у межах досліджень відповідності дій (бездіяльності) посадових осіб Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до законів України військових формувань вимогам із забезпечення протиповітряної оборони місць зберігання ракет, боєприпасів та інших засобів ураження на арсеналах, базах та складах за спеціальністю 16.1. «Військові дослідження».

Ефективність упровадження – систематизація підходу до вирішення, з військової і технічної точок зору, експертних завдань у межах досліджень відповідності дій (бездіяльності) посадових осіб Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до законів України військових формувань вимогам із забезпечення протиповітряної оборони місць зберігання ракет, боєприпасів та інших засобів ураження на арсеналах, базах та складах.

Сфера (галузь) використання – результати роботи мають бути використані в діяльності експертних установ Міністерства юстиції, Служби безпеки і Міністерства внутрішніх справ України та в органах прокуратури.

58. Розробка методичних рекомендацій з питань вивчення та введення в дію положень з планування, застосування, управління та забезпечення Збройних Сил України з урахуванням вимог стандартів НАТО (КНДІСЕ, Шереметов С.І., ННЦ ІСЕ, Чупрун В.Т.)

Звіт про НДР (частина остаточного звіту): 66 с., 5 рис., 1 табл., 30 джерел, № держреєстрації 0121U002186.

Об'єкт дослідження – порядок застосування, управління та забезпечення Збройних Сил України з урахуванням вимог стандартів НАТО.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій, які будуть використовуватися при виконанні судових військових експертиз за участю спеціалістів з військових досліджень щодо управління та забезпечення Збройних Сил України з урахуванням вимог стандартів НАТО.

Методи дослідження – загальнонаукові, окремі та спеціальні (аналіз статистичних даних), узагальнення експертної практики досліджень порядку дій посадових осіб стосовно застосування, управління та забезпечення Збройних Сил України з урахуванням вимог стандартів НАТО. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано нормативно-технічну інформацію, а також дані експертної практики в галузі військових досліджень щодо відповідності дій (бездіяльності) посадових осіб стосовно застосування, управління та забезпечення Збройних Сил України з урахуванням вимог стандартів НАТО.

Новизна – вперше, з військової точки зору, розроблено методичні рекомендації з питань вивчення та введення в дію положень з планування, застосування, управління та забезпечення Збройних Сил України з урахуванням вимог стандартів НАТО в межах проведення судової військової експертизи за спеціальністю 16.1. «Військові дослідження».

Ефективність упровадження – систематизація підходу до вирішення, з військової точки зору, експертних завдань у межах розслідування питань управління та забезпечення Збройних Сил України з урахуванням вимог стандартів НАТО.

Сфера (галузь) використання – результати роботи мають бути використані в діяльності експертних установ Міністерства юстиції, Служби безпеки і Міністерства внутрішніх справ України та в органах прокуратури.

59. Розробка методичних рекомендацій щодо дослідження дій (бездіяльності) військових службових (посадових) осіб органів управління силами і засобами, які залучаються до виконання завдань територіальної оборони України (КНДІСЕ, Лоза В.А., ННЦ ІСЕ, Чернюк В.Ф.)

Звіт про НДР (частина остаточного звіту): 30 с., 4 рис., 15 джерел, № держреєстрації 0123U101192.

Об'єкт дослідження – дії (бездіяльності) військових службових (посадових) осіб органів управління силами і засобами, які залучаються до виконання завдань територіальної оборони України.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій щодо дослідження дій (бездіяльності) військових службових (посадових) осіб органів управління силами і засобами, які залучаються до виконання завдань територіальної оборони України.

Методи дослідження – загальнонаукові, окремі та спеціальні (аналіз статистичних даних), узагальнення експертної практики досліджень порядку дій (бездіяльності) військових службових (посадових) осіб органів управління силами і засобами, які залучаються до виконання завдань територіальної оборони України. Порівняльний аналіз у галузі експертної практики за напрямком експертних досліджень.

Теоретичні та практичні результати – проаналізовано нормативно-технічну інформацію, а також дані експертної практики в галузі військових досліджень щодо відповідності дій (бездіяльності) військових службових (посадових) осіб органів управління силами і засобами, які залучаються до виконання завдань територіальної оборони України.

Новизна – вперше, з військової і технічної точок зору, розроблено методичні рекомендації проведення судової військової експертизи у межах розслідування авіаційних подій, пошкодження повітряних суден і літальних апаратів збройних сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань за спеціальністю 16.1. «Військові дослідження».

Ефективність упровадження – систематизація підходу до вирішення, з військової і технічної точок зору, експертних завдань щодо досліджень порядку дій (бездіяльності) військових службових (посадових) осіб органів управління силами і засобами, які залучаються до виконання завдань територіальної оборони України.

Сфера (галузь) використання – результати роботи мають бути використані в діяльності експертних установ Міністерства юстиції, Служби безпеки і Міністерства внутрішніх справ України та в органах прокуратури.

60. Розробка методичних рекомендацій проведення судової військової експертизи щодо збройної агресії проти суверенітету та територіальної цілісності України (ННЦ ІСЕ, Гур'єв О.В., НДЦСЕ ІТ та ІВ, КНДІСЕ)

Звіт про НДР (остаточний): 211 с., 14 рис., 2 дод., 58 джерел, № держреєстрації 0125U001136.

Об'єкт дослідження – збройна агресія російської федерації проти суверенітету та територіальної цілісності України.

Мета роботи – удосконалення методичної бази щодо проведення судової військової експертизи шляхом вироблення методичних рекомендацій за висвітленою тематикою.

Методи дослідження – у процесі розроблення використана сукупність дослідницьких методів сучасної теорії пізнання та загальнонаукових методик, що базуються на них. Загальний підхід до проведення дослідження відповідає методикам, зареєстрованим в «Реєстрі методик проведення судових експертиз».

Теоретичні та практичні результати – розглянуто науково-методичні аспекти судової військової експертизи, визначено основні експертні підходи при дослідженні збройної агресії проти суверенітету та територіальної цілісності України, розроблено алгоритми проведення досліджень.

Новизна – сформовано понятійний апарат щодо дослідження збройної агресії проти суверенітету та територіальної цілісності України, запропоновано орієнтовний перелік питань із дослідження агресивних дій країни агресора проти суверенітету та територіальної цілісності України.

Ефективність упровадження – застосування даних методичних рекомендацій в експертній практиці удосконалює дослідження відповідно до регламенту проведення військової судової експертизи.

Сфера (галузь) використання – результати роботи мають бути використані в діяльності експертних установ Міністерства юстиції, Служби безпеки і Міністерства внутрішніх справ України, в органах прокуратури та при підготовці фахівців за спеціальністю 16.1 «Військова експертиза».

61. Розробка методики проведення судової військової експертизи з визначення впливу прийнятих управлінських рішень посадовими особами органів військового управління на рівень боєздатності Збройних Сил України та інших військових формувань (ННЦ ІСЕ, Гур'єв О.В., НДЦСЕ ІТ та ІВ, КНДІСЕ)

Звіт про НДР (проміжний): 203 с., 14 рис., 2 дод., 58 джерел, № держреєстрації 0125U001135.

Об'єкт дослідження – збройна агресія російської федерації проти суверенітету та територіальної цілісності України.

Мета роботи – удосконалення методичної бази та розробка методики проведення судової військової експертизи шляхом вироблення методичних рекомендацій за висвітленою тематикою.

Методи дослідження – у процесі розроблення використана сукупність дослідницьких методів сучасної теорії пізнання та загальнонаукових методик, що базуються на них. Загальний підхід до проведення дослідження відповідає методикам, зареєстрованим в «Реєстрі методик проведення судових експертиз».

Теоретичні та практичні результати – розглянуто науково-методичні аспекти судової військової експертизи, визначено основні експертні підходи при дослідженні впливу прийнятих управлінських рішень посадовими особами органів військового управління на рівень боєздатності ЗС України та інших військових формувань.

Новизна – сформовано понятійний апарат та алгоритм дій щодо дослідження впливу прийнятих управлінських рішень посадовими особами органів військового управління на рівень боєздатності Збройних Сил України та інших військових формувань.

Ефективність упровадження – застосування даних методичних рекомендацій в експертній практиці удосконалює дослідження відповідно до регламенту проведення військової судової експертизи.

Сфера (галузь) використання – в експертній практиці НДІСЕ системи Міністерства юстиції України, при підготовці фахівців за спеціальністю 16.1 «Військова експертиза».

62. Розробка судово-експертної методики визначення дефектів надання ветеринарної допомоги (ННЦ ІСЕ, Яценко І.В.)

Звіт про НДР (проміжний): 135 с., 7 рис., 1 табл., 203 джерел, № держреєстрації 0125U001134.

Об'єкти дослідження – матеріальні й матеріалізовані щодо дефектів надання ветеринарної допомоги.

Мета роботи – розробити та обґрунтувати теоретико-гносеологічну конструкцію судової експертизи за дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів під час виникнення й поширення інфекційних хвороб тварин; сформулювати авторські дефініції поняттєво-категорійного апарату, а також запропонувати доповнення до національної законодавчої бази України; розробити судово-експертну методику визначення дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів.

Методи дослідження – діалектичний і методи логіки (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, порівняння, формалізація, ідеалізація, аксіометричний, формально-логічний, логіко-граматичний, системно-структурний, порівняльно-правовий); загальнопізнавальні (спостереження, вимірювання, описування, побудов гіпотез, планування, моделювання; окремих методів (судова фотографія) та спеціальні методів, функції яких виконують спеціалізовані (конкретні) методики вирішення конкретних експертних завдань (епізоотологічний, паразитологічний, клінічної діагностики).

Теоретичні та практичні результати – розробка та надання для використання судово-експертної методики визначення дефектів надання ветеринарної допомоги.

Новизна – вперше у світовій практиці буде запропоновано гносеологічну конструкцію феноменів дефекту ветеринарної допомоги в аспекті судово-ветеринарної експертизи, яка включатиме науково-обґрунтовані ознаки та нові дефініції понять: «дефект ветеринарної допомоги», «невиконання чи неналежне виконання професійних обов'язків працівником ветеринарної медицини», «нещасний випадок у ветеринарній практиці», «професійна помилка у ветеринарній практиці», а також буде запропоновано методику судово-ветеринарного визначення дефектів надання ветеринарної допомоги, що в цілому позитивно вплине на судово-експертну діяльність, сприятиме вдосконаленню законодавства про правопорушення проти здоров'я та життя тварин (зокрема, через неналежне виконання професійних обов'язків працівниками ветеринарної медицини).

Ефективність впровадження – передбачає підготовку «Судово-експертної методики визначення дефектів надання ветеринарної допомоги» забезпечить уніфікованість підходів до судово-експертного визначення ДНВД, відповідно до якої експертизу здійснюватимуть у п'ять етапів: ознайомчо-підготовчий, організаційно-інформаційний, дослідницько-аналітичний, узагальнювально-оцінний і завершальний. Відповідно до зазначеної методики, судово-ветеринарна експертна комісія буде оцінювати своєчасність, обсяг, обґрунтованість

проведених діагностичних та лікувально-тактичних ветеринарних заходів, правильність виконання оперативних втручань або здійснення ветеринарних маніпуляцій та аргументувати їх відповідність чинним нормативним документам.

Галузь використання – розроблена методика буде застосовуватися в експертних установах МЮ України, МВС України під час проведення судово-ветеринарної експертизи, а також комплексних судових експертиз.

63. Розробка судово-експертної методики визначення дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів (ННЦ ІСЕ, Яценко І.В.)

Звіт про НДР (проміжний): 100 с., 4 рис., 2 табл., 115 джерел, № держреєстрації 0125U001133.

Об'єкти дослідження – матеріальні й матеріалізовані щодо дефектів надання ветеринарної допомоги.

Мета роботи – розробити та обґрунтувати теоретико-гносеологічну конструкцію судової експертизи за дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів під час виникнення й поширення інфекційних хвороб тварин; сформулювати авторські дефініції поняттєво-категорійного апарату, а також запропонувати доповнення до національної законодавчої бази України; розробити судово-експертну методику визначення дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів.

Методи дослідження – діалектичний і методи логіки (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, порівняння, формалізація, ідеалізація, аксіометричний, формально-логічний, логіко-граматичний, системно-структурний, порівняльно-правовий); загальнопізнавальні (спостереження, вимірювання, описування, побудова гіпотез, планування, моделювання; окремих методів (судова фотографія) та спеціальні методів, функції яких виконують спеціалізовані (конкретні) методики вирішення конкретних експертних завдань (епізоотологічний, паразитологічний, клінічної діагностики).

Теоретичні та практичні результати – розробка та надання для використання судово-експертної «Методики визначення дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів».

Новизна – вперше у світовій практиці буде запропоновано теоретико-гносеологічну конструкцію судової експертизи за дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів під час виникнення й поширення інфекційних хвороб тварин, яка включатиме науково-обґрунтовані ознаки та нові дефініції понять, а також буде запропоновано судово-експертну методику визначення дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів, що в цілому позитивно вплине на судово-експертну діяльність, сприятиме вдосконаленню законодавства про правопорушення проти здоров'я та життя тварин, зокрема, через неналежне виконання професійних обов'язків працівниками ветеринарної медицини.

Ефективність впровадження – передбачає підготовку «Судово-експертної методики визначення дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів» забезпечить уніфікованість підходів до судово-експертного визначення дефектів організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів, відповідно до якої експертизу здійснюватимуть у п'ять етапів: 1) ознайомчо-підготовчий; 2) організаційно-інформаційний; 3) дослідницько-аналітичний; 4) узагальнювально-оцінний; 5) завершальний. Відповідно до зазначеної методики, судово-ветеринарна експертна комісія буде оцінювати своєчасність, обсяг, обґрунтованість проведених ветеринарно-санітарних заходів та аргументувати їх відповідність чинним нормативним документам.

Галузь використання – розроблена методика буде застосовуватися в експертних установах МЮ України, МВС України під час проведення судово-ветеринарної експертизи, а також комплексних судових експертиз.

**Стисла характеристика науково-дослідних робіт,
виконаних за тематичним планом Національного наукового центру
«Інститут судових експертиз» Міністерства юстиції України на 2025 рік**

1. Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя (ННЦ ІСЕ, В. В. Гриценко)

Звіт про НДР (заключний): 181 с., 172 джерела, № держреєстрації 0125U001389.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають при розслідуванні кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Предмет дослідження – особливості використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Мета роботи – розроблення теоретичних і науково-практичних засад використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя як важливого елемента методики розслідування окресленої категорії злочинів і кримінальних проступків.

Методи дослідження – методи наукового пізнання; історичний метод; системно-структурний метод; типологічний метод; функціональний метод; статистичні та соціологічні методи.

Новизна – проведене дослідження є першою в Україні комплексною науковою працею, присвяченою проблематиці використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя. Проведені наукові розвідки стали підставою для узагальнення та формулювання низки концептуальних науково обґрунтованих положень.

Сфера (галузь використання) — результати роботи мають бути реалізовані під час проведення судових експертиз слідчими, прокурорами, судьями, для формування стратегії захисту адвокатами, у практичній діяльності судових експертів системи Мін'юсту України, системи МВС України.

2. Адміністративно-правове забезпечення експертних досліджень з питань визначення критеріїв капітальності та віднесення об'єктів до капітальних (ННЦ ІСЕ, Кириленко С. А.)

Звіт про НДР (остаточний): 151 с., 5 табл., 24 джерела, № держреєстрації 0121U112089.

Об'єкт дослідження - будівлі та споруди, їх конструктивні елементи, відповідна нормативна та технічна документація.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій з визначення критеріїв капітальності та віднесення об'єктів до капітальних при виконанні судових будівельно-технічних експертиз та будівельно-технічних досліджень, врегулювання та науково-методичне забезпечення судово-експертної діяльності при проведенні судових будівельно-технічних експертиз та будівельно-технічних досліджень з встановлення критеріїв капітальності та віднесення об'єктів до капітальних.

Методи дослідження та апаратура – аналіз і синтез теоретичних, методичних і правових основ судово-будівельної експертизи з питань встановлення критеріїв капітальності та віднесення об'єктів до капітальних.

Систематизовано положення нормативних актів щодо віднесення будівель та споруд до нерухомого та до рухомого майна. Належність об'єктів до нерухомого майна, капітальних будівель та споруд, до певного класу наслідків (відповідальності) потребує оформлення різних пакетів дозвільних документів: на стадії розробки проектної документації визначає стадійність проектування, необхідність проведення експертизи проектної документації, на стадії

будівництва – отримання необхідних дозволів, прийняття завершених будівництвом об'єктів в експлуатацію.

За результатами аналізу нормативно-правових актів, встановлено, що на сьогоднішній день відсутній норматив, який би містив чітко сформоване визначення поняття «капітальність» та ознак, за якими можливо віднести будівлю чи споруду до відповідного класу капітальності.

На підставі узагальнення визначень та понять, наведених у нормативно-правових актах, розроблено таке визначення капітальності об'єктів будівництва: капітальність будівель і споруд – комплексна характеристика, що містить показники їх довговічності, вогнестійкості та рівня вимог, тобто це – сукупність основних властивостей, притаманних будівлям в цілому, що відбиває їх національно-господарську і містобудівну значимість.

У даній науково-дослідній роботі надано визначення поняття «капітальність будівель та споруд» та приведені ознаки, за якими можливо віднести будівлю чи споруду до відповідного класу капітальності.

Новизна – робота є актуальною, оскільки будь-які методики з вирішення цих питань відсутні і є необхідність в розробці єдиного підходу при проведенні досліджень, пов'язаних з встановленням критеріїв капітальності та віднесення об'єктів до капітальних.

Теоретичні та практичні результати – у процесі роботи систематизовано критерії капітальності будівель та споруд, отримані дані лягли в основу розробленого методичного матеріалу.

Ефективність впровадження – у разі впровадження, дозволить підвищити доказове значення експертиз, вдосконалити їх виконання та скоротити терміни проведення, буде сприяти обґрунтованості та об'єктивності висновків.

Галузь використання – результати цієї роботи мають бути реалізовані у процесі проведення експертиз, при стажуванні та навчанні експертів.

Практичне значення отриманих результатів складається в можливості використання розробки при виконанні будівельно-технічних експертиз по завданням судово-слідчих органів і застосування їх у судово-експертній практиці.

3. Теоретичні засади та загальні положення методики оцінювання об'єктів нерухомості (ННЦ ІСЕ, Осипенко К.О.)

Звіт про НДР (остаточний): 102 с., 34 джерел, 1 рис, № держреєстрації 0121U112091.

Об'єкт дослідження - об'єкти нерухомості введені в експлуатацію, незавершене будівництво, а також відповідна правовстановлююча, технічна та кошторисна документації.

Мета роботи - проведення наукового дослідження, завдання якого полягає в розробці теоретичних, правових та організаційних засад при проведенні оцінки об'єктів будівництва, а також надання рекомендацій щодо його реалізації.

Методи дослідження – теоретичний, документальний, порівняння, аналітичний.

Предмет дослідження - теоретико-методологічні засади і практика реалізації оціночно-будівельної експертизи з оцінювання об'єктів нерухомого майна.

Теоретичні та практичні результати – використані в експертній практиці НДІСЕ системи МЮ України при проведенні судових оціночно-будівельних експертиз та при підготовці фахівців за спеціальностями 10.6 "Дослідження об'єктів нерухомості, будівельних матеріалів, конструкцій та відповідних документів" та 10.10 "Визначення оціночної вартості будівельних об'єктів та споруд". Результати НДР спрямовані на підвищення якості експертних висновків та попередження причин призначення додаткових та повторних експертиз.

Новизна – це одна із перших в українській правовій науці спроб з урахуванням новітніх досягнень науки представити завершене монографічне узагальнення досліджень

проблем проведення оціночно-будівельної експертизи та використання висновку експерта у судочинстві для протидії правопорушень у різних сферах діяльності.

Ефективність впровадження - за результатами проведеного дослідження сформульовано низку концептуальних наукових положень теорії і практики оціночно-будівельної експертизи, спрямованих на вдосконалення цієї діяльності.

Галузь використання – судово-експертна діяльність.

4. Розробка методичних рекомендацій з ідентифікації особи методами черепно-лицевого накладання (ННЦ ІСЕ, Хоша В.В.)

Звіт про НДР (остаточний): 243 с., 421 рис., 2 табл., 10 джерел, № держреєстрації 0125U001390.

Об'єкт дослідження – сучасні методи черепно-лицевого накладання, які ґрунтуються на застосуванні цифрових технологій.

Мета роботи – розробка методичних рекомендацій з ідентифікації особи методами черепно-лицевого накладання.

Методи дослідження – наукова робота виконана із застосуванням загальних методів (діалектичного методу, методу логіки, загальних наукових методів (спостереження, описування, побудова гіпотез, моделювання планування)), окремих (порівняння, вимірювання, судова фотографія) та спеціальних методів судової експертизи, криміналістики та антропології, функції яких виконують певні методики вирішення конкретних судово-антропологічних завдань (метод черепно-лицевого накладання).

Наукова новизна отриманих результатів полягає у розробленні методичних рекомендацій з ідентифікації особи методами черепно-лицевого накладання, а саме, обґрунтування алгоритму порівняння фотознімків або фотокадрів, зроблених з відеозаписів невідомої людини, із черепом, наданим на дослідження (його 3D-моделлю).

Наявність методичних рекомендацій щодо використання новітніх методів черепно-лицевого накладання допоможе судовим експертам-антропологам у розумінні окремих дефініцій, а також аспектів судово-антропологічної експертизи з урахуванням специфіки й особливостей її проведення та інтерпретації отриманих результатів.

Результати роботи мають бути реалізовані у процесі: підготовки судових експертів за спеціальністю 20.1 «Антропологічні дослідження», проведення судово-антропологічної експертизи з ідентифікації особи невідомої людини, складання висновку експерта за результатами судово-антропологічної експертизи, розширення пізнавальних можливостей органів досудового розслідування та суду, удосконалення та розробка нових методів судово-антропологічного дослідження.

Галузь використання – судово-експертна діяльність.

5. Термінальна балістика осколків та уражаючих елементів (ННЦ ІСЕ, Коломійцев О.В.)

Звіт про НДР (остаточний): 90 с., 80 рис., 10 джерел. № держреєстрації 0125U001391.

Об'єкт дослідження – готові уражаючі елементи циліндричної форми діаметром 5,0 мм та осколкові пошкодження, які були завдані ними у блоках балістичного пластиліну, який використовується у якості імітатора біологічних тканин тіла людини.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій щодо проведення досліджень у галузі термінальної (ранової) балістики осколків та різних видів уражаючих елементів (готових, напівготових) з метою визначення особливостей механізму спричинення ними осколкових поранень.

Методи дослідження – загальнонаукові, збирання, аналіз, узагальнення, систематизація, синтез та алгоритмізація інформаційних даних.

Теоретичні та практичні результати – науковий звіт та методичні рекомендації щодо дослідження термінальної балістики осколків та готових уражаючих елементів циліндричної форми.

Новизна – у ході проведення експериментальних досліджень були отримані результати, на основі яких стало можливим розробити на основі сучасних комп'ютерних технологій математичну модель ударно-контактної взаємодії готових уражаючих елементів із біологічними тканинами тіла людини у доволі широкому діапазоні швидкостей влучання уражаючого елемента. Уперше отримані результати розрахунків уражаючих властивостей осколкової міни ОЗМ-72 та зовнішньої балістики її уражаючих елементів.

Ефективність впровадження – методичні рекомендації щодо особливостей формування осколкових поранень будуть впроваджені в експерту практику вибухотехнічної та судово-медичної експертизи; отримані результати досліджень необхідні фахівцям експертних установ МЮ України, МВС України, можуть використовуватися робітниками СБУ, слідчих органів та спеціалізованих учбових закладів, а також затребувані при проведенні підготовки судових експертів у галузях вибухотехнічних досліджень.

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані при проведенні вибухотехнічної експертизи.

6. Дослідження впливу воєнних дій на розвиток деградаційних процесів у ґрунтах та порушення ґрунтового покриття лівобережного лісостепу України (ННЦ ІСЕ, Руднєва К.Є., ДБТУ, Дегтярьов В.В. (на громадських засадах))

Звіт про НДР (проміжний): 14 с., 11 джерел. № держреєстрації 0125U001392.

Об'єкт дослідження – ґрунти лівобережного лісостепу України.

Предмет дослідження – фактичні дані та обставини справи, встановлювані судовим експертом на підставі використання спеціальних знань шляхом застосування відповідних засобів (методів) при дослідженні матеріальних та матеріалізованих носіїв інформації з метою вирішення завдань судової експертизи.

Мета роботи – розроблення методичних рекомендацій з проведення ґрунтознавчої експертизи для встановлення ступеня прояву деградаційних процесів у ґрунтах, що завдаються різними чинниками воєнних дій, з'ясування параметрів дії цих чинників: бомбових та ракетних воронок, розривів боєприпасів, горіння військової техніки, забруднення паливо-мастильними матеріалами, вплив ходових частин військової техніки, будівництво фортифікаційних споруд.

Методи дослідження – загальноприйняті у ґрунтознавстві методи: аналізу – у ході вивчення об'єкта досліджень; синтезу – у формуванні узагальнень та висновків; індукції – під час обрання типових ділянок ґрунтового покриття; польовий – відбір зразків ґрунту; лабораторний – під час вивчення колоїдно-хімічних, хімічних, фізичних та інших характеристик ґрунтів; математично-дисперсійний і статистичний – для обробки результатів досліджень. Польові і лабораторні дослідження відповідно до існуючих методик і національних стандартів України та ISO, які використовуються у ґрунтознавстві.

Теоретичні та практичні результати – проведено збирання, узагальнення та систематизацію актуальної інформації щодо ґрунтознавчих досліджень. За результатами узагальнення проведеного пошуку іноземних та вітчизняних джерел наукової та науково-технічної літератури за темою НДР сформульовано розділи НДР, питання, які будуть висвітлені в окремих розділах НДР.

Новизна – уперше буде розроблено методичні рекомендації встановлення переліку та критеріїв діагностичних ознак деградації ґрунтів та порушення цілісності ґрунтового покриття

внаслідок впливу чинників, пов'язаних із воєнними діями, а також розробки методичних рекомендацій щодо відновлення родючості ґрунтів в період повоєнного відновлення.

Ефективність впровадження – методичні рекомендації будуть використовуватись при проведенні судових ґрунтознавчих експертиз зі спеціальності 8.8 «Дослідження ґрунтів»

Галузь використання – результати роботи мають бути реалізовані в експертній практиці при проведенні судових ґрунтознавчих експертиз та під час підготовки фахівців за експертною спеціальністю 8.8 «Дослідження ґрунтів».

7. Адміністративно-правові засади здійснення контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні (ННЦ ІСЕ, Петросьянц Д. В.)

Звіт про НДР (остаточний): 167 с., 207 джерел, № держреєстрації 0125U001395.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, які виникають під час здійснення контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні.

Предмет дослідження – адміністративно-правові засади здійснення контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні.

Мета роботи – визначити сутність, зміст і розкрити особливості адміністративно-правових засад здійснення контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні, та, спираючись на позитивний вітчизняний і зарубіжний досвід, надати пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративного законодавства, що регулює відповідні суспільні відносини.

Методи дослідження – логіко-семантичний та аналітичний методи; структурно-логічний та системно-функціональний методи; метод класифікації; метод документального аналізу; порівняльно-правовий метод; методи моделювання та прогнозування.

Новизна – проведене дослідження є однією із перших спроб комплексно, на монографічному рівні, визначити сутність, зміст та розкрити особливості адміністративно-правових засад здійснення контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні, а також на основі аналізу позитивного вітчизняного та зарубіжного досвіду запропонувати напрями вдосконалення адміністративного законодавства у цій сфері.

Сфера (галузь) використання – викладені в роботі висновки і пропозиції можуть бути застосовані:

- у науково-дослідній сфері – як теоретичне підґрунтя для подальших наукових досліджень, присвячених питанню адміністративно-правових засад здійснення контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні;

- у правотворчості – для вдосконалення вітчизняного законодавства, а також під час підготовки й уточнення низки законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, норми яких спрямовані на регулювання контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні;

- у правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів, які реалізують контрольну діяльність у сфері містобудування в Україні;

- в освітньому процесі – під час підготовки підручників, навчальних посібників, а також науково-методичних та лекційних матеріалів з дисциплін: «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Публічне адміністрування», «Суд та правоохоронні органи України», «Основи адміністративно-юрисдикційної діяльності», «Судова експертиза – джерело доказів у справах про адміністративні правопорушення».

8. Подолання протидії виявленню та розслідуванню кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності (ННЦ ІСЕ, Богданюк Р. І.)

Звіт про НДР (остаточний): 183 с., 137 джерел, № держреєстрації 0125U001396.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, які виникають у зв'язку із розслідуванням кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності та мають характер протидії.

Предмет дослідження – особливості подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Мета роботи – комплексне вивчення особливостей подолання протидії під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення правового та криміналістичного забезпечення подолання такої протидії, особливостей практичної реалізації окремих форм її подолання.

Методи дослідження – методи наукового пізнання; історичний метод; методи аналізу, синтезу, абстрагування й узагальнення, індукції, дедукції; формально-логічні методи; системно-структурний метод; типологічний метод; функціональний і прогностичний метод; статистичні та соціологічні методи.

Новизна – проведене дослідження є першою в Україні комплексною науковою працею, присвяченою проблематиці протидії розслідуванню кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності та її подоланню (нейтралізації).

Сфера (галузь використання) – полягає в тому, що розроблені та обґрунтовані висновки і пропозиції можуть бути використані:

- у науковій і науково-дослідній діяльності – для вдосконалення теоретико-прикладних положень криміналістики, зокрема в частині забезпечення ефективного розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, подальшого розроблення криміналістичного вчення про протидію розслідуванню та судовому розгляду та її нейтралізацію;

- у правозастосуванні – з метою підвищення законодавчого і наукового забезпечення практичної діяльності слідчих, дізнавачів, прокурорів, а також судових експертів, спеціалістів, які залучаються до участі в розслідуванні кримінальних правопорушень проти правосуддя, якісного вдосконалення рівня їхньої діяльності;

- у освітньому процесі – під час викладання дисципліни «Процесуальні проблеми експертного забезпечення правосуддя у кримінальному провадженні».

9. Предмет доказування і судовий розгляд кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи (ННЦ ІСЕ, Саламаха В. Р.)

Звіт про НДР (заключний): 197 с., 218 джерел, № держреєстрації 0125U001397.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, які виникають у зв'язку із кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Предмет дослідження – предмет доказування та судового розгляду кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Мета роботи – визначення особливостей доказування та судового розгляду злочинів проти життя та здоров'я особи.

Методи дослідження – загальнонаукові, спеціально-правові й емпіричні методи; діалектичний метод; історико-правовий метод; системно-структурний метод; порівняльно-правовий метод; формально-логічний метод; метод аналізу; статистичні методи; соціологічні та соціопсихологічні методи; метод моделювання; прогностичний метод; криміналістичні методи.

Новизна – оцінка чинного кримінального процесуального законодавства, практики його реалізації та правових позицій національних судових органів і Європейського суду з прав людини у справах проти життя та здоров'я особи.

Сфера (галузь використання) — викладені у роботі наукові положення, висновки та пропозиції мають прикладний характер і можуть бути використані в таких напрямках:

- у науково-дослідній сфері – для подальшого теоретичного розвитку проблем кримінального процесуального доказування у справах щодо злочинів проти життя та здоров'я особи; розроблення науково-методичних і практичних рекомендацій з удосконалення діяльності прокурора, слідчого та суду при встановленні ключових обставин злочину, спрямованих на підвищення якості досудового розслідування та судового розгляду; формування підходів до гармонізації кримінального процесуального законодавства зі стандартами ЄСПЛ;

- у правозастосовній (правоохоронній і правозахисній) діяльності – під час організації та проведення досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти життя та здоров'я особи, зокрема, для забезпечення повноти й об'єктивності встановлення причинно-наслідкових зв'язків, механізму спричинення шкоди, суб'єктивної сторони злочину; оптимізації взаємодії прокурора зі слідчим і судовими експертами; правильного застосування спеціальних знань, уникнення типових помилок у роботі з доказами й нейтралізації протидії доказуванню та судовому розгляду;

- у освітньому процесі – для оновлення та вдосконалення змісту освітніх компонентів у закладах вищої освіти під час викладання дисциплін, а також при підготовці навчальних посібників, практикумів, тренінгових занять і симуляційних вправ.

- у нормотворчій діяльності – для підготовки пропозицій щодо вдосконалення КПК України у частині: визначення меж повноважень прокурора на досудовій і судовій стадіях; регламентації застосування спеціальних знань; забезпечення процесуальних гарантій під час проведення дій щодо втручання у фізичну й психічну цілісність особи; удосконалення стандартів допустимості доказів;

- у діяльності судових експертних установ – під час розроблення алгоритмів взаємодії експерта з органами досудового розслідування та прокурором, формування експертних завдань і підвищення якості оцінки висновків експерта в контексті судового доказування;

- у сфері забезпечення прав людини – для підвищення рівня гарантування прав підозрюваних, обвинувачених та потерпілих, запобігання судовим помилкам і мінімізації ризиків неналежного поведіння під час кримінального провадження, зокрема у справах щодо неповнолітніх.

10. Подолання протидії виявленню та розслідуванню корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень (ННЦ ІСЕ, Попельнюк Ю.П.)

Звіт про НДР (остаточний): 186 с., 102 джерел, № держреєстрації 0125U001398.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, які виникають у зв'язку із розслідуванням корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.

Предмет дослідження – особливості подолання протидії під час розслідування корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.

Мета роботи – комплексне вивчення особливостей виявлення протидії на ранніх етапах розслідування корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень, а також розроблення й обґрунтування на цій основі пропозицій, спрямованих на вдосконалення правового та криміналістичного забезпечення нейтралізації такої протидії на початковому та наступних етапах розслідування.

Методи дослідження – загальнонаукові, філософські і спеціальні методи; спеціально-юридичний і емпіричний метод; історичний метод; діалектичний метод; порівняльно-правовий

метод; формально-логічний метод; системно-структурний метод; статистичні та соціологічні методи; метод криміналістичного моделювання; прогностичний метод.

Новизна – дослідження є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням, присвяченим вивченню феномена протидії розслідуванню кримінальних правопорушень корисливо-насильницької спрямованості та науковому обґрунтуванню шляхів її подолання (нейтралізації).

Сфера (галузь використання) — викладені у роботі положення, висновки та пропозиції впроваджені в практичну діяльність і можуть бути використані у таких напрямках:

- у науково-дослідній сфері – для розроблення науково-методичних рекомендацій щодо виявлення та нейтралізації протидії розслідуванню корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень, удосконалення правових та організаційно-тактичних засобів нейтралізації протидії розслідуванню;

- у правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності роботи слідчих, прокурорів, оперативних працівників, залучених до розслідування злочинів корисливо-насильницької спрямованості, забезпечення належного документування, фіксації доказів і захисту учасників кримінального провадження;

- у освітньому процесі – для оновлення змісту навчальних програм і використання результатів дослідження при підготовці лекцій, підручників, навчально-методичних посібників та практикумів із дисциплін.

11. Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством (ННЦ ІСЕ, Сальнікова А.О.)

Звіт про НДР (проміжний): 80 с.; 67 джерел; № держреєстрації 0125U001399.

Об'єкт дослідження – правові відносини, що виникають під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством.

Предмет дослідження – особливості використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством.

Мета роботи – розроблення теоретичних і науково-практичних засад використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством, як важливого елемента методики розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень.

Методи дослідження та апаратура – у процесі проведення дослідження застосовано сукупність загальнонаукових, філософських і спеціальних методів наукового пізнання, зокрема, аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, порівняння, узагальнення, а також спеціально-юридичні та криміналістичні методи, що забезпечили досягнення поставленої мети та розв'язання завдань дослідження.

Теоретичні та практичні результати – у результаті дослідження теоретично обґрунтовано особливості використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством; визначено типові процесуальні та непроцесуальні форми їх використання; розкрито специфіку участі спеціалістів і експертів, зокрема психологів і психіатрів; сформульовано рекомендації щодо призначення та проведення судово-медичних, психологічних, судово-психіатричних і криміналістичних експертиз у відповідних кримінальних провадженнях.

Наукова новизна – полягає в тому, що робота є одним із перших в Україні комплексних наукових досліджень проблем використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством, у якому узагальнено сучасні наукові підходи, емпіричні дані та судово-слідчу практику, а також сформульовано концептуальні науково-обґрунтовані положення щодо вдосконалення кримінального процесу та методики розслідування цієї категорії правопорушень.

Ефективність впровадження – результати дослідження можуть бути використані в науково-дослідній діяльності, правозастосовній практиці органів досудового розслідування, під час підготовки та підвищення кваліфікації слідчих, прокурорів, судових експертів і спеціалістів, а також у навчальному процесі закладів вищої освіти юридичного профілю .

Галузь використання – кримінальне процесуальне право, криміналістика, судова експертиза, методика розслідування кримінальних правопорушень, освітня та науково-методична діяльність, пов'язана з підготовкою фахівців у сфері права та судово-експертної діяльності.

РОЗДІЛ III.
АПРОБАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
В ЕКСПЕРТНУ ПРАКТИКУ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ РОБІТ,
НОВИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ І НОВИХ ПРИЛАДІВ

Апробація результатів науково-дослідних робіт
науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України

Згідно з Порядком виконання науково-дослідних робіт у науково-дослідних установах судових експертиз Міністерства юстиції України, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 04.02.2010 № 223/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.02.2018 № 372/5, зі змінами, внесеними наказом Міністерства юстиції України від 05.02.2024 № 311/5), та Планом апробації результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік працівниками ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» проведено апробацію результатів НДР за 45 темами:

- 1) «Розробка Довідника професійних компетентностей судових експертів» (Київське відділення ННЦ ІСЕ, Кісіль Н. В., НДЦІСЕ у сфері ІТ та ІВ);
- 2) «Розробка практичного посібника «Міжнародне співробітництво у галузі судово-експертної діяльності»» (КНДІСЕ, Нестор Н. В.);
- 3) «Удосконалення методики почеркознавчого дослідження схожих підписів осіб з однаковими прізвищами» (ННЦ ІСЕ, Дробішева О. С.);
- 4) «Удосконалення методики судово-авторознавчої експертизи з вирішення діагностичних завдань» (ННЦ ІСЕ, Ковкіна Є. В.);
- 5) «Семантико-текстуальні дослідження оцінних суджень і фактичних тверджень у текстах негативного змісту» (ОНДІСЕ, Кондратенко Н. В.);
- 6) «Розробка методики визначення способів виготовлення підроблених купюр» (ННЦ ІСЕ, Зубова Н. О., КНДІСЕ);
- 7) «Розробка методики комплексного дослідження розділених документів з метою ідентифікації цілого за частинами» (ННЦ ІСЕ, Ярошенко І. В.);
- 8) «Розробка методичних рекомендацій з дослідження приладів обліку газу щодо встановлення ознак втручання в їх роботу» (ННЦ ІСЕ, Носатенко Ю. О.);
- 9) «Розробка методики експертного дослідження мінометів» (КНДІСЕ, Кузьменко О. О.);
- 10) «Розробка науково-методичного посібника «Заряди вибухових речовин, інженерні міни, інженерні боєприпаси та засоби приведення їх у дію»» (КНДІСЕ, Мунчак В. М., ННЦ ІСЕ);
- 11) «Розробка методичних рекомендацій щодо використання неруйнівних методів дослідження вибухових пристроїв та їх складових частин за допомогою приладів рентгенографії» (КНДІСЕ, Висікан О. О.);
- 12) «Розробка методичних рекомендацій щодо визначення дії уражальних чинників вибуху боєприпасів та визначення напрямку (місця) з якого вони застосовувались» (КНДІСЕ, Кульчицький А. Б.);
- 13) «Розробка методики проведення експертного дослідження у процесі розслідування подій, пов'язаних із застосуванням ракетного озброєння» (КНДІСЕ, Висікан О. О.);
- 14) «Розробка методичних рекомендацій щодо проведення комплексної комп'ютерно-технічної експертизи (експертизи електронних комунікацій) та експертизи

відео-, звукозапису з дослідження інформації в мережі Інтернет» (ННЦ ІСЕ, Брендель О. І., ЛНДІСЕ);

15) «Розробка загальної методики ідентифікації особи за усним мовленням» (КНДІСЕ, Тимко Є. В., ОНДІСЕ, ЛНДІСЕ, ННЦ ІСЕ);

16) «Розробка методики встановлення змін хімічного складу барвних речовин у часі при наявності перетину реквізитів» (КНДІСЕ, Посільський О. О.);

17) «Розробка комплексної методики дослідження тютюну та тютюнових виробів» (КНДІСЕ, Борзов О. П., ННЦ ІСЕ);

18) «Розробка методики судово-біологічного дослідження луски прісноводних і морських риб України» (ННЦ ІСЕ, Дереча Л. М., КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ);

19) «Розробка методичних рекомендацій з проведення судової молекулярно-генетичної експертизи з використанням кріоконсервування біологічного матеріалу людини» (ННЦ ІСЕ, Чернобай Н. А.);

20) «Розробка методичних рекомендацій щодо проведення судових молекулярно-генетичних досліджень з використанням системи ANDE 6C» (ННЦ ІСЕ, Бернадська О. О.);

21) «Розробка методики здійснення інструментального дослідження термічних пошкоджень деревини на шляхах поширення пожежі для визначення координат місцезнаходження осередку пожежі» (КНДІСЕ, Борис О. П.);

22) «Розробка методики проведення судових земельно-технічних експертиз у справах, пов'язаних з розподілом земельних ділянок сільськогосподарського призначення» (Сумське відділення ННЦ ІСЕ, Симоненко В. П., ННЦ ІСЕ, КНДІСЕ);

23) «Розробка методики з розрахунку матеріальної шкоди, спричиненої об'єктам нерухомості через вплив позаексплуатаційних факторів» (ОНДІСЕ, Ковальчук О. У., НДЦІСЕ у сфері ІТ та ІВ, ННЦ ІСЕ, Полтавське відділення ННЦ ІСЕ);

24) «Розробка методики дослідження документації із землеустрою щодо її відповідності лісовому, водному та природоохоронному законодавству» (ОНДІСЕ, Степанкевич С. С., КНДІСЕ, ЛНДІСЕ, Донецьке відділення ННЦ ІСЕ);

25) «Удосконалення методики щодо визначення якості, вартості та обсягу будівництва об'єктів вулично-дорожньої мережі» (КНДІСЕ, Пасько Р. М., ОНДІСЕ, ННЦ ІСЕ, Донецьке відділення ННЦ ІСЕ, ЛНДІСЕ);

26) «Розробка методики визначення імовірності розвитку аварій на об'єктах підвищеної небезпеки» (ННЦ ІСЕ, Сабадаш В. В., Донецьке відділення ННЦ ІСЕ, ДніпроНДІСЕ);

27) «Розробка методики експертного дослідження теплотехнічного устаткування» (ННЦ ІСЕ, Сабадаш В. В.);

28) «Розробка методики експертних досліджень із визначення обсягів електричної енергії при невиконанні споживачами Правил роздрібного ринку електричної енергії» (ННЦ ІСЕ, Дмитрієв В. О.);

29) «Розробка методики дослідження впливу магнітного поля на прилади обліку електричної енергії» (ННЦ ІСЕ, Рогалін С. В.);

30) «Розробка науково-методичних рекомендацій з дослідження стану управління небезпечними відходами на підприємстві» (ННЦ ІСЕ, Крайнов І. П.);

31) «Розробка методичних рекомендацій щодо особливості дослідження судово-економічною експертизою, питань пов'язаних з нарахуванням пенсій по втраті годувальника

членам сімей військовослужбовців, які загинули внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (Донецьке відділення ННЦ ІСЕ, Кімяєва О. М., ННЦ ІСЕ);

32) «Удосконалення методики з питань підтвердження матеріальної шкоди (збитків) підприємств (організацій, установ)» (КНДІСЕ, Лукова О. С., ДніпроНДІСЕ, ННЦ ІСЕ);

33) «Розробка методичних рекомендацій із актуалізації методики автотоварознавчої експертизи з оцінки колісних транспортних засобів та їх складових частин, що ввозяться на митну територію України» (ННЦ ІСЕ, Михальський О. О., ОНДІСЕ, ЛНДІСЕ);

34) «Розробка методичних рекомендацій для проведення експертних досліджень, пов'язаних з об'єктами суміжних прав» (НДЦСЕ у сфері ІТ та ІВ, Можаяєв М. О.);

35) «Розробка методичних рекомендацій щодо використання загально доступних відомостей про формули хімічних сполук під час експертних досліджень за спеціальністю 13.3 «Дослідження пов'язані з винаходами та корисними моделями» (НДЦСЕ у сфері ІТ та ІВ, Чабанець Т. М.);

36) «Розробка методики проведення комплексної психолого-мистецтвознавчої експертизи дитячої порнографії» (ОНДІСЕ, Журавльова М. О.);

37) «Розробка методичних рекомендацій щодо психологічного аналізу вихідних даних під час проведення судової психологічної експертизи» (Полтавське відділення ННЦ ІСЕ, Сліпець О. О.);

38) «Розробка посібника «Методологія судово-психологічного дослідження»» (Полтавське відділення ННЦ ІСЕ, Єгорова Т. М.);

39) «Розробка науково-методичних рекомендацій щодо опитування/допиту дитини під час проведення процесуальних дій» (ОНДІСЕ, Журавльова М. О.);

40) «Розробка методичних рекомендацій щодо проведення судової психологічної експертизи (експертних досліджень) з визначення орієнтовного розміру компенсації моральної шкоди в межах групових (колективних) позовів» (КНДІСЕ, Тамакова Т. А.);

41) «Розробка методичних рекомендацій з проведення психолого-лінгвістичного дослідження у кримінальних провадженнях, пов'язаних із пропагандою насильства та жорстокості» (КНДІСЕ, Тамакова Т. А.);

42) «Розробка методики судово-психологічної експертизи суїцидальної та парасуїцидальної поведінки» (КНДІСЕ, Тамакова Т. А., Полтавське відділення ННЦ ІСЕ, Донецьке відділення ННЦ ІСЕ);

43) «Розробка методики комплексного дослідження об'єктів археологічної спадщини: визначення збитків, нанесених державі при пошкодженні чи руйнуванні» (ННЦ ІСЕ, Ковкіна Є. В., Київське відділення ННЦ ІСЕ);

44) «Розробка науково-методичного посібника «Судово-гемологічна експертиза: теоретико-правові та організаційні засади»» (ННЦ ІСЕ, Михальський О. О.);

45) «Розробка методики дослідження напівдорогоцінного каміння» (Житомирське відділення КНДІСЕ, Чистякова Г. С.).

Провести апробацію результатів НДР за темою «Методика встановлення моменту загрози безпеці руху для машиністів та водіїв рухомого складу залізниці» (ЛНДІСЕ, Болжеларський Я. В.) відповідно до Плану апробації результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік не надалося можливим у зв'язку з відсутністю у Національному науковому центрі «Інститут

судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» фахівців за експертною спеціальністю 10.11 «Дослідження обставин та механізму залізнично-транспортної пригоди».

Впровадження результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України

Згідно з Порядком виконання науково-дослідних робіт у науково-дослідних установах судових експертиз Міністерства юстиції України, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 04.02.2010 № 223/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.02.2018 № 372/5, зі змінами, внесеними наказом Міністерства юстиції України від 05.02.2024 № 311/5), та Планом впровадження результатів науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2025 рік працівниками ННЦ ІСЕ проведено впровадження результатів НДР за 58 темами:

1) «Розробка науково-методичного посібника «Концептуальні засади судової експертології»» (ННЦ ІСЕ, Сімакова-Єфремян Е. Б.) — розробку використано судовими експертами та науковцями під час проведення різних видів досліджень, навчанні фахівців, які мають намір отримати кваліфікацію судового експерта;

2) «Розробка тестових завдань для електронної системи проведення автоматизованого тестування осіб, які виявили намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта» (ННЦ ІСЕ, Дереча Л. М., КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ЛНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ, НДЦСЕ у сфері ІТ та ІВ) — розробку використано під час створення тестових завдань за новими експертними спеціальностями та додаткових тестових завдань з теоретичних, організаційних та процесуальних питань судової експертизи, а також експертними спеціальностями;

3) «Розробка проекту ДСТУ «Судово-експертна діяльність. Правила розроблення, викладання й оформлення методик проведення судових експертиз»» (КНДІСЕ, Рувін О. Г.) — розробку використано судовими експертами та науковцями під час проведення різних видів досліджень, навчанні фахівців, які мають намір отримати кваліфікацію судового експерта;

4) «Розробка посібника «Огляд при розслідуванні кримінальних правопорушень»» (КНДІСЕ, Мазниченко Ю. О.) — розробку використано судовими експертами та науковцями під час проведення різних видів досліджень, навчанні фахівців, які мають намір отримати кваліфікацію судового експерта;

5) «Удосконалення методики дослідження підписів, виконаних із значним розривом у часі» (ННЦ ІСЕ, Дробишева О. С.) — із використанням розробки виконано 6 експертиз (№№ 2762, 3362, 7937, 8380/12566, 10536/10537, 12895);

6) «Розробка комплексної методики дослідження підписів і коротких записів, виконаних за допомогою технічних прийомів та засобів» (КНДІСЕ, Красюк І. П.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 1682/1813, 1923/1924);

7) «Розробка методики проведення багатооб'єктних судових почеркознавчих експертиз» (ННЦ ІСЕ, Науменко С. М.) — із використанням розробки виконано 10 експертиз (№№ 7106, 7107, 7194, 7195, 7207, 7938, 8154, 10279, 11393, 11394);

8) «Розробка методичних рекомендацій з комплексного психолого-лінгвістичного дослідження у кримінальних провадженнях щодо спричинення шкоди інформаційній безпеці держави» (ННЦ ІСЕ, Єгорова Т. М., ДніпроНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 6 експертиз (№№ 644/645, 6834/6835, 8751/8752, 12216/12217, 2182/2185, 3677/3676);

9) «Розробка методики проведення судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи у справах з розпалювання ворожнечі та нетерпимості на ґрунті національної

належності і релігійних переконань» (КНДІСЕ, Долинківська С. А.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 7165, 12216/12217, 4148/4179);

10) «Удосконалення методики «Судово-авторознавча ідентифікаційна експертиза»» (ННЦ ІСЕ, Ковкіна Є. В.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 5969);

11) «Розробка методики «Дослідження елементів захисту ID-документів та методи перевірки їх справжності»» (КНДІСЕ, Науменко С. М.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 1952/4936, 3832/3953);

12) «Розробка методики дослідження підписів та рукописних записів виконаних з попередньою технічною підготовкою» (ДніпроНДІСЕ, Крижановська О. А.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 10543, 10549);

13) «Удосконалення методики дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів» (КНДІСЕ, Самойленко І. М., ННЦ ІСЕ) — із використанням розробки виконано 5 експертиз (№№ 9100, 12210, 12211, 12212, 12621);

14) «Розробка методики комплексного дослідження японської холодної зброї, яка належить до культурних цінностей, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення» (ННЦ ІСЕ, Коломійцев О. В.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 12211, 21217);

15) «Удосконалення методики оцінки придатності динамічних слідів для ідентифікаційних досліджень» (КНДІСЕ, Самойленко І. М.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 3609, 4323);

16) «Удосконалення методики ідентифікації гладкоствольних рушниць за слідами на снарядах» (КНДІСЕ, Цапко Т. В.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 3084, 3349);

17) «Розробка методичних рекомендацій з дослідження спеціальних піротехнічних засобів промислового виготовлення» (ННЦ ІСЕ, Герман О. М., КНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 4322, 4323, 4661);

18) «Розробка практичного посібника з проведення експертних досліджень БПЛА «Шахед-136 (Shahed-136)», маркування рф «Герань-2»» (КНДІСЕ, Мунчак В. М.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 10146, 10147, 40145);

19) «Розробка методичних рекомендацій з дослідження автентичності цифрових зображень на основі штучного інтелекту» (ННЦ ІСЕ, Чорний С. В.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 2981, 4291, 6062/6063);

20) «Розробка методики криміналістичного дослідження змінених світлич нафтопродуктів методом хроматомаспектрометрії» (ННЦ ІСЕ, Буй О. Д., КНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 6 експертиз (№№ 680/681/682/683, 6381/6382, 6384/6385, 8007, 23448, 23674);

21) «Розробка методичних рекомендацій з експертного дослідження параметрів гальмування транспортних засобів категорії М,1 з електричною та гібридною силовими установками» (ННЦ ІСЕ, Хоробрих П. М.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 444/445, 2654/2655, 9098/9099/9100);

22) «Розробка методичних рекомендацій з дослідження одометрів транспортних засобів з ознаками втручання» (ЛНДІСЕ, Шатковський А. Ю.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 2654/2655);

23) «Розробка методики дослідження технічного стану трубопровідного транспорту» (ЛНДІСЕ, Кузін М. О., ННЦІСЕ, КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 91101);

24) «Розробка методичних рекомендацій з дослідження пожеж на транспортних засобах з використанням магнітно-індукційного методу» (ННЦ ІСЕ, Сабадаш В. В.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 2404/2405/2407/2408);

25) «Розробка загальної методики проведення інженерно-механічних експертиз за експертною спеціальністю 10.23 «Дослідження технічного стану та умов експлуатації машин

та механізмів»» (КНДІСЕ, Борис О. П.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 1205, 5046);

26) «Розробка загальної методики дослідження містобудівної документації при проведенні судової будівельно-технічної експертизи» (КНДІСЕ, Командиров О. В., ДніпроНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 1650, 10489/10490);

27) «Розробка методичних рекомендацій щодо проведення судових оціночно-земельних експертиз з визначення ринкової вартості земельних ділянок сільськогосподарського призначення» (ОНДІСЕ, Салтиков О. С., КНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ, ЛНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 4 експертизи (№№ 3209, 9260, 9351, 9366);

28) «Розробка практичного посібника «Дослідження дефектів та пошкоджень будівельних конструкцій при проведенні судових будівельно-технічних експертиз»» (КНДІСЕ, Пасько Р. М.) — із використанням розробки виконано 4 експертизи (№№ 1349, 3073, 9124, 9127);

29) «Удосконалення методики встановлення фактичних обсягів та вартості виконаних будівельних робіт за звітною документацією» (ННЦ ІСЕ, Кириленко С. А., ДніпроНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 10 експертиз (№№ 7587, 7589, 7590, 7821, 7823, 7825, 7833, 7835, 7837, 7839);

30) «Розробка методичних рекомендацій щодо порядку проведення експертизи проектів будівництва» (ОНДІСЕ, Ковальчук О. У.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 3240/3241, 10489/10490);

31) «Розробка методики проведення судових експертиз встановлення відповідності забудови водних об'єктів та земель, що відносяться до земель водного фонду вимогам нормативних актів» (ДніпроНДІСЕ, Юрець О. І., ННЦ ІСЕ, ОНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 3240/3241, 10489/10490);

32) «Розробка методики комплексного експертного дослідження нормативно-технічних вимог до експлуатації заправних станцій» (ННЦ ІСЕ, Сабадаш В. В.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 9796/9797/9618-9623);

33) «Актуалізація методик судової гірничотехнічної експертизи» (ОНДІСЕ, Крупка Я. А.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 1126, 1325/1326, 4127/1366);

34) «Розробка методики проведення судової гірничотехнічної експертизи» (ДніпроНДІСЕ, Коновалов О. Д.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 1126, 1325/1326, 4127/1366);

35) «Розробка методичних рекомендацій з дослідження умов безпечної експлуатації приладів обліку спожитого газу» (ННЦ ІСЕ, Мешков О. О.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 7384/10843/10844/10845, 21880, 24781);

36) «Розробка проекту ДСТУ «Судова електротехнічна експертиза. Терміни та визначення понять»» (КНДІСЕ, Лисенко О. В.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 24424, 26068);

37) «Розробка методики дослідження впливу електромагнітного випромінювання на прилади обліку електричної енергії для вирішення ситуаційно-діагностичних завдань» (ННЦ ІСЕ, Рогалін С. В.) — із використанням розробки виконано 2 експертизи (№№ 19126/617, 24956);

38) «Розробка науково-методичних рекомендацій з дослідження апаратних та програмних засобів, що використовуються для термінації голосового трафіку» (ННЦ ІСЕ, Мороховський Ю. Д.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 11819/11820, 11838/11839, 11840/11841);

39) «Методика дослідження та аналізу даних мережевої активності комп'ютерної техніки, що використовується в сфері гравального бізнесу» (ОНДІСЕ, Куцо Г. В., КНДІСЕ) — із

використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 13095/2484/2485, 13099/9887/9888, 13100/9885/9886);

40) «Розробка методики проведення судово-економічних експертиз з питань використання бюджетних коштів» (ННЦ ІСЕ, Капустник К. В., ЛНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 5 експертиз (№№ 455, 2254/2255, 8741, 11342, 11370/12512);

41) «Розробка методики «Методи та методичні підходи, які застосовуються при проведенні судових економічних експертиз»» (КНДІСЕ, Татарнікова О. О., ОНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 5 експертиз (№№ 3965, 3974, 4923, 4991, 6836);

42) «Розробка методичних рекомендацій щодо визначення ринкової вартості зерна та продуктів його переробки» (ОНДІСЕ, Сапун Н. П.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 9139, 10078, 13215);

43) «Розробка методичних рекомендацій з визначення вартості певних видів риби та морепродуктів при проведенні судово-товарознавчих експертиз» (ННЦ ІСЕ, Донцова О. С., ЛНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 7972, 9930, 11019);

44) «Розробка методики визначення ліцензійних платежів та авторської винагороди» (НДЦІСЕ у сфері ІТ та ІВ, Тимошик Л. П.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 36603/37719/17967);

45) «Розробка методичних рекомендацій щодо досліджень, пов'язаних з компіляціями даних (базами даних) та системами управління (керування) базами даних» (НДЦІСЕ у сфері ІТ та ІВ, Можасєв М. О.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 7492/7493/7494/7495);

46) «Розробка методичних рекомендацій з дослідження творів образотворчого мистецтва як об'єктів авторського права» (ННЦ ІСЕ, Копитько А. П.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 164);

47) «Розробка методики дослідження об'єктів авторських та суміжних прав, створених та/або відтворених у цифровій формі» (ЛНДІСЕ, Харабуга Ю. С.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 164);

48) «Розробка методичних рекомендацій з проведення судово-психологічних досліджень за злочинами, вчиненими групою осіб» (ННЦ ІСЕ, Герасименко О. А.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 6408);

49) «Розробка методичних рекомендацій щодо психологічного дослідження потерпілих у кримінальних справах, пов'язаних із домашнім насильством» (ННЦ ІСЕ, Міхєєва Л. М.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 8135);

50) «Розробка методики судово-психологічної експертизи неповнолітніх підозрюваних (обвинувачених)» (ННЦ ІСЕ, Сліпець О. О.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 6408);

51) «Розробка методики проведення судових психологічних експертиз із використанням комп'ютерного поліграфу» (КНДІСЕ, Томакова Т. А., ОНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 13 експертиз (№№ 7163, 7164, 8764, 8943, 8945, 8946, 8947, 8949, 9562, 10183 та ін.);

52) «Розробка методичних рекомендацій з використання комп'ютерного поліграфа при проведенні окремих видів судових психологічних досліджень» (КНДІСЕ, Томакова Т. А.)

— із використанням розробки виконано 12 експертиз (№№ 7163, 7164, 8764, 8943, 8945, 8946, 8947, 8949, 9562, 10183 та ін.);

53) «Розробка методичних рекомендацій експертного дослідження впливу психологічного стану особи на здійснення нею належного керування технікою» (КНДІСЕ, Арефіна Н. М.) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 7303);

54) «Розробка методики комплексних судово-експертних досліджень застосування автомобільної та бронетанкової техніки військових формувань» (ННЦ ІСЕ, Чупрун В. Т., КНДІСЕ) — із використанням розробки виконано 1 експертизу (№ 44);

55) «Розробка методичних рекомендацій з проведення судово-гемологічних досліджень дорогоцінного каміння» (ННЦ ІСЕ, Оболенцева-Красивська О. С.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 5063, 11148, 10106);

56) «Розробка методики хіміко-токсикологічного аналізу об'єктів судово-ветеринарної експертизи» (ННЦ ІСЕ, Булавина В. С.) — із використанням розробки виконано 4 експертизи (№№ 1070/3091, 3594/3595, 4620/4621, 7816/7887);

57) «Розробка методики судово-ветеринарного дослідження живої підекспертної тварини» (ННЦ ІСЕ, Яценко І. В.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 271, 3594/3595, 8299);

58) «Розробка методики судово-ветеринарної експертизи трупів тварин за їх різних станів та видів смерті» (ННЦ ІСЕ, Яценко І. В.) — із використанням розробки виконано 3 експертизи (№№ 55/56, 67/68, 339/340).

РОЗДІЛ IV. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Сектор міжнародного співробітництва та роботи з іноземцями ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» (далі — Сектор) здійснює свою діяльність з метою визначення стратегічно важливих напрямів міжнародної співпраці, необхідних для налагодження зв'язків з іноземними державами та підвищення міжнародного престижу й авторитету ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» у сфері науки, освіти та судово-експертної діяльності.

Основна діяльність Сектору спрямована на організацію, координацію та узагальнення результатів міжнародної співпраці, здійснюваної в межах наданих ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» повноважень.

Згідно з Положенням про лабораторію теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково-методичної діяльності основними завданнями діяльності Сектору є: поглиблення співпраці у сфері судово-експертної діяльності, навчального та наукового співробітництва з відповідними органами іноземних держав на основі двосторонніх і багатосторонніх угод про співробітництво;

Одним з ключових напрямів діяльності Сектору є налагодження співробітництва й укладання з відповідними органами іноземних держав договорів про міжнародне співробітництво.

Упродовж року сектор міжнародного співробітництва та роботи з іноземцями здійснює постійний моніторинг і ведення міжнародного листування, переклад офіційних документів, підготовку матеріалів для участі у міжнародних заходах, а також контроль виконання зобов'язань за чинними договорами та угодами.

Станом на 2025 рік ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» має чинні меморандуми про співпрацю з вітчизняними та іноземними науковими, експертними, освітніми та правоохоронними установами. Укладені раніше меморандуми продовжують діяти у визначені строки або на безстроковій основі та забезпечують розвиток міжнародного співробітництва, обмін досвідом, реалізацію спільних наукових і експертних ініціатив.

Перелік активних меморандумів про співпрацю з іноземними установами:

1. Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова (Centrul Național de Expertize) — меморандум чинний на безстроковій основі.
2. Державна некомерційна організація «Національне бюро експертиз» Національної академії наук Республіки Вірменія (National Bureau of Expertises, SNCO, NAS RA) — меморандум чинний до 2029 року.
3. Республіканське державне казенне підприємство «Центр судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Казахстан» — меморандум чинний на безстроковій основі.
4. Литовський центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Литовської Республіки (Forensic Science Centre of Lithuania) — меморандум чинний до 2028 року.
5. Центральна експертно-криміналістична лабораторія поліції Республіки Польща (Central Forensic Laboratory of the Police, Poland) — меморандум чинний до 2028 року.
6. Краківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені професора Яна Сехна Міністерства юстиції Республіки Польща (Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie) — меморандум чинний до 2028 року.
7. Національний інститут судових експертиз Румунії (National Institute of Forensic Expertise of Romania) — меморандум чинний на безстроковій основі.
8. Юридичний інститут Литви (Law Institute of Lithuania) — меморандум чинний до 2029 року.
9. Експертно-криміналістичний центр Директорату поліції Чорногорії (Forensic Center, Police Directorate of Montenegro) — меморандум чинний до 2029 року.
10. Експертно-криміналістичний підрозділ Міністерства внутрішніх справ Грузії (Forensic-Criminalistic Department of the Ministry of Internal Affairs of Georgia) — меморандум чинний до 2029 року.

11. Університет імені Миколаса Ромеріса (Mykolas Romeris University, Литва) — меморандум чинний до 2029 року.

12. Державне бюро судових експертиз Республіки Латвія (State Forensic Science Bureau of the Republic of Latvia) — меморандум чинний до 2029 року.

13. Республіканський центр судової експертизи імені Х. Сулайманової при Міністерстві юстиції Республіки Узбекистан (O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X. Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi) — меморандум чинний до 2030 року.

14. Краківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені професора Яна Сехна Міністерства юстиції Республіки Польща (Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie) — меморандум чинний до 2027 року.

15. Panacea Cooperative Research & Artec Europe SARL — меморандум чинний до грудня 2026 року.

16. Естонський інститут судових експертиз (Estonian Forensic Science Institute, EFSI) — меморандум чинний до 2028 року.

17. Коледж Державної поліції Латвії (Valsts Policijas koledža) — меморандум чинний до 2029 року.

18. Корпорація ANDE (ANDE Corporation, США) — меморандум чинний до 2030 року.

19. Міжнародна комісія з питань зниклих безвісти (International Commission on Missing Persons, ICMP) — меморандум чинний, строк дії визначений умовами угоди.

20. Stichting Kyiv Institute for European Integration (м. Дордрехт, Королівство Нідерланди) «KIEI».

21. Assertive Group SA Steve A. TINEO (Швейцарія).

Чинні у 2025 році меморандуми про співпрацю створюють належні умови для розвитку міжнародного наукового та експертного партнерства, сприяють підвищенню професійного рівня фахівців, впровадженню кращих міжнародних практик та зміцненню авторитету Центру на міжнародному рівні.

В травні 2025 року делегація ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» взяла активну участь в щорічних зборах ENFSI та в найбільшій міжнародній конференції з криміналістики та судової експертизи — EAFS 2025, яка відбулася в Convention Centre Dublin, Ірландія.

Працівники ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» постійно обмінюються досвідом з фахівцями різних країн світу, в тому числі шляхом проведення робочих зустрічей, стажувань.

У червні 2025 року представники ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» долучилися до проведення проміжної оцінки роботи в Україні Міжнародної комісії з питань зниклих безвісти (ICMP). Оцінка здійснюється за підтримки Норвезького агентства з питань розвитку та співробітництва (Norad). Метою заходу стало надання об'єктивної оцінки досягнень ICMP в Україні, аналіз отриманого досвіду, визначення основних викликів і напрацювання рекомендацій щодо подальшої реалізації стратегії роботи ICMP у сфері розшуку зниклих безвісти. Оцінка також охоплює потенціал масштабування діяльності ICMP в аспекті максимально ефективного сприяння процесу обліку зниклих безвісти в умовах війни.

У липні 2025 року ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» у рамках Угоди про співпрацю провів спільний захід з Державним бюро судових експертиз Республіки Латвія (State Forensic Science Bureau of the Republic of Latvia). Тематика заходу присвячена впливу розвитку технологій на безпеку суспільства, а також використанню комерційних продуктів подвійного призначення у злочинних цілях.

Подано заявку на участь у Програмі спільного створення знань (Knowledge Co-Creation Program — КССР) Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA) у межах Офіційної програми допомоги розвитку (ODA) уряду Японії. Програма передбачає

розвиток професійних компетентностей експертів та обмін досвідом у сфері наукових досліджень і судової експертизи.

У жовтні 2025 року сектором заповнено данні для участі у проєктах грантових заявок у межах програми Horizon Europe – Cluster 3 «Civil Security for Society», а саме:

- Проєкт з термінальної балістики;
- Проєкт з антропологічних досліджень — інноваційна ініціатива у сфері цифрової ідентифікації.

Також у партнерстві з Universidad Complutense de Madrid (Іспанія) заповнено пропозицію за проєктами :

AI2PROTECT – Інноваційні підходи на основі штучного інтелекту для розслідування та захисту неповнолітніх у новітніх цифрових середовищах.

I-PROACT – Проактивні стратегії на основі штучного інтелекту для боротьби з торгівлею людьми та злочинами проти безпеки дітей.

Крім того до офісу Horizon Europe в Україні подано проєкт «Мобільна дорожня лабораторія для підвищення доброчесності публічних закупівель та контролю якості доріг в Україні». Проєкт може бути реалізований за підтримки Агенції регіонального розвитку Харківської області за рахунок донорської допомоги Європейської комісії (European Commission).

Усі грантові пропозиції підготовлені відповідно до вимог Європейської Комісії з дотриманням стандартів міжнародного проєктного менеджменту.

У вересні ННЦ ICE відвідала парламентська група GroenLinks-PvdA на чолі з їх лідером Франсом Тіммермансом та Каті Пірі разом з представниками Офісу Генерального прокурора України. Міжнародні партнери ознайомилися з роботою комплексної криміналістичної лабораторії JDEAL, обладнання для якої Міністерству юстиції Україні передало Королівство Нідерландів.

Лабораторія включає модулі молекулярно-генетичних, фізико-хімічних, дактилоскопічних досліджень, а також фотодокументування, криміналістичного аналізу речових доказів, інженерно-технічних експертиз тощо.

У вересні–жовтні 2025 року сектором міжнародного співробітництва забезпечено отримання та доставку гуманітарної допомоги до ННЦ «ICE ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Зокрема, отримано:

- автомобіль із причепом для виїздів на місця проведення експертиз;
- фільтрувальну центрифужну установку Amicon® Ultra-15;
- генетичний аналізатор AB 3500xL;
- стереомікроскоп Leica DMC95;
- порівняльний мікроскоп Leica DMC;
- газовий хроматограф із детектором полум'яної іонізації (FID);
- інше лабораторне обладнання та витратні матеріали, необхідні для науково-дослідної діяльності.

Це сприяло покращенню матеріально-технічної бази Центру та підвищенню якості проведення судово-експертних досліджень.

РОЗДІЛ V. МЕТОДИЧНА РОБОТА (ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ У ФОРМАТІ ПАНЕЛЬНИХ ДИСКУСІЙ, КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, КРУГЛИХ СТОЛІВ, ЛЕКЦІЙ ТОЩО)

ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» організував і провів такі заходи:

1. Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики», присвячену 150-річчю від дня народження видатного вченого-криміналіста, доктора наук, професора Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025);

2. Міжнародну науково-практичну конференцію «Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи (Харків, 26.09.2025);

3. Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики», присвячену пам'яті видатного вченого, доктора юридичних наук, Владислава Федоренка «Федоренківські читання» (Харків, 15.10.2025);

4. Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Судово-лінгвістична експертиза в умовах воєнного стану» (Київ, 24-25.11.2025).

За підсумками науково-комунікативних заходів видано чотири збірки тез, в яких розміщено 139, 39, 158 та 38 тез і доповідей (212 авторів (з них 5 авторів іноземців), 63 авторів (з них 8 авторів іноземців), 248 авторів (з них 5 іноземців) та 58 авторів відповідно).

Крім того, протягом 2025 р. співробітники ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» взяли участь у роботі науково-практичних конференцій (у тому числі, міжнародних), семінарів, круглих столів, проведенні лекційних занять та інших видах науково-методичних робіт.

Протягом 2025 р. співробітники ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» взяли участь у роботі науково-практичних конференцій (зокрема міжнародних), семінарів, круглих столів, проведенні лекційних занять та інших видах науково-методичних робіт:

1. Науково-практичний семінар «Налагодження комунікації батьків з дітьми» (14 січня 2025 року);

2. Науково-практичний семінар «Комунікація з дітьми різного віку» (15 січня 2025 року);

3. I Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку українського простору судово-експертної діяльності» (31 січня 2025 року);

4. Семінар-практикум «Контрафактні товари: експерти кажуть «СТОП»» (4 лютого 2025 року);

5. Науково-практичний семінар «Повернення до рівноваги: основи стабілізації в кризових ситуаціях» (13 лютого 2025 року);

6. Тренінг Somatic Experiencing intro (14–16 лютого 2025 року);

7. III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти» (19–20 лютого 2025 року).

8. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Українська філологія: теоретичні та методичні аспекти вивчення» (до 100-річчя від дня народження Г. Р. Передрій) (25–26 лютого 2025).

9. Науково-практичний семінар «Особливості призначення та проведення судової експертизи наркотичних засобів...» (27 лютого 2025 року);

10. Науково-методичний семінар «Визнання угод недійсними в період дії воєнного стану» (27 лютого 2025 року);

11. Вебінар «Сучасні тенденції розвитку законодавства у сфері судово-експертної діяльності» (28 лютого 2025 року);

12. Вебінар «Почеркознавча експертиза: сучасні методики...» (4 березня 2025 року);

13. Вебінар «Відкритий доступ, відкрита наука, відкриті дані» (5 березня 2025 року);
14. Всеукраїнська науково-практична конференція «Стратегічні орієнтири приєднання України до ЄС» (21 березня 2025 року);
15. Науково-практична конференція з питань безпеки і оборони України (27–28 березня 2025 року);
16. Відкрита лекція з питань комп'ютерно-технічних експертиз (27 березня 2025 року);
17. Всеукраїнська науково-практична конференція «Криміналістичні читання» (28 березня 2025 року);
18. Вебінар «Судово-психологічна експертиза у справах щодо моральної шкоди» (1 квітня 2025 року);
19. Семінар-дискусія ІСТЕ СБУ щодо змін до Закону України «Про судову експертизу» (3 квітня 2025 року);
20. Щорічний глобальний захід Women in IP Law (3 квітня 2025 року);
21. Тренінг «Збір та дослідження доказів злочинів проти культурної спадщини» (7–11 квітня 2025 року);
22. Тренінг Beginner від Libereco (8–13 квітня 2025 року);
23. Вебінар «Семантико-текстуальна експертиза писемного мовлення» (15 квітня 2025 року);
24. Міжнародна наукова конференція «Другі Таранушенківські читання» (17–18 квітня 2025 року);
25. Лекція «Судова психологічна експертиза в реаліях сьогодення» (18 квітня 2025);
26. Навчальний курс НАДС з питань цифровізації професійного навчання (22 квітня 2025 року);
27. III Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти» (24–26 квітня 2025).
28. Всеукраїнська науково-практична конференція з інтелектуальної власності (25 квітня 2025 року);
29. Всеукраїнська науково-практична конференція «Військова експертиза в умовах сьогодення» (25 квітня 2025 року);
30. Вебінар ICMP Continuous Professional Development (30 квітня 2025 року).
31. Круглий стіл НААУ з питань експертного забезпечення адвокатської діяльності (2 травня 2025 року).
32. Круглий стіл «Судові експертизи у кримінальних провадженнях за участі дітей» (6 травня 2025 року).
33. Міжнародний вебінар Human Identification Solution (13–14 травня 2025 року).
34. Круглий стіл «Адвокатура і бізнес» (14 травня 2025 року).
35. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa «Języki słowiańskie w ujęciu diachronicznym i synchronicznym» pt. «Tradycja i nowoczesność» (15–16 травня 2025)
36. V Міжнародна науково-практична конференція «Здоров'я і суспільство в умовах війни» (16 травня 2025 року).
37. Вебінар з судово-психологічної експертизи у спорах між батьками (20 травня 2025 року).
38. Навчально-методичний семінар щодо змін законодавства у сфері судово-експертної діяльності (21 травня 2025 року).
39. I Міжнародна науково-практична конференція «Біологічні, хімічні та екологічні загрози під час війни» (22 травня 2025 року).
40. Науково-практичний семінар з питань інтелектуальної власності (29–30 травня 2025 року).
41. Науково-практичний семінар «Актуальні питання та особливості проведення судових трасологічних експертиз та експертиз зброї» (29 травня 2025)

42. Вебінар «Актуальні питання проведення судових експертиз при розслідуванні вбивств» (30 травня 2025 року).
43. V Всеукраїнський форум судових експертів (6 червня 2025 року)
44. I Konwencja Badaczy Europy Środkowej i Wschodniej Europa «Środkowa i Wschodnia w okresie zmian. Polityka i społeczeństwo» V linia programowa «Ukrainistyka po 2022 roku: Język – Literatura – Dydaktyka» (6 червня 2025).
45. Навчальний курс «Небайдужі: базові емоційні потреби...» (12 червня 2025 року).
46. Круглий стіл щодо стандартів професійної поведінки адвокатів та експертів (16 червня 2025 року).
47. Вебінар з товарознавчої експертизи (17 червня 2025 року).
48. Вебінар з основ профайлінгу та верифікації брехні (19 червня 2025 року).
49. II Всеукраїнська науково-практична конференція з криміналістики та судової експертизи (20 червня 2025 року).
50. Вебінар з психодіагностики та профайлінгу (26 червня 2025 року).
51. Всеукраїнський конгрес судових експертів «EXPERT`2025» (11 липня 2025 року).
52. Вебінар «Академічна доброчесність та етика наукових досліджень» (27 серпня 2025 року)
53. Всеукраїнська науково-практична конференція «Цифрова ера розвитку судової експертизи» (29 серпня 2025 року)
54. Вебінар «Партнерство EIFL – Україна» (11 вересня 2025 року).
55. Круглий стіл у Вищому антикорупційному суді (19 та 26 вересня 2025 року).
56. Міжнародний науково-практичний форум та конференція з питань поліграфа, національної безпеки та судової психології (22–28 вересня 2025 року).
57. 20-ий Міжнародний конгрес Adli Tıp Günleri (22–28 вересня 2025 року)
58. Міжнародний науково-практичний форум «Актуальні питання використання поліграфа в діяльності органів сектору безпеки і оборони України в умовах правового режиму воєнного стану та повоєнної відбудови країни» (24–25 вересня 2025 року)
59. Міжнародний науково-практичний форум «Актуальні питання використання поліграфа в діяльності органів сектору безпеки і оборони України в умовах правового режиму воєнного стану та повоєнної відбудови країни» (24-25.09.2025 року).
60. IX Харківський міжнародний юридичний форум (26 вересня 2025 року);
61. VI Міжнародна наукова конференція «Нова лінгвістична парадигма: теоретичні та прикладні аспекти» (26–27 вересня 2025).
62. Щорічне засідання Робочої групи Європейської мережі судово-експертних установ (ENFSI) з аналізу дорожньо-транспортних пригод (ENFSI RAAWG Annual Meeting).
63. II Всеукраїнська конференція «Професійна комунікація: національна ідентичність у багатомовному світі» (10-11 жовтня 2025).
64. Навчальний онлайн-курс «Практичні основи використання MMPI®-2» (17–25 жовтня 2025 року).
65. Вебінар з імплементації актів права ЄС у сфері авторського права (17 жовтня 2025 року).
66. XXI Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи» (20 жовтня 2025).
67. VII Всеукраїнська наукова конференція «ТРАДИЦІЇ ІВАНА ОГІЄНКА У СВІТЛІ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ» (22–23 жовтня 2025 року).
68. II Міжвідомчий науково-практичний круглий стіл «Актуальні питання використання поліграфа в системі МВС України в умовах воєнного стану» (23 жовтня 2025)
69. II Міжвідомчий науково-практичний круглий стіл «Актуальні питання використання поліграфа в системі МВС України в умовах воєнного стану» (23-24 жовтня 2025)

70. XXI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи» (20 листопада 2025)
71. IX Науково-практична конференція поліграфологів ВАП (21-22 листопада 2025)
72. Навчально-практичний семінар для прокурорів, слідчих та дізнавачів «Проблемні питання досудового розслідування у кримінальних провадженнях за участю дітей та у сфері охорони дитинства» (21 листопада 2025)
73. IV Національний форум з інтелектуальної власності та інновацій IP LET Forum 2025 (27 листопада 2025 року).
74. Тренінг Національної школи суддів України «Специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів. Виклики сучасності» (27-28 листопада 2025)
75. Міжнародний навчальний курс «Підвищення кваліфікації експертів з судово-криміналістичної експертизи в галузі боротьби з корупцією» (1-13 грудня 2025)
- 76.
77. Круглий стіл «Актуальні питання використання спеціальних знань у кримінальних провадженнях» (5 грудня 2025)
78. III Конференція «Правосуддя, орієнтоване на постраждалих від гендерно зумовленого насильства», організована ГО «Асоціація жінок-юристок України “ЮрФем”» (3–4.12.2025).
79. IX Міжнародна науково-практична конференція «Крайнівські читання» (12 грудня 2025 року).
80. Всеукраїнська науково-практична конференція «Антикримінальна політика України: у пошуках оптимальної моделі» (18 грудня 2025 року)

РОЗДІЛ VI. ЗВІТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА МУЗЕЇВ ННЦ «ІСЕ ІМ. ЗАСЛ. ПРОФ. М. С. БОКАРІУСА»

Протягом звітнього періоду Київським відділенням ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» забезпечено комплекс заходів, спрямованих на розвиток бібліотечно-інформаційної інфраструктури, зокрема систематизацію літератури бібліотечного фонду, формування електронного каталогу, оцифрування наукових джерел та впорядкування цифрових матеріалів з урахуванням галузевої та експертної спеціалізації.

Здійснено внесення до електронної інформаційної бази:

- нових експертних методик (які були включені до Реєстру експертних методик Міністерством юстиції України у 2025 році, а також раніше зареєстрованих методик, що зберігають актуальність для експертної практики), серед яких ті, які були розроблені у НДУСЕ системи Міністерства юстиції України, так і експертними установами інших відомств (МВС, СБУ);

- періодичних наукових видань, збірників наукових статей, матеріалів наукових та науково-практичних конференцій, з'їздів, круглих столів тощо у галузі криміналістики та судової експертизи, судової медицини та інших наук, які були видані у 2022-2025 роках;

- методичних рекомендацій та довідкової літератури, яка була включена до переліку рекомендованої літератури згідно з наказом Міністерства юстиції України у 2025 році;

- загальної та спеціалізованої наукової літератури, що використовується у науково-дослідній, методичній та освітній діяльності у сфері судової експертизи.

Здійснюється поповнення бібліотечного фонду ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» завдяки партнерству ННЦ ІСЕ в галузі науки і судової експертизи. До бібліотечного фонду ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» протягом звітнього періоду передані нові наукові та науково-методичні праці від державних органів, наукових установ, експертних служб, закладів вищої освіти (у галузі право) та організацій (НААУ) та ін., а також збірники наукових праць та тез доповідей, виданих у 2025 році (в паперовому та електронному вигляді).

Упродовж 2025 року науковим співробітником Пономаренко О.В. здійснено упорядкування та внесення до електронного каталогу наукової літератури ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» бібліографічну інформацію у такому помісячному розрізі:

Місяці 2025	Методики та методичні рекомендації	Дисертації	Збірники	Науково-методичні та інші матеріали (посібники, підручники тощо)
січень	27	5	5	103
лютий	25	4	4	97
березень	26	4	4	101
квітень	27	5	3	82
травень	23	3	4	87
червень	18	1	2	81
липень	19	1	1	64
серпень	20	1	15	77
вересень	26	5	15	102
жовтень	27	6	13	114

листопад	25	5	16	93
грудень	24	6	4	75

Загальна кількість оцифрованих матеріалів за вказаний термін становить 1499 одиниць.

Постійно триває робота із:

- наповнення електронного переліку бібліотечних фондів створених трьох електронних реєстрів, а саме внесено: книг – 6927 примірників; брошюр – 1783 примірники; періодичних видань – 743 примірника;

- присвоєння УДК літературі, яка перебуває у фонді бібліотеки;

- оцифрування наукової літератури;

- систематизації оцифрованої літератури (експертних методик, довідкової літератури, галузевих підручників, посібників, енциклопедій, дисертаційних робіт, авторефератів, збірників наукових статей та тез доповідей тощо) шляхом створення електронного каталогу (В. Калужний, Є. Демидова);

- періодично оформлюються книжкові виставки до конференцій, круглих столів і семінарів, тематичні книжково-ілюстративні виставки нової правової, спеціалізованої літератури та періодичних видань, колекцій рідкісних видань, присвячених судовій експертизі та криміналістиці із метою підтримки активності наукової діяльності науковців і судових експертів;

- проводяться екскурсії для співробітників ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» й гостей відділення (представників державних органів, установ, органів місцевого самоврядування, слухачів навчальних курсів та семінарів, лекторського складу, делегацій інших країн – Нідерландів, Литви, США);

- на цифрових платформах ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» та Київського відділення ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» розміщено оновлені програми підготовки та комплекс загальних та спеціальних програм підвищення кваліфікації для судових експертів, навчальні електронні ресурси: презентації та конспекти лекцій; відеозаписи лекцій; підбірка нормативно-правових актів у галузі судово-експертної діяльності (в актуальному стані); методичні вказівки; навчальні посібники й підручники; автореферати дисертацій; зразки документів; судова практика; ДСТУ з оформлення літератури тощо);

- триває робота зі створення та наповнення інституційного наукового репозитарію ННЦ ІСЕ, що передбачає акумулювання, систематизацію та збереження наукових, методичних і навчальних матеріалів у цифровому форматі. Здійснюються організаційні та технічні заходи щодо підключення інституційного репозитарію ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» до Національного репозитарію академічних текстів з метою інтеграції наукових напрацювань установи у загальнодержавний науково-інформаційний простір та забезпечення відкритого доступу до результатів наукової діяльності.

Бібліотечною базою постійно користуються судові експерти та наукові працівники відділення з метою проведення судових експертиз та підготовки науково-дослідних робіт. Також в бібліотеці відділення постійно працюють фахівці, які проходять стажування у відділенні за експертними спеціальностями, а також дисертанти.

У бібліотечному фонді широко представлена наукова література із правових питань за різними галузями права (кримінального, кримінально-процесуального, цивільно-процесуального, земельного, екологічного, податкового тощо), так і з питань криміналістики та судової експертизи, а також інших базових наук судових експертиз (хімії, фізики, біології, психології, економіки, комп'ютерних та інших інженерно-технічних наук тощо). ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» має налагоджене партнерство із науковими бібліотеками провідних установ та закладів України, центральними регіональними бібліотеками, зокрема, Харківською державною науковою бібліотекою ім. В. Г. Короленка, науковою бібліотекою Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та ін., здійснює взаємний

обмін науковими виданнями, інформаційними базами, знаннями та досвідом, що сприяє розвитку наукової бази й бібліотечних фондів ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

Бібліотека ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» відіграє суттєву роль в підвищенні публікаційної активності співробітників ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», сприяє їх високому науковому рівню, що забезпечує популярність і цитованість наукових досліджень співробітників у вітчизняному і світовому науковому середовищі.

Фонд бібліотеки відповідає вимогам стандартів науково-освітньої діяльності. Належне функціонування наукової бібліотеки має велике практичне значення для одержання найновішої інформації з широкого кола питань і проблем, що сприяє написанню експертами й науковими співробітниками установи статей до фахових видань, тез доповідей і дисертаційних робіт.

Упродовж звітнього періоду в Київському відділенні ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» сформовано цілісну бібліотечно-інформаційну систему, що поєднує традиційні бібліотечні фонди з сучасними цифровими ресурсами, забезпечує оперативний доступ судових експертів і науковців до актуальної наукової, методичної та нормативної інформації та створює належні умови для здійснення судово-експертної, науково-дослідної й освітньої діяльності.

Робота Кабінету-музею Заслуженого професора Миколи Сергійовича Бокаріуса

Із початком повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну музей згорнув свою постійну експозицію (усі експонати було прибрано із основної зали та переміщено до сховища з метою збереження). Через деякий час музей відновив свою діяльність і почав приймати відвідувачів, серед яких переважно гості ННЦ ІСЕ. Культурне життя має поступово відновлюватися. Ворог не зможе знищити націю, доки живі її культура й історія. Сила музеїв насправді надзвичайна, тому що це дуже специфічні інституції, які зберігають пам'ять людства, охороняючи матеріальні носії цієї пам'яті у речовій формі. Прагнення вивчати історію та її визначних особистостей є спільним для багатьох людей, незалежно від їхніх віку, освіти, професії або місця проживання. Відвідувачів Кабінету-музею Заслуженого професора Миколи Сергійовича Бокаріуса об'єднує бажання долучитися до культурної спадщини, носіями якої є раритетні автентичні експонати.

Наукова спадщина М. С. Бокаріуса є цікавою й актуальною протягом років. Видатний професор залишається у пам'яті прийдешніх поколінь як корифей харківської медицини, видатний судовий медик, учений і талановитий педагог, організатор судово- медичної та криміналістичної служби в Україні. Микола Сергійович створив харківську наукову школу судових експертів, представники якої гідно продовжують його надбання не тільки в історії судової експертизи.

Однією з основних функцій діяльності музею є популяризація пам'яток та їх експонування. Протягом звітнього періоду у Кабінеті-музеї проводились екскурсії (20 екскурсій для 160 відвідувачів) із тематичними лекціями про життя та діяльність видатного вченого, інформацію про які висвітлено на офіційному сайті ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

Триває безперервна робота щодо популяризації діяльності Кабінету-музею Миколи Сергійовича Бокаріуса з метою збереження пам'яті про видатного науковця. На офіційному сайті ННЦ ІСЕ і на його сторінці у соціальній мережі «Facebook» регулярно публікуються новини про проведені в Кабінеті-музеї екскурсії.

**Робота Науково-прикладного музею
ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»**

Із початком повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну цей музей також згорнув свою постійну експозицію (усі експонати було прибрано із основної зали та переміщено до сховища з метою збереження). Через деякий час музей відновив свою діяльність і почав приймати відвідувачів, з-поміж яких переважно гості ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

Співробітники лабораторії, що опікуються Науково-прикладним музеєм, взаємодіють зі співробітниками інших музеїв, наукових бібліотек, вищих навчальних закладів і наукових установ різних міст України, іноземних країн близьких і далеких. Із метою отримання необхідної методичної допомоги та зміцнення міжмузейних зв'язків здійснюється співпраця з Харківським історичним музеєм ім. М. Ф. Сумцова, Харківським національним медичним університетом, Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого.

Експозиція музею відображає історію заснування та розвитку ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» та основні експертні напрями, дослідження за якими здійснюють ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Стенди експозиції присвячені таким темам: «Фотозона: Бертільйонаж», «Інтерактивна зона: Дактилоскопія», «Історія заснування, становлення та розвитку ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», «Гемологічні дослідження», «Мистецтвознавчі дослідження», «Почеркознавчі дослідження», «Експертне обладнання», «Дослідження паперових грошей», «Дослідження холодної зброї», «Дослідження вогнепальної зброї», «Біологічне дослідження», «Подарунки для ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»», «Сучасний стан міжнародної, освітньої та науково-дослідної діяльності ННЦ ІСЕ».

Протягом звітнього періоду в Науково-прикладному музеї проведено 20 екскурсій для 160 відвідувачів. Музейна експозиція цікава для всіх відвідувачів — незалежно від віку, статі, соціального походження й освіти.

Безперервна робота щодо популяризації діяльності Науково-прикладного музею також триває: на офіційному сайті ННЦ ІСЕ і на його сторінці у соціальній мережі «Facebook» регулярно публікуються новини про проведені тут екскурсії.

РОЗДІЛ VII. ПЕРЕЛІК ОПУБЛІКОВАНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ СПІВРОБІТНИКІВ ННЦ «ІСЕ ІМ. ЗАСЛ. ПРОФ. М. С. БОКАРИУСА»

1. Aleksander Gadomski, Sergii Kot, Nataliia Piddubna. On Theolinguistic Studies in Ukrainian Linguistics. *Teolingwistika* 21. Religious Language in Slavic Countries. *State of Knowledge and Perspectives for Research*. Tarnów: Biblos, 2025. S. 207-233.
2. Bogomolov V., Leontiev D., Yarita O., Frolov A. [Stability of vehicle braking system output parameters and characteristics of utilized adhesion curves](#). *International Journal of Mechatronics and Applied Mechanics* 2025, Issue 20, Vol. 1 (Scopus). Pp. 334-340
3. Brajilko Ju. Grapheme als Repräsentanten neuester Bedeutungen in modernen ukrainischen und russischen Diskursen. *Ukrainische Kultur im Schraubstock des Krieges: Geschichte, Wort, Bild* (Коллективна монографія Українська культура в лещатах війни: історія, слово, образ). München ; Wien : Ludwig-Maximilians-Universität München, 2025. S. 253–280. DOI: 10.5282/ubm/epub.128446 ; URL: <https://epub.ub.uni-muenchen.de/128446/>
4. Brendel Olha, Mieshkov Oleh The potential applications of modern 3D scanning technologies in forensic investigations. *Future of science: innovations and perspectives. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2025. Pp. 125-131. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-future-ofscience-innovations-and-perspectives-11-13-08-2025-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>.*
5. Chabanets T.M. Evaluation of the effectiveness of state regulation of intellectual property. *Public administration and state security aspects*. Vol. 1/2025. URL: <http://passa.nuczu.edu.ua/uk/arhiv/213-chabanets-t-evaluation-of-the-effectiveness-of-state-regulation-of-intellectual-property>
6. Chernobai, N., Gerilovych, A., & Shevchenko, N. (2025). Biotechnological potential of microalgae: storage methods and non-cryogenic factors of cryopreservation efficiency. *Problems of Cryobiology and Cryomedicine*, 35(2), 57–67. <https://doi.org/10.15407/cryo35.02.057>
7. Chondhary N., Sierikova O., Strelnikova O., Kolodiaznyi A. Stability of ideal fluid motion in shell structures. *Book of Abstracts of International conference mathematic problems of the technical mechanic MPTM 2025*. (Dnipro, Ukraine April 15-17, 2025). Pp. 13-14.
8. Choudhary N., Kriutchenko D., Gnitko V., Sierikova O., Kolodyazhny A., Strelnikova E. Modeling and stability assessment of sloshing in horizontally and vertically partitioned tanks. *Computer modeling and optimization of complex systems: The IX International scientific-technical conference*. (Dnipro, 5-7 November) Pp. 23-24.
9. Degtiarev K., Gnitko V., Koshkin A., Muravski K., Sierikova O., Chugay M., Strelnikova E. Crack initiation and propagation in structural elements of energy machinery. *Computer modeling and optimization of complex systems: the IX International scientific-technical conference*. (Dnipro 5-7 November) Pp. 33-34.
10. Degtyarev K., Gnitko V., Sierikova O., Sinchenko D., Strelnikova O. Optimal design of wind power plant blades. *International conference mathematic problems of the technical mechanic MPTM 2025*. Part 1. (Dnipro, Ukraine April 15-17, 2025,). Pp. 54-55.
11. Degtyarev K., Kriutchenko D., Mischenko M., Sierikova O., Strelnikova E. Computational Modeling of Liquid Sloshing in Partitioned Tanks. *Proc. book of 12th International Black Sea Coastline Countries Scientific Research Conference*. (Trabzon, Turkey, September 26-28, 2025). Pp. 168-177.
12. Demina, A. “War spoke to us...”: cultural biographies of war memorials in Ukraine. *Journal of Conflict Archaeology*. 2025. <https://doi.org/10.1080/15740773.2025.2515204>.
13. Derecha L. M., Gurău N., Derecha A. R. Etica profesională a expertului juridiciar. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін: зб. мат-лів V Всеукраїнського форуму судових експертів (Львів-Одеса, 06.06.2025)*. С. 153-157.

14. Dukhnenko D. O., Kipusheva T. V. The Future of Translation: Mediating Language Through Technological Integration. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: зб. мат-лів V Всеукраїнського форуму судових експертів (Львів-Одеса, 06.06.2025). С. 163—166. URL: <https://ndekc.lviv.ua/pdf/09072025.pdf>
15. Dukhnenko D., Kipusheva T. Navigating Translation in the Age of Technological Convergence. *3rd Bursa International Trade and Logistics Symposium* (May 09, 2025). Bursa Technical University, Bursa, Türkiye, 2025. Pp. 450—454. URL: https://www.iksadkongre.com/_files/ugd/614b1f_be855cbb97014b4dad4f1b28d9ec8b1.pdf
16. Filipenko Nataliia, Lukashevych Serhii, Trofymenko Volodymyr, Spitsyna Hanna. Criminological and Criminal Law Principles of Information Protection and Cybersecurity. *ICTM'2025: proceedings*, 28–29 Dec. 2025, Kharkov, Ukraine. – Cham : Springer, 2025. – P.317-328. (Scopus).
17. Gennadii Kaniuk, Andrey Mezerya, Tetiana Fursova, Hanna Hrinchenko, Tetiana Vasylets & Oleksandr Yepik Enhancing the Quality of Technical and Economic Indicators of Thermal Power Plants by Improving the Combustion of Low-Grade Fuels *Lecture Notes in Networks and Systems* Pp. 290 – 302
18. Gennadii Kaniuk, Vasiliy Promoskal, Hanna Hrinchenko, Olena Blyznychenko, Tetiana Fursova & Andrey Mezerya Qualimetric Aspects of the Application of Non-metric Measurement Scales in the Energy Technology of Thermal Power Plants. *Lecture Notes in Networks and Systems* Pp. 276 – 289
19. Ignatenko I., Korniyenko G., Melnyk N., Kupchenia L. Legal regulation of protection of land rights in Ukraine in the conditions of market transformations. *Persona e Amministrazione*. 2024. V. 15. № 2. P. 647–666.
20. Inessa Ovsianynkova, Iryna Hubanova. Forensic economic examination as a tool against economic crime under martial law in ukraine. *Socrates. Rīga Stradiņš University Faculty of Law Electronic Scientific Journal of Law*. 2025. № 2 (32). Pp. 62—69. DOI: 10.25143/socr.32.2025.2.62-69.
21. Kanjuk G.I., Fursova T.M., Kramarenko Y.O., Bliznichenko H.S ANALYSIS OF QUALITY INDICATORS OF THERMAL POWER PLANTS. *Якість, стандартизація та метрологічне забезпечення*: мат-ли III міжнародної науково-практичної конференції, Харків (28-29.01.2025). Харків: ХНУ, 2025. С. 14
22. Kateryna Latysh, Yevheniia Demydova The Impact of Digital Technologies on Victim Interrogation: Enhancing Practices and Protecting Rights *21 International Congress "Criminalistics and Forensic Expertology: Science, Studies, Practice"*. 18.09-20.09.2025 p
23. Klymenko V., Leontiev D., Frolov A. [Regarding the efficiency of using solar panels of low power to obtain maximum charging current for batteries vehicle](#). *AIP Conference Proceedings, Modern automotive industry, transport and road infrastructure*. 2025, Vol. 3238, DOI: [10.1063/5.0248928](https://doi.org/10.1063/5.0248928) (Scopus).
24. Kuchuk, H., Mozhaiev, O., Tiulieniev, S., Mozhaiev, M., Kuchuk, N., Lubentsov, A., Onishchenko, Y., Gnusov, Y., Brendel, O., Roh, V. (2025). Devising a method for energy-efficient control over a data transmission process across the mobile high-density internet of things. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 4 (4 (136)), 46–57. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2025.336111>(Scopus)
25. Larin, O., Grabovskiy, A., Kolomiitsev, O., Larkov, S., Nehoduiko, V. (2025). Numerical and Experimental Investigation of Cylindrical Shrapnel Penetration into Non-biological Soft Tissue Simulant (Ballistic Plasticine). In: Sontea, V., Tiginyanu, I., Railean, S. (eds) 7th International Conference on Nanotechnologies and Biomedical Engineering. *ICNBME 2025*. IFMBE Proceedings, vol 135. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-032-06497-4_53
26. Leontiev D., Varlakhov V., Frolov A., Danets S., Don Y. Variability in the interpretation of information in the investigation of road traffic incidents using 3D scanning devices.

Automobile Transport, Road safety, 2025, Vol. 56, Pp. 29-37. DOI: 10.30977/AT.2219-8342.2025.56.0.04

27. Lurin, I., Khoroshun, E., Gumeniuk, K., Larin, O., Grabovskiy, A., Nehoduiko, V., Kolomiitsev, O., Dinets, A. (2025). Mathematical modeling of terminal ballistics of gunshot and shrapnel wounds. *EMERGENCY MEDICINE*, 21(6), 639–646. <https://doi.org/10.22141/2224-0586.21.6.2025.1938>

28. Lutsenko Kh., Roman A. Universal background model for announcer verification tasks. Scientific research: modern challenges and future prospects. *The 8th International scientific and practical conference*. (Munich, Germany. 2025.) Pp. 147-150. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-research-modern-challenges-and-future-prospects-17-19-03-2025-myunhen-nimechchina-arhiv>.

29. Lutsenko Kh., Roman A. Using the probability-spectral method for extracting a speech signal from an acoustic stream. *Global trends in science and education. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference* (Kyiv, 28-30.07.25) Pp. 68-71. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-globaltrends-in-science-and-education-28-30-07-2025-kiyiv-ukrayina-arhiv>.

30. Makarova O., Kolomoitsev M., Iemets I., Yatsenko I. Shinkarenko I. Legal principles of using special medical and psychiatric knowledge in criminal proceedings: Ukrainian context and international standards. *Wiadomosci. Lekarskie*. 2025. № 78(2). P. 435–441. doi: 10.36740/WLek/197137. (Scopus)

31. Miroshnichenko, D., Bannikov, L., Borisenko, O., Rudneva, E. & Tertychnyi, V. (2025). Kinetic analysis and comparison of the coking behavior of coal Tar oil. *Scientific Reports*, 15, Article number: 34042. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-12119-y>

32. Murawski K., Degtyarev K.G., Gnitko V., Vierushkin I., Sierikova O.M., Chugay M., Strelnikova O.O. Simulation of crack growth in power machinery using finite and boundary element methods. *The International conference mathematic problems of the technical mechanic MPTM 2025* (Dnipro, Ukraine, 13-14 November, 2025). Pp. 14-15.

33. Murawski K.1, Degtyarev K.G.2, Korneichuk M.T.3, Sierikova O.M.4, Strelnikova O.O. Computer modeling of hydroelastic vibrations of a blade under fuzzy loading conditions. *The International conference mathematic problems of the technical mechanic MPTM 2025*. (Dnipro, Ukraine, April 15-17, 2025). Pp. 14

34. Myroslava Fabian, Viktoriia Herman, Nonna varekh, Olena Kumeda, Alla Hotsalyuk. Linguistic support as a key element in the development of distance multimedia educational systems: composition and structure. *Revista relações internacionais do Mundo Atual*. Vol.2, nº 48|e-7690 . Pp.22-42

35. Nadiia Chernobai, Nadiia Shevchenko Optimizing cryopreservation: the role of magnesium sulfate in microalgae survival. *CRYO 2025*, July 22-25.

36. Nadiia Chernobai, Nadiia Shevchenko, Igor Kovalenko, Leonid Rozanov Permeability of the plasma membrane to water and cryoprotectants of *Coelastrella thermophila* var. globulina microalgae cells. *iScience*, 2025 <https://doi.org/10.1016/j.isci.2025.114594>

37. Nataliia Filipenko, Hanna Spitsyna Віктимологічна профілактика як складова сучасної кримінологічної політики. *Архів кримінології та судових наук*. Вип. 12. (подано до редакції)

38. Nataliia Filipenko, Serhii Lukashevych, Volodymyr Trofymenko, Hanna Spitsyna. Criminological and Criminal Law Principles of Information Protection and Cybersecurity. *ICTM'2025 : proceedings*, 28–29 Dec. 2025, Kharkov, Ukraine. – Cham : Springer, 2025. – P.317-328. (Scopus)

39. O. Yevsiukov. Features of the joint activities of the commission of forensic experts. *ScientificWorldJournal* Issue №32 Part 4 July 2025. pp. 55-65. DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2025-32-04-031>.

40. Oleksii Pylypenko, Inna Zaitseva, Pavlo Karnozhitskiy, Pavlo Karnozhitskiy & Kateryna Rudneva. (2025). Electrochemical Copper Extraction from Sulfate Solutions Obtained by Its Desorption from Compounds with Potassium Humate. *Smart Technologies in Urban Engineering*, 01 October 2025. P. 289-300. https://doi.org/10.1007/978-3-032-06832-3_24
41. Olena Oviechkina, Viktoriia Sliusarenko, Anatolii Dykyi, Mykola Sylenko, Natalya Koreneva. Institutionalizing State-Business-Civil Society Partnerships for Regulating Territorial Disparities under Systemic Instability: a Path to Sustainable and Environmentally Resilient Regional Development. *International Journal of Ecosystems and Ecology Science (IJEES)*. Volume 15/4, 2025. C. 89-96.
42. Osypenko Kateryna. REGARDING DEFINITION OF THE CONCEPT OF «OBJECT OF UNFINISHED CONSTRUCTION» IN FORENSIC APPRAISAL AND CONSTRUCTION ENGINEERING. *Visegrad Journal on human Rights*, No 1, 2025. – Pp. 96-99.
43. Pakhomov, O., & Posokhov, Y. (2025). Detecting changes of testicular interstitial cell membranes with a fluorescent probe after incubation and cryopreservation with cryoprotective agents. *Cryobiology*, 118, 105194. <https://doi.org/10.1016/j.cryobiol.2024.105194>
44. Pakhomov, O., Posokhov, Y., Volkova, N., Chernobai, N., & Bozhok, G. (2025). Effects of cryoprotective agents on osmotic tolerance limit of testicular interstitial cells. *Biophysical Bulletin*, (53), 18-33. <https://doi.org/10.26565/2075-3810-2025-53-02>
45. Pakhomov, O., Protsenko, O., Remnyova, N., Tkachenko, N., & Mamontov, V. (2025). Androgen synthesizing activity of cryopreserved testicular interstitial cells upon transplantation. *Studia Biologica*, 19(4), 37–48. <https://doi.org/10.30970/sbi.1904.857>
46. Pakhomov, O., Revenko, O., Cherkashina, D., Bozhok, G., Trufanova, N., Mazur, S., & Petrenko, O. (2025). Dose-dependent effects of mitomycin C in non-healing wound modeling. *ScienceRise: Pharmaceutical Science*, (4 (56), 35–42. <https://doi.org/10.15587/2519-4852.2025.338113>
47. R. Kirin, V. Korotaiev, V. Bondarenko-berehovych, T. Reviakina & A. Yevsiukov. Legal framework for the professional selection of forensic experts to ensure impartial judgements. *Journal of law and political sciences*. Vol. (46/2)–Special issue july. – 2025. – pp. 161-185. Print ISSN 2222-7288. Online ISSN 2518-5551. Impact factor value of 2.329.
48. Servetnyk A., Popovich I., Antol I., Krasnohor O., Bolgar O., Kolotilova T. An Assessment of the principles of control over notarial activities in Ukraine. DIXI. 2025. Vol. 27, 2. P. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.16925/2357-5891.2025.02.01> (WoS)
49. Shevchuk V., Zhuravel V., Yevdokimenko S., Yevdokimenko S., Myshkov Y. The role of forensic examination and criminalistics in the investigation of war crimes: European and Ukrainian experience. *Jurnal Media Hukum*. 32(1), 2025, 59-77 DOI: <https://doi.org/10.18196/jmh.v32i1.25056> (Scopus)
50. Shuklinov S., Leontiev D., Frolov A., Smetanin G. [Mathematical description of the creep ratio of a vehicle wheel tire relative to the road surface in depending on the traction coefficient](https://doi.org/10.1063/12.0038593), *AIP Conference Proceedings, Modern automotive industry, transport and road infrastructure*. 2025, Vol. 3428. Issue 1 (16 July 2025) DOI: [10.1063/12.0038593](https://doi.org/10.1063/12.0038593) (Scopus)
51. Sierikova E., Holota V. New approaches to improve the environmental safety level of petroleum products storage and transportation in tanks. *The International Paris Congress on Applied Sciences* (Paris, France, February 5-9, 2025). Pp. 51-52.
52. Sierikova O. Algorithm for Environmental Damage Amount Determining from Military Actions for the Entire Territory of Ukraine. *The X-th International Innovative Studies & Contemporary Scientific Research Congress*. (Tokyo – Japan, September 1-3, 2025). Pp. 92-94.
53. Sierikova O., Babakin V. 3D Scanning to Detect the Damage Causes of Petroleum Storage Tanks. *The 14th International Zeugma Congress on Scientific Research*. (Gaziantep, Turkey, September 09-10,). Pp. 1159-1160.

54. Sierikova O., Babakin V., Zatko J. Perspectives of QR Codes Implementation in Forensic and Environmental Examination of Hydrocarbon Storage Tanks. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф. присвячена пам'яті видатного вченого, доктора юридичних наук, професору Владиславу Федоренку («Федоренківські читання») (Харків, 15.11.2025). С. 29—32
55. Sierikova, O., Kriutchenko, D., Vandyshchev, K., Vierushkin, I. (2025). Structure Elements with Crack-Type Defects Durability Estimation. In: Altenbach, H., Gao, XW., Syngellakis, S., Cheng, A.H.D., Lampart, P., Tkachuk, A. (eds) *Advances in Mechanical and Power Engineering II. CAMPE 2023. Lecture Notes in Mechanical Engineering*. Springer, https://doi.org/10.1007/978-3-031-82979-6_30 (Scopus)
56. Sierikova, O., Strelnikova E., Degtyarev K. (2025). Computer Modeling Wind Turbine Blades with Optimal Parameters, *WSEAS Transactions on Fluid Mechanics*, vol. 20. Pp. 51-62. DOI:10.37394/232013.2025.20.6 (Scopus)
57. Sierikova, O., Strelnikova, E., Degtyarev, K., Kriutchenko, D., Kolodiazny, A.: Mathematical study of the effect of tuned liquid dampers in mitigating the effects of vibrations on buildings resulting from earthquakes and explosions. *European Journal of Environmental Sciences*, Vol. 15, No. 2, Pp. 78–84 <https://doi.org/10.14712/23361964.2025.11> (Scopus)
58. Stovba O. Die Temporale Ontologie des Rechts. *Baden-Baden: Nomos, Karl-Alber Verlag*, 2025 – 411 S.
59. Sydorenko O., Bondarenko O., Riabokon K. (2025). Appeal as a Speech Act of Objectifying of Crimes Against the Foundations of Ukraine's National Security. *Philological treatises*, 17(1), 78-89. [https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17\(1\)-7](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17(1)-7)
60. Sydorenko O., Savchenko I., Babych S. (2025). Verbalization of Psychological Pressure in the Speech Act of Threat. *Philological treatises*, 17(1), 233-244
61. Sydorenko, O., Kostusiak, N., Hromyk, L., Hrytsevykh, Y., Kryskiv, M., & Shumenko, O. (2025). Culture of Ukrainian Scientific Language: Oral and Written Forms of Professional Communication. *Journal of Cultural Analysis and Social Change*, 10 (2), 4779–4788. <https://doi.org/10.64753/jcasc.v10i2.2339> (БД Scopus, Q2)
62. Viktoriia Sliusarenko, Petro Ovchar, Serhii Petrukha, Tetyana Trosteniuk, Nataliya Shelever, Ihor Kononenko. Institutional Approaches to State-Business-Society Partnership in Ukraine: Financial Support Mechanisms for Sustainable Development. *EKSPLORIUM – Buletin Pusat Teknologi Bahan Galian Nuklir*. 2025. Vol. 46 No. 1 (2025): May 2025. C.1345 – 1360.
63. Vitalii Nikitiuk, Olga Maslak, Rita Sahaidak-Nikitiuk Historical evolution and prospects for the development of digital finance. *Science and Global Challenges in the Modern World: Proceedings of the 2nd International Scientific Conference (Leicester, United Kingdom, 5 October 2025)*. Lulu Press, Inc., 2025. P. 56-58. <https://doi.org/10.64076/iedc251005>
64. Vitalii Nikitiuk, Rita Sahaidak-Nikitiuk. The relevance of managing the logistics costs of an enterprise. *International Scientific Conference The Economic System Under Global Challenges: Conference Proceedings (September 19–20, 2025. Klaipeda, 2005. Lithuania)*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2005. P. 82-84. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-603-4-24>
65. Vladov S., Scislo L., Sachenko A., Foros H., Zhuravlov D., Vysotska V., Varlakhov V., Sachenko S., Krupinski J., Brusakova O. Neural Network DDoS Mitigation System with Forensic Audit Support for Cyber Police. *IEEE Access*. Volume 13, 2025. URL: <https://ieeexplore.ieee.org/document/11251234> doi: 10.1109/ACCESS.2025.3634478 (Scopus).
66. Vladov, S.; Vysotska, V.; Varlakhov, V.; Nazarkevych, M.; Bolvinov, S.; Piadyshev, V. Innovative Method for Detecting Malware by Analysing API Request Sequences Based on a Hybrid Recurrent Neural Network for Applied Forensic Auditing. *Appl. Syst. Innov.* 2025, 8, 156. <https://doi.org/10.3390/asi8050156> (Scopus)
67. Vnukova Nataliya, Opeshko Nataliya, Davydenko Daria, Pyvovarov Vasyl, Nabochenko Vasyl (2025). Application of Artificial Intelligence Tools in Project Management in Software Development. *CEUR Workshop Proceedings*. V International Scientific and Practical

Conference “*Information security and information technology*”, Lutsk (9-11 June 2024). P. 269–281 (Scopus).

68. Yaroshenko O. M., Puntus D. A., Chanysheva H. I., Moskalenko O. V., Sliusar A. M. Integration of blockchain technologies into the social security system: transparency and efficiency. *Revista de Derecho de la Seguridad Social, Laborum*. 2025. Vol. 2025, iss. 42. P. 243–257. (Scopus)

69. Yaroshenko O.M., Puntus D.A., Chanyshch H.I., Moskalenko O.V., Sliusar A.M. Integration of blockchain technologies into the social security system: transparency and efficiency. Integracion de tecnologias blockchain en el Sistema de seguridad social: transparencia y eficiencia. *Revista De Derecho De La Seguridad Social Laborum* Open source preview, 2025. Trimestre 2025(42) Pp. 243-257

70. Yatsenko I. V., Tkachuk S. A., Savchuk L. B., Mushynskyi A. B. Tokarchuk T. S. Forensic expertise of suspected flaws in organizing and carrying out veterinary-sanitary measures that have allegedly led to the emergence and spread of infectious diseases of animals. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2025. 16(1), e25041. doi:10.15421/0225041 (Scopus)

71. Yatsenko I., Kozachok V. The procedure for describing injuries inflicted by sharp objects during a forensic veterinary examination. *Directions for the development of science in the context of global transformations* : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. Pp. 74-97. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-562-4-5>

72. Yatsenko I., Smirnov O., Kozachok V. Forensic veterinary examination of animal bodies injured by glass fragments. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*. 2025. 16(1), P. 40–58. doi: 10.31548/veterinary1.2025.40. (Scopus)

73. Yevesiukov, O. (2025). Complex forensic psycho-psychiatric examination: modernity and prospects. Trends and Prospects for the Development of Science and Education: Proceedings of the 2nd International Scientific Conference (Oxford, United Kingdom, 10 July 2025). Oxford, 2025. pp. 204-207. DOI: <https://doi.org/10.64076/iedc250710.32>.

74. Yevesiukov, O. (2025). Controversial issues of comprehensive forensic psychological-psychiatric examination. International scientific conference «International scientific integration ‘2025» Conference proceedings No 32, (Washington, USA, on July 21, 2025). Washington, 2025. pp. 42-45. DOI: <https://doi.org/10.30888/2709-2267.2025-32-00-007>.

75. Yusupov, V., Hubenko, I., Kisil, N., Yusupova, K. and Cherniavska, O. Forensic Expertise in Determining Damage to Plant Life Caused During Armed Conflicts: Legal Brief on the Case of the Russian-Ukrainian War. *Grassroots Journal of Natural Resources*. 2025. 8(2). 127-149. Doi: <https://doi.org/10.33002/nr2581.6853.080207>.

76. Абрамов В. Судова експертиза в умовах воєнного стану. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ.конф., присвяч. пам’яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С.37-39

77. Авторське свідоцтво № 141269 від 27.11.2025 Нікітюк В. Г., Маслак О. І., Сагайдак-Нікітюк Р. В. Екологічний аудит як частина системи екологічного менеджменту промислового підприємства *Наукові інновації та передові технології*. Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка») № 10(50) 2025. С. 2157-2168

78. Айвазян М., Парцевита Є. Причина та наслідки пошкоджень бетонних і залізобетонних конструкцій. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ.конф., присвяч. пам’яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С.40-42

79. Алексєйчук В. Видатний учений-криміналіст ХХІ століття Валерій Юрійович Шепітько очима учнів. *Нове століття криміналістики та судових наук: Liber Amicorum на честь академіка В. Ю. Шепітько: монографія*. (Харків, 2026). С. 63-72

80. Алексєйчук В. І. Дослідження психологічних аспектів діяльності судових експертів з урахуванням наукових здобутків професора Віолетти Омелянівни Коновалової (проблемні питання та шляхи запобігання негативному впливу на об'єктивність висновку експерта). *Методологічні засади криміналістики: традиції та новації*: зб. мат-лів крим. читань, присвяч. пам'яті акад. В. О. Коновалової, (Харків, 28.03.2025) С. 26-32.

81. Алексєйчук В.І., Кльован Н.В. Проблемні питання запобігання повторній травматизації дітей, постраждалих від насильства, під час проведення юридичних процедур: психологічний аспект. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 84-88.

82. Арнаут Т., Каплін Р., Орленко Ю. Деякі питання визначення класу наслідків (відповідальності) об'єктів будівництва під час проведення судових будівельно-технічних експертиз. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 54-57

83. Бабакін В., Борисенко Ю. Особливості тактики оперативних підрозділів у протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються молоддю в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Том 4. № 87. – С. 17-22. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.4.2>

84. Бабакін В., Зяцько Й. Корупція у сфері довілля : проблеми та шляхи їх розв'язання. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип.2 (39). С. 189—201. DOI: 10.32353/khrife.2.2025.14.

85. Бабакін В., Серікова О., Зяцько Й. Судово-психологічна експертиза дітей, які постраждали від домашнього насильства: проблеми й перспективи. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С.34—37

86. Бабакін В., Юхно О. О., Прибиткова Н. О Проблемні питання запровадження цифровізації в криміналістику, досудове розслідування, правоохоронну і оперативно-розшукову діяльність під час воєнного стану та в повоєнній перспективі. *Наше право*. 2025. № 2. С.112-122. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2025.2.18>

87. Бабич С. Л. Особливості взаємозв'язку особистісного динамізму та психологічного ресурсу фахівця. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 3(49). 1101–1112. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3\(49\)-1101-1112](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3(49)-1101-1112);

88. Бабич С. Л. Теоретичні засади вивчення інноваційного потенціалу особистості. Topical issues of science, education and society in modern conditions”: conference proceedings: International scientific-practical conference (Aarhus, Denmark, March 26, 2025). Р. 39. URL: <https://www.economics.in.ua/2025/03/26.html>;

89. Бабич С. Л., Зайцева О. О. Особистісний динамізм як психологічний ресурс фахівця. *Габутус*. 2025. № 69, Т.2, С. 73–77. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.69.2.14>.

90. Бабич С. Л., Сидоренко О. П. Мовленнєва діяльність суб'єктів підвищеного злочинного впливу як предмет дослідження комплексної психолого-лінгвістичної експертизи. *Судово-лінгвістична експертиза в умовах воєнного стану*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 24-25.11.2025) С. 7-11

91. Бернадська О.О., Сич І.В. Інноваційні технології в криміналістичних дослідженнях: роль судової антропології, моделювання обличчя та молекулярно-генетичних методів, включаючи секвенування нового покоління (NGS) в ідентифікації та розслідуванні

кримінальних справ. *Криміналістика та судова експертиза: сучасний стан і перспективи розвитку*: мат-ли II Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 20.06.2025). С. 82-84

92. Бойченко О. С. Основні методи дослідження в будівельно-технічних експертизах щодо визначення розміру матеріальної шкоди після залиття. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025) С. 84-89.

93. Бохонська О. Проблемні питання визначення зон обмежень у користуванні землями навколо об'єктів культурної спадщини. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С.105-108

94. Бочкова Н., Копитько А., Безкровна Н. Актуальні питання комплексної судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С.72-75

95. Браїлко Ю. І., Кисла Н. В. Транспозиція семантики агресора / жертви як лінгвальна ознака заперечення збройної агресії РФ проти України. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 109–113.

96. Браїлко Ю., Єгорова Т., Кисла Н. Восканян П. Методологічні аспекти комплексної судової психолого-лінгвістичної експертизи в реаліях збройної агресії РФ проти України *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики* Вип. 4(41). С. 69-80

97. Браїлко Ю., Кисла Н. Підготовка фахівців із лінгвоекспертології: проблеми методичного забезпечення. *Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти*: мат-ли III Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. участю (Полтава, 19–20.02.2025). С. 29–31.

98. Браїлко Ю., Кисла Н. Прагматика звертань в українському поетичному дискурсі сучасної воєнної доби. *Jahrbuch der XV. Internationalen virtuellen Konferenz der Ukrainistik «Dialog der Sprachen - Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht»*. Reihe: Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Bd. 2024. (Hgg.) Novikova, O., Schweier, U. Verlag Buchschmiede von Dataform Media GmbH Wien, UB LMU München, 2025. С. 36–46.

99. Брендель, О., Нікулін, К. (2025). Впровадження інноваційних технологій 3D-сканування в судовій експертизі. *Криміналістика і судова експертиза*. Вип. 70. С. 40–52. DOI: 10.33994/kndise.2025.70.04.

100. Брендель, О., Селезньова, О. Особливості проведення комп'ютерно-технічних експертиз з дослідження технологій створення файлів формату *.pdf із встановлення ознак комп'ютерного монтажу. *Актуальні питання проведення науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни*: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ 05.12.2025) С. 29-31

101. Брендель, О., Селезньова, О. Сучасні напрямки дослідження файлів формату *.pdf щодо виявлення ознак комп'ютерного монтажу. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу*: VII міжн. наук.-практ. конф. (подано до редакції)

102. Бублик О. Особливості виконання комплексних електротехнічних експертиз та експертиз безпеки життєдіяльності при дослідженні причин нещасних випадків з неповнолітніми особами. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 76-80

103. Булавіна В. С., Яценко І. В., Руднєва К. Є., Нікіфорова О. В., Мазанний О. В., Колобнєв Р. С., Козакова Н. О., Єфімов В. В. Алгоритм проведення комплексної судової ветеринарної із дослідження сильнодіючих та отруйних речовин експертизи за отруєння тварин ізоніазидом. *Scientific Progress & Innovations*. 2025. № 28 (2). С. 231–235. doi: 10.31210/spi2025.28.02.36.

104. Бутурлакін О. В., Селезнєва О. В., Грінько А. С. Судово-експертна діяльність у правосудді: порівняльний аналіз національних і міжнародних підходів. *Актуальні питання розвитку українського простору судово-експертної діяльності*: мат.-ли. допов. Міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 31.01.2025.) С. 66–71.

105. Варлахов В., Крайнов І., Нурмагомедов Б. Особливості визначення рівня та обсягів екологічної шкоди від воєнних злочинів: порівняльно-правовий аналіз українських і міжнародних юридичних норм. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 122–126

106. Віталій Н., Коломійцев О., Герман О. Підходи до класифікації бойових багрів. *Криміналістика та судова експертиза: сучасний стан і перспективи розвитку*: зб. мат.-ли ІІ Всеукр. наук.-практ. конференції з нагоди 25-річчя експертної служби МВС України (Київ, 20.06.2025 р.). С. 457–461

107. Власова А., Онацька В. Повторна травматизація дітей у судово-слідчому процесі: психологічні ризики та шляхи мінімізації *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 44–47.

108. Воробйова О., Браїлко Ю., Кисла Н. Загальні проблеми підготовки матеріалів для проведення судових експертиз. *Актуальні питання розвитку українського простору судово-експертної діяльності : матеріали доповідей Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 31 січн. 2025 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 72–77.

109. Воробйова О. Ю., Мисяк О. Г., Дивнич А. В. Застосування індексного методу під час визначення вартості об'єктів товарознавчої експертизи з урахуванням ретроспективності оцінки у періоді з неповним календарним місяцем. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 96–99.

110. Воробйова О. Ю., Мисяк О. Г., Кобищан Г. Д. Щодо класифікації безпілотних літальних апаратів під час виконання судових товарознавчих експертиз. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 100–104.

111. Гадамський О., Кот С., Піддубна Н. До питання про теолінгвістичні дослідження в українському мовознавстві. *Język religijny w krajach słowiańskich. Stan i perspektywy badań*, : Wiesław Przyczyna Tarnów 2025, s. 217–243.

112. Гамуля О., Гамуля Ю., Дереча Л. Про створення електронної бази зображень зразків-еталонів дерев та чагарників для використання в судово-біологічній експертизі. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: мат.-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С. 63–66

113. Гамуля О., Дереча Л., Борзов О. Судово-біологічне дослідження луски риб. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 108–113

114. Герасименко О. А., Лиманська А. С., Онацька В. Д. Раманівська спектроскопія у встановленні віку документів: огляд тенденцій та інновацій останніх років. *Судова*

експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін: зб. мат-лів V Всеукраїнського форуму судових експертів (Львів-Одеса, 06.06.2025). С. 134-137

115. Герасименко О.А., Савін А.А. Військовослужбовці як об'єкт дослідження судово-психологічної експертизи: матеріали. *Актуальні проблеми діяльності складових сектору безпеки і оборони України в умовах особливих правових режимів: поточний стан та шляхи вирішення: зб. мат-лів II Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 20.03.2025) С. 1074-1076*

116. Гнетнев С. Щодо визначення вартості устаткування як складової вартості фактично виконаних будівельних робіт. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С.146-149*

117. Головач Р. П. Проблемні аспекти застосування норм міжнародного гуманітарного права у практиці криміналістичного та експертного міжнародного співробітництва. *Криміналістика та судова експертиза: сучасний стан і перспективи розвитку: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 20.06.2025 року) С. 155-159.*

118. Головач Р. П., Боброва О. М. Пропозиції щодо вирішення проблемних аспектів судової військової експертизи. *Військова експертиза в умовах сьогодення: проблемні питання та шляхи їх вирішення: всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 25.04.2025). С. 52-59.*

119. Головач Р. П., Кльован Н. В. Питання застосування бойового імунітету в кримінальних провадженнях з урахуванням психологічних аспектів військової служби. *Здоров'я та суспільство в умовах війни: зб. наук. статей V міжн. наук.-практ. конф. (Кропивницький, 16.05.2025) Вип.1. (5). С. 46-52.*

120. Губанова І. В. Організаційні заходи для забезпечення ефективного вирішення проблемних завдань при проведенні судової економічної експертизи фінансово-господарської діяльності підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2025. Вип. 88. Ч. 2. С. 32—37. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.88.2.4.*

121. Губанова І. В. Роль судової економічної експертизи фінансово-господарської діяльності підприємств у забезпеченні економічної безпеки. *Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. Вип. 2. С. 1305—1311. DOI: 10.24144/2788-6018.2025.02.198.*

122. Губанова І. В., Овсянникова І. М., Степанова О. В. Судова економічна експертиза як інструмент зміцнення фінансової безпеки України в контексті євроінтеграції. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу. (Київ, 10.12.2025). (подано до редакції)*

123. Губанова І., Овсянникова І., Ратушна Т. Актуальні проблеми забезпечення якості підготовки судових експертів. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видатн. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). Харків, 2025. С. 156—159.*

124. Давиденко Д. О. Проблеми підготовки кадрів вищої кваліфікації в Україні. *Академічна кар'єра молодого викладача в умовах перманентних трансформацій: мат-ли XXXII Наук.-теор. конф. молодих учених (Харків, 12.04.2025) С. 149—150.*

125. Давиденко Д. О. Цифровізація біржової торгівлі в Україні. *Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції: зб. тез доповідей XIV Міжн. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів (Харків, 04.04.2025). С. 91—92.*

126. Давиденко Д. О., Костенко Ю. С. Перспективи застосування штучного інтелекту у сфері вищої освіти. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект: мат-ли всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С. 70-71*

127. Давиденко Д., Костенко Ю. Проблеми поновлення здобувачів вищої освіти для захисту дисертації. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : зб. мат-лів*

Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків 23.05.2025) С. 129–130.

128. Дацій Н. В., Шуляр Н.М., Ткаченко Ю.В. Розробка методів державної політики розвитку інноваційної діяльності як фактора конкурентоспроможності промислових підприємств. *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 103–110. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-07>.

129. Демидова Є.Є. Тенденції розвитку цифрової криміналістики: виклики та перспективи для органів кримінальної юстиції. *Проблеми законності*. № 168. 2025. С. 164-182. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.168.324997>

130. Демидова Є. Є. Вступ до цифрової криміналістики: навчальний посібник / [В. Ю. Шепітько, М. В. Шепітько, К. В. Латиш, М. В. Капустіна, Є. Є. Демидова]; за ред. В. Ю. Шепітька; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2025. 124 с. (1,29 друк. арк. особистий внесок автора).

131. Демидова Є. Є. Роль OSINT-технологій при розслідуванні кримінальних правопорушень. *Методологічні засади криміналістики: традиції та новації*: зб. мат-лів крим. читань, присвяч. пам'яті акад. В. О. Коновалової (Харків, 28.03.2025) С. 78-80. https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/20485/3/konf_Konovalova_2025.pdf

132. Демидова Є. Є., Хомутенко С. В. Проблеми нормативно-правового регулювання призначення та проведення судових експертиз. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видатн. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»; Харків, 15.10.2025). С. 163-167.

133. Дереча А. Р., Абросімов Т. Р. Цифровий слід як об'єкт комп'ютерно-технічної експертизи. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С. 72-74.

134. Дереча А., Абросімов Т. Блокчейн як основа дослідження криптовалюти в судовій комп'ютерно-технічній експертизі. *Актуальні питання науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 05.12.2025). С. 35-36.

135. Дереча А., Абросімов Т. Особливості дослідження комп'ютерних ігор у межах експертного дослідження об'єктів інтелектуальної власності *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видатн. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»; Харків, 15.10.2025). С. 167-170.

136. Дереча А., Мірошник Р., Хівренко Д. Криптовалюта як об'єкт дослідження судової комп'ютерно-технічної експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжнарод. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 140-144

137. Дереча А., Шебалков І. Вихідні коди програмного забезпечення в комплексних комп'ютерно-технічних дослідженнях інтелектуальної власності. *Проблеми теорії та практики судової експертизи з питань інтелектуальної власності («Крайнівські читання»): матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 23.12.2024 р.). С. 74-83.

138. Дереча А.Р., Кривоножко Г.Є., Міма А.А. Особливості використання комерційного програмного забезпечення автоматизованих систем цивільного призначення в контексті проведення судових експертиз в Україні. *Науковий журнал «FORENSIC SCIENCE» / «СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА»*. 2025. (Подано до редакції)

139. Дереча Л. Сучасні інформаційні технології в системі автоматизованого комп'ютерного тестування як важливий засіб оцінювання знань судових експертів у системі Міністерства юстиції України *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні*

технології та штучний інтелект: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29 серпня 2025 р.). С. 75-78.

140. Дереча Л., Дереча А., Назаренко П. Генезис нових видів судових експертиз та експертних спеціальностей. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С.135-139.

141. Дереча Л., Федотова О. Автоматизоване тестування як форма атестації здобувачів під час складання кваліфікаційних іспитів // збірник матер. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: мат-ли Міжн. наук.-практ. конф. присв. пам'яті видат. вченого, д-ра юр. наук, професора Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025 р.). С. 171-175.

142. Дереча Л., Федотова О. Тісний зв'язок науки і практики — парадигма судово-експертної діяльності. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 145-149

143. Дробишева О.С., Іванська І.А., Ковкіна Є.В. Актуальні питання удосконалення теоретичних положень почеркознавчого дослідження схожих підписів осіб з однаковими прізвищами *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: зб. мат.-лів V форуму судових експертів (Одеса-Львів, 06.06.2025) С. 157-162

144. Дробишева О.С., Іванська І.А., Мацюк О.В. Деякі аспекти розвитку судової почеркознавчої експертизи. *Судова експертиза: європейська інтеграція та цифрова трансформація*: Міжна. наук.-практ. конф. (Львів, 05.11.2025) (подано до редакції)

145. Дробишева О.С., Іванська І.А., Мацюк О.В. Деякі аспекти розвитку судової почеркознавчої експертизи. *Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика*: зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 27.11.2025). С. 65-69

146. Дробишева О.С., Іванська І.А., Мацюк О.В. Деякі питання проведення судової почеркознавчої експертизи з дослідження підписів, виконаних із значним розривом у часі. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 180-184

147. Духненко Д., Кіпушева Т. Значення наукової спадщини В. Л. Федоренка для розвитку судової експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики* : зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видатн. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»; Харків, 15.10.2025). Харків, 2025. С. 185—187. URL: https://drive.google.com/file/d/1fd2YG6Q5qAYRdBfMvZ_nMiAwwlvWJ--r/view

148. Євдокіменко С. А. Використання міжнародного досвіду, як спосіб модернізації діяльності суб'єктів забезпечення громадської безпеки та необхідність його застосування в умовах війни. *Право.ua*. 2025. № 4.

149. Євдокіменко С. А. Економічна судово-експертна діяльність у боротьбі з організованою злочинністю. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф. присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса, (Харків, 23.05.2025). С.152–156.

150. Євдокіменко С. А. Наукове підґрунтя правової експертизи у кримінальному провадженні. *Наше право*. 2025. № 4. С. 331–340.

151. Євдокіменко С. А. Обмін досвідом, як форма міжнародного співробітництва у сфері забезпечення громадської безпеки. *Global Trends in Science and Education*: XII Міжн. наук.-практ. дистанц. конф. (Київ, 15–17 грудня 2025 року).

152. Євдокіменко С. А. Процесуальна природа судової експертизи та особливості процесуальної діяльності судового експерта. *Європейські перспективи*. 2025. № 4. С. 325–334.

153. Євсюков О. До питання деструктивної пропаганди в судово-експертних дослідженнях: аналіз останніх публікацій. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнарод. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 157-160

154. Євсюков О. Сучасний стан і перспективи інтеграції спеціальних знань у галузі психології в комплексні судово-експертні дослідження *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики* Вип. 4(41). С. 205-230

155. Євсюков О. Ф. Взаємозв'язок принципів судово-експертної діяльності та психологічної науки із завданнями судово-психологічних експертних досліджень. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 1 (38). С. 139-158. DOI: 10.32353/khrife.1.2025.10;

156. Євсюков О. Ф. Виконання конкретних судово-психологічних експертних досліджень провідними методами. *Вісник Луганського навчально наукового інституту імені Е. О. Дідоренка*. 2025. № 3(111). С. 80 – 91. DOI <https://doi.org/10.32782/2786-9156.111.3.80-91>.

157. Євсюков О. Ф. Використання спеціальних психологічних знань у кримінальних провадженнях. *Правовий часопис Донбасу* № 1 (2025). С. 87-91. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2025-90>;

158. Євсюков О. Ф. Вирішення комплексною військово-психологічною експертизою завдань щодо оцінювання впливу деструктивної пропаганди. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка*. 2025. № 2(110). С. 117 – 125. DOI <https://doi.org/10.32782/2786-9156.110.2.117-125>.

159. Євсюков О. Ф. Завдання судово-психологічної експертизи в межах кримінальних проваджень щодо неповнолітніх за предметними видами. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика* № 1(13) 2025. С. 43-47. DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-1-13-7>;

160. Євсюков О. Ф. Застосування комп'ютерного поліграфа в окремих видах судових психологічних експертиз при розслідуванні фактів державної зради, колабораційної діяльності, воєнних злочинів. Сучасний досвід використання поліграфа у сфері національної безпеки і оборони України в умовах воєнних загроз : зб. мат-лів панельної дискусії, IX Харківський міжнародний юридичний форум (Харків, 26 вересня 2025 року). Харків, 2025. С. 40-44.

161. Євсюков О. Ф. Історія розвитку судово-психологічних експертних досліджень та їх місце в судовій експертології. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2025. № 2(10). С. 35 – 41. DOI <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-2-3>.

162. Євсюков О. Ф. Лінгвістичні та психологічні ознаки публічності інформації в комплексних судових експертних дослідженнях. XXI Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем розвитку та функціонування державної мови (подано до редакції)

163. Євсюков О. Ф. Можливості дослідження пропаганди в межах комплексної військово-психологічної експертизи. *Військова експертиза в умовах сьогодення: проблемні питання та шляхи їх вирішення*: зб. мат-лів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Дніпро, 25 квітня 2025 року). С. 69-72

164. Євсюков О. Ф. Основні аспекти діяльності експерта-психолога у судово-психологічних експертних дослідженнях. *Криміналістика і судова експертиза*. 2025. Вип. 70. С.820-832. DOI: 10.33994/kndise.2025.70.60

165. Євсюков О. Ф. Особливості застосування комп'ютерного поліграфа в окремих видах судових психологічних експертиз. *Вісник Одеського науково-дослідного інституту*

судових експертиз Міністерства юстиції України. 2025. Вип. 18. С. 49-55. DOI <https://doi.org/10.32782/2522-9656/2025-18-5>

166. Євсюков О. Ф. Психологічні аспекти виконання комісійних судових експертних досліджень. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2025. № 3(15). С. 47 – 51. DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-3-15-9>

167. Євсюков О. Ф. Судово-психологічна експертиза моральної шкоди в цивільному судочинстві. *Часопис цивілістики* № 56 (2025). С. 74-79. DOI <https://doi.org/10.32782/chc.v056.2025.12>;

168. Євсюков О. Цифрове насильство над дитиною — шлях до її моральних страждань *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 55-58.

169. Євсюков О.Ф. Лінгвістичні та психологічні ознаки публічності інформації в комплексних судових експертних дослідженнях. *XXI Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем розвитку та функціонування державної мови*.

170. Євсюков О.Ф. Ефективна взаємодія правоохоронців Латвійської республіки та України щодо розслідування злочинів проти статеві недоторканості українських біженців. *Актуальні напрями підвищення спроможностей сил сектору безпеки і оборони України: правові та організаційні аспекти*: мат.-ли Міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 27–28.03.2025). С. 35-39.

171. Євсюков О.Ф. Можливості встановлення прихованого комунікативного впливу, зафіксованого на відео, в комплексних психолого-лінгвістичних судових експертизах та експертизах відео, звукозапису. *Судова експертиза: європейська інтеграція та цифрова трансформація*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Львів, 05.11.2025). (подано до редакції)

172. Євсюков О.Ф. Основні принципи проведення опитування (дослідження) із застосуванням спеціального технічного засобу — комп'ютерного поліграфа. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 188-191.

173. Євсюков О.Ф. Судово-психологічна експертиза в кримінальних провадженнях щодо злочинів проти статеві недоторканості. *Проблемні питання насильства в сім'ї та насильства за ознаками статі в Україні в умовах воєнного стану*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, 18 березня 2025 р. – Львів – Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 65-68. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-487-3-16>;

174. Єгорова Т. М. Методологічні аспекти диференціювання предметних видів судової психологічної експертизи. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: V Всеукраїнський форум судових експертів (Львів, 06.06.2025) С. 167–171. DOI: 10.61563/978-617-8574-21-5.

175. Єгорова Т. Щодо актуальності розроблення словника термінології судової психологічної експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 164-166

176. Єгорова Т. М. Актуальні питання судово-психологічної експертизи дітей, примусово переміщених, депортованих на територію держави-окупанта РФ. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 59–64.

177. Єгорова Т. М. Спеціальні знання у галузі судової психологічної експертизи та методологічні аспекти їх реалізації. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти* : зб. тез доповідей III Міжн. міждисцип. наук.-практ. конф. (Полтава, 24-26.04.2025 року). С. 418–420.

178. Жила Н., Гроховська В., Чала О. Історичний внесок Рудольфа Арчибальда Рейсса в розвиток криміналістики. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 176—175.

179. Жила Н., Чала О., Гроховська В. Сучасні підходи до правосуддя, дружнього до дітей. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 65—70.

180. Зайцева М.С. Поняття та значення адміністративно-правового механізму забезпечення моніторингу ефективності правосуддя в Україні. *Вісник Кримінологічної Асоціації України*. 2025. № 2 (35). Ч. 2. С. 507-513. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.2.75>

181. Заніна Т., Мануленко О. Особливості експертного дослідження тютюну для кальяну. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 183-186

182. Іванська І.А., Дробишева О.С., Мацюк О.В. Інноваційні технології та судова почеркознавча експертиза: виклики та перспективи розвитку. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф., (Одеса, 29.08.2025) С. 90-92

183. Іванська І.А., Дробишева О.С., Мацюк О.В. Методологія та організація наукових досліджень у судовій почеркознавчій експертизі *Методологічні засади криміналістики: традиції та новації*: зб. Всеукр. наук.-практ. конф., присвячена пам'яті академіка В. О. Коновалової (Харків, 28.03.2025) С. 95-99

184. Ірхін Ю. Б. Кримінально-психологічна феноменологія насильницьких злочинів проти статевої недоторканності дітей. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 76-79.

185. Ірхін Ю. Б. Соціально-психологічна адаптивність військовослужбовців до мирного життя. *Наука, технології та управління в умовах глобальних змін: нові горизонти для розвитку суспільства*: міжн. наук.-практ. конф. (Рівне, 03.05.2025) С. 52-56.

186. Канюк Г. І. Василець Т. Ю. Технології нейронних мереж і нечіткого моделювання в системах управління: У 2-х частинах. Ч2: Методичні вказівки до про-ведення практичних занять для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка» /Хар-ків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 95 с.

187. Канюк Г. І. Василець Т. Ю. Технології нейронних мереж і нечіткого моделювання в системах управління: методичні вказівки до виконання курсового проєкту для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка. Харків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 72 с.

188. Канюк Г. І. Василець Т. Ю., Варфоломійєв О. О. Ідентифікація динамічних об'єктів з застосуванням нейронних мереж і систем нечіткого висновку Метод. вказ. до організації та планування самостійної роботи для студентів ОС «магістр» спец. 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка./ Х. : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 27 с.

189. Канюк Г. І. Василець Т. Ю., Варфоломійєв О. О. Магістерська кваліфікаційна робота Метод. вказівки до виконання для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спец. 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка [Електронний ресурс] / Ха-рків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 43 с.

190. Канюк Г. І. Василець Т. Ю., Варфоломійєв О. О. Моделювання та оптимізація систем керування Метод. вказ. до організації та планування самостійної роботи для студентів ОС «магістр» спец. 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка. Харків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 45 с.

191. Канюк Г. І. Василець Т. Ю., Варфоломійєв О. О. Навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спец. 174 Автома-тизація, комп'ютерно-інтегровані технології та ро-бототехніка. Ч.1 / Харків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025 173 с.

192. Канюк Г. І. Василець Т. Ю., Варфоломійєв О. О. Синтез нейромереже-вих і нечітких систем керування з викорис-танням MATLAB: Метод. вказ. до організації та планування самостійної роботи для студентів ОС «магістр» спец. 174 Автома-тизація, комп'ютерно-інтегровані технології та ро-бототехніка. [Електронний ресурс] / Харків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 27 с.

193. Канюк Г. І. Василець Т. Ю., Варфоломійєв О. О. Технології нейронних мереж і нечіткого моделювання в системах управління. Навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спец. 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка. Ч.2 / Харків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 107 с.

194. Канюк Г. І. Василець Т. Ю., Варфоломійєв О. О. Технології нейронних мереж і нечіткого моделювання в системах управління: Метод. вказ. до організації та планування самостійної роботи для студентів ОС «магістр» спец. 174 Автома-тизація, комп'ютерно-інтегровані технології та ро-бототехніка. Харків : ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2025. 29 с.

195. Канюк Г.І., Василець Т. Ю., Коулман П.П. Нейромережеве управління електромеханічною системою із складними кінематичними ланцюгами *Якість, стандартизація та метрологічне забезпечення*: мат-ли III міжнародної науково-практичної конференції, Харків (28-29.01.2025). Харків: ХНУ, 2025. с. 51

196. Канюк Г.І., Василець Т. Ю., Петухов А.Є. Управління електромеханічною системою з застосуванням фаззі-регулятора. *Якість, стандартизація та метрологічне забезпечення*: мат-ли III міжнародної науково-практичної конференції, Харків (28-29.01.2025). Харків: ХНУ, 2025. С. 53

197. Карножицький П. П., Мірошніченко Д. В., Карножицький П. В., Руднева К. Є. Розробка пілотної установки для отримання розчину гуматів з бурого вугілля. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ» Хімія, хімічна технологія та екологія*, №1 (13) 2025. <https://doi.org/10.20998/2079-0821.2025.01.06>

198. Кириленко С. Основні аспекти визначення класів капітальності будівель. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу*: зб. мат.-лів VII міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 10 грудня 2025 року). (подано до редакції)

199. Кирилова Л. Деякі аспекти визначення року побудови об'єктів нерухомого майна. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу*: зб. мат.-лів VII міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 10 грудня 2025 року). (подано до редакції)

200. Кисла Н. Семантичні відтінки походження явища, відплати (винагороди), претензії в прийменниковій семантиці причини. *Українська філологія: теоретичні та методичні аспекти вивчення*: зб. праць до 100-річчя від дня народження Г. Р. Передрій. 2025. С. 44–47.

201. Кисла Н., Браїлко Ю. Мовленнєвий акт погрози вбивством: особливості ідентифікації. *Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти* : мат-ли III Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. участю (Полтава, 19–20.02.2025). 2025. С. 96–100.

202. Кінашенко О., Нурмагомедов Б., Крайнов І. Деякі методологічні аспекти призначення та проведення комплексної судової інженерно-екологічної експертизи та експертизи безпеки життєдіяльності наслідків воєнних злочинів проти довілля *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 204-207

203. Кіпушева Т., Духненко Д., Копитіна І. Внесок Р. А. Рейса в судову експертизу та криміналістику. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики* : зб. тез Міжн.

наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-криміналіст., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 208—211. URL: https://drive.google.com/file/d/18Gx1C_EtcS0Ozhng0wfcopjriM0ESoo/view

204. Кіпушева Т., Духненко Д., Копитіна І. Цифрові інструменти українізації термінології судової експертизи та криміналістики. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект* : Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). Одеса, 2025. С. 99—102.

205. Кісіль Н. В. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №136752: «Загальні положення судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності» /УКРНОІВІ. Заявка від 11 квітня 2025 р. №с202503267. Дата реєстрації 09.06.2025. 16 с.

206. Кісіль Н. В. Сучасний стан та перспективи застосування спеціальних знань при вирішенні спорів про захист авторських прав. *Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності*: мат-ли VIII всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. участю, присв. Міжн. дню інтелект. власності (Київ, 25.04.2025) С. 44-51. <http://cpdcipr.kpi.ua/article/view/327781/317606>

207. Кісіль Н., Пукліч О., Манжелій Т. Твори мистецтва як об'єкти судової мистецтвознавчої експертизи та експертизи у сфері інтелектуальної власності. *Проблеми теорії та практики судової експертизи: Інформація як доказ та знання в судовій експертизі: виклики і перспективи*: зб. мат-лів. IX Міжнародної науково-практичної конференції («Крайнівські читання») (Київ, 12.12.2025) (подано до друку).

208. Кісіль Н.В. Внесок професора Владислава Федоренка у формування науково-методичних засад судової експертизи у сфері інтелектуальної власності *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики* : зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видатн. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»; Харків, 15.10.2025). С. 235-238 URL: https://drive.google.com/file/d/1fd2YG6Q5qAYRdBfMvZ_nMiAwwlvWJ--r/view

209. Кісіль Н.В. Особливості застосування комплексних спеціальних знань при проведенні досліджень, пов'язаних із об'єктами інтелектуальної власності. *Судово-експертна діяльність: збереження наукового та кадрового потенціалу в умовах воєнного стану*: V всеукр. форум судових експертів (Львів, 06.06.2025) С. 208-211

210. Кісіль, Н. (2025). Географічні зазначення як об'єкти судової експертизи у сфері інтелектуальної власності: теоретичні аспекти й основні завдання. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 3 (40). С. 118—135. DOI: 10.32353/khrife.3.2025.09.

211. Ковкіна Є. В. Можливості лінгвістичної експертизи у кримінальних справах щодо пропозиції надання вигоди *Вісник Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України*. Випуск 17. 2025. С. 35-45. DOI <https://doi.org/10.32782/2522-9656/2025-17-4>.

212. Ковкіна Є. В., Зайчик К.С. Предмет, об'єкт і методи судової авторознавчої експертизи з вирішення діагностичних завдань *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: зб. мат-лів V Всеукраїнський форум судових експертів (Львів, 06.06.2025). С. 218-221

213. Ковкіна Є. Вирішення діагностичних завдань у судовій лінгвістичній авторознавчій експертизі. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 220-222

214. Ковкіна Є., Зайчик К. Директивні висловлювання як лінгвістичні ознаки комунікативного контролю у злочинному середовищі *Судово-лінгвістична експертиза в умовах воєнного стану*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 24-25.11.2025). С.74-77.

215. Ковкіна Є., Пуклич О., Онацька В. Актуальність комплексних судових психолого-лінгвістичних і мистецтвознавчих експертиз у кримінальних провадженнях щодо

домагання дитини *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства*: актуальні питання судової психологічної експертизи: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 89-91

216. Ковкіна Є.В., Зайчик К.С. Особливості встановлення висловлювань, виражених у формі закликів до підтримки рішень і/або дій держави-агресора (рф) *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 242-245.

217. Кожухар О., Полуянов С. Особливості судової експертизи щодо агресії проти суверенітету та територіальної цілісності України. *Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Одеса, 27.11.2025). С. 228-233

218. Козакова Н. О., Яценко І. В. Виявлення фальсифікації зернистої ікри лососевих риб за вмістом крохмалю. *Науковий вісник ветеринарної медицини*, 2025. № 1. С. 6–18. DOI: 10.33245/2310-4902-2025-196-1-6-18

219. Козакова Н. О., Яценко І. В. Спосіб виявлення домішки желатину у зернистій ікрі лососевих риб. Патент 158887 України, МПК G01N 33/12 (2006.01). № у 2024 03520; заявл. 08.07.2024; опубл. 02.04.2025, Бюл. № 14. 3 с

220. Козакова Н. О., Яценко І. В. Спосіб виявлення домішки крохмалю у зернистій ікрі лососевих риб мікроскопічним методом. Патент 158710 України, МПК G01N 1/28 (2006.01). № у 2024 02266; заявл. 29.04.2014; опубл. 12.03.2025, Бюл. № 11. 5 с.

221. Козакова Н. О., Яценко І. В., Буй О. Д., Гамуля О. В. Виявлення синтетичних барвників в ікрі лососевих риб методом тошкошарової хроматографії. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Ветеринарна медицина». 2025. Вип. 3 (70). С. 41-47. doi: <https://doi.org/10.32782/bsnau.vet.2025.3.6>.

222. Козакова Н., Буй О., Гамуля О. Щодо нових підходів до проведення комплексної судово-біологічної експертизи об'єктів тваринного походження та експертизи матеріалів, речовин та виробів в умовах європейської інтеграції та загальної глобалізації. *Судова експертиза: європейська інтеграція та цифрова трансформація*: мат.-ли Міжн. наук.-практ. конф. (Львів, Кишинів, Київ, Одеса, 05.11.2025) С. 169 – 173.

223. Козакова Н., Булавина В., Буй О. Актуальність комплексної судово-ветеринарної експертизи та експертизи матеріалів речовин та виробів у виявленні та дослідженні сучасних способів та засобів вчинення кримінальних правопорушень. *Актуальні питання науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни*: Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 05.12.2025) (подано до редакції)

224. Козакова Н.О. Рефрактометричне дослідження натуральної зернистої ікри лососевих риб та імітованої ікри як інструмент контролю її натуральності та якості. *Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025: (присвяченої 95-річчю від дня народження професора, доктора біологічних наук, заслуженого працівника освіти України, відмінника вищої освіти Чечоткіна Олексія Васильовича)*: зб. тез допов. Міжн. наук.-практ. конференція (Харків, 15.05.2025) С. 213-215

225. Козачок В. В., Яценко І. В. Загальні організаційні положення з питань призначення та проведення судово-ветеринарної експертизи за ушкоджень тварин гострими знаряддями. *Scientific Progress & Innovations*. 2025. № 28 (3). С. 222–233. doi: 10.31210/spi2025.28.03.34.

226. Козачок В., Яценко І., Казанцев Р. Ретроспективний аналіз механічних ушкоджень собак і котів в аспекті судово-ветеринарної експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видатн. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025) 245-249.

227. Козлов О., Момот Р., Кожухар О. Шебалков І. Актуалізація питань науково-методичного забезпечення комплексної судової військової та вибухотехнічної експертизи у розрізі агресивних дій російської федерації щодо суверенітету України. *Актуальні питання науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни*: Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 05.12.2025 року). С. 44-50.

228. Козлов О., Момот Р., Полуянов С., Шебалко І. Актуалізація питань науково-методичного забезпечення судової військової експертизи у розрізі агресивних дій російської федерації щодо суверенітету України. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. пам'яті видат. вчен., д-ра юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»; Харків, 15.10.2025) С. 250-256.

229. Козлов О.В., Момот Р.А., Полуянов С.О. Судово-експертні дослідження впливу рішень органів військового управління на рівень обороноздатності України (1991 - 2014). *Криміналістика і судова експертиза*. 2025. Вип. 70. С. 886–900. DOI: 10.33994/kndise.2025.70.65.

230. Колобнєв Р., Наранович О. Практичні аспекти реалізації вимог ISO/IEC 17025 у лабораторіях судово-експертних установ. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. присвячена пам'яті видатного вченого, доктора юридичних наук, професору Владиславу Федоренку («Федоренківські читання») (Харків, 15.11.2025). С.256-262

231. Колобнєв Р., Наранович О. Реалізація метрологічних вимог в акредитованих органах оцінки відповідності. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.в.д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 227-231

232. Колосков В. Ю., Колоскова Г. М., Рибка Є. О. Кондратенко О. М., Бабакин В. М. Электромагнитный відстійник стічних вод з підігрівом та резервним джерелом енергоживлення Патент на корисну модель № 17719, опубліковано 14.10.2025 р., бюлетень № 20/2025.

233. Колосков В.Ю., Колоскова Г.М., Рибка Є.О., Кондратенко О.М., Бабакин В.М.. Магнітний відстійник стічних вод з підігрівом та резервним джерелом енергоживлення, МПК (2006.01) B03C1/02, B03C1/08, C02F1/48 /.; заявка № u202406117 від 23.12.2024, дійсний з 17.07.2025, бюл. № 29/2025. – 5 с. – URL: <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1866423>.

234. Компендіум правових позицій та висновків Верховного Суду України та Великої Суду із 1997 по 2024 роки та рішень Конституційного Суду України щодо вирішення трудових спорів / Луценко О. Є., Середа О. Г., Нестерович О. С., Слюсар А. М., Яковлева Г. О., Кононенко В. А. Харків: Право, 2025. 312 с.

235. Корнєв О., Дрощенко Т., Чорний Б. «Експертиза» — назустріч цифровому майбутньому судово-експертної діяльності в Україні. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.в.д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 238-241

236. Корнієнко А. С., Ігнатенко І. В., Мельник Н. О. Відшкодування втрат лісогосподарського виробництва: законодавчі новели. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 05. С. 55–59.

237. Кошкарів А., Панасенко О., Кулик М. Сучасні методи розслідування дорожньо-транспортних подій шляхом призначення судової експертизи технічного стану транспортних засобів. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 275-278

238. Крайнов І., Нурмагомедов Б., Чернігівський К. Діджител-менеджмент цифрової трансформації в судових експертизах. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні*

технології та штучний інтелект: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса 29.08.2025) С.119-121

239. Крайнов І., Сабадаш В., Нурмагомедов Б. Алгоритм впровадження технології блокчейну в інженерно-екологічних дослідженнях воєнних злочинів проти довкілля експертизах. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса 29.08.2025) С.122-124

240. Крайнов І., Сабадаш В., Пугачов А. Причиново-наслідковий зв'язок між екологічною шкодою та екологічними збитками від злочинів проти довкілля. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків,15.10.2025). С.282-284

241. Крайнов І., Чернігівський К. Екологічні аспекти масового використання бойових вибухових речовин. *Актуальні напрями підвищення спроможностей сил сектору безпеки і оборони України: правові та організаційні аспекти*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ.конф. (Київ 27-28.03.2025) С. 139-141

242. Крайнов І.П., Нурмагомедов Б.В., Кінашенко О.Ю. Застосування штучного інтелекту під час аналізування екологічних наслідків *Екологічні виклики та інновації. Захист довкілля у сучасному світі*: матер. всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (Черкаси 05.11.2025) С.175-176

243. Крайнов І.П., Сабадаш В.В., Чернігівський К.В. Деякі аспекти визначення екологічної шкоди та розрахунку екологічних збитків воєнних злочинів проти довкілля. *Екологічні виклики та інновації. Захист довкілля у сучасному світі*: матер. всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Черкаси 05.11.2025) С. 177-178

244. Крайнов І.П., Сабадаш В.В., Чернігівський К.В. Методичні питання визначення виду та розмірів екологічної шкоди та екологічних матеріальних збитків, що є наслідками правопорушень проти довкілля. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу*: VII міжн. наук.-практ. конф. (подано до редакції)

245. Крайнов І., Сабадаш В., Чернігівський К. правові аспекти судової інженерно-екологічної експертизи воєнних злочинів проти довкілля. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 250-253

246. Кривоножко Г., Дереча А. Вплив контенту щодо сексуального насильства та жорсткого поводження з дітьми в мережі Інтернет. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи* : зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025) С. 92-96

247. Кривоножко Г.Є. Комп'ютерна гра як об'єкт авторського права. Особливості експертного дослідження. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат.-лів всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С. 125-127

248. Кумеда О., Науменко С. До питання специфіки лінгвістичної (семантико-текстуальної) експертизи щодо встановлення ознак розпалювання релігійної ворожнечі та ненависті *Судово-лінгвістична експертиза в умовах воєнного стану*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 24-25.11.2025) С.93-95

249. Купріянова А. Питання впровадження інформаційних технологій у судово-експертну діяльність науково-дослідних установ судових експертиз. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025) С. 128-131

250. Купріянова А., Герасименко О. Правосуддя, дружнє до дитини: імплементація міжнародних стандартів та українська практика. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи* : зб. мат.-лів Міжнр. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025) С.96-100

251. Купріянова А., Корчма Д., Папайка Ю. Використання нейронних мереж у судовій експертизі об'єктів відновлюваної енергетики. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект* : зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025 р.) С. 132-136

252. Лебідь М., Посашков О. Актуальність проблеми перевищення фактичних обсягів використання асфальтобетонних сумішей. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С.297-300

253. Лиманська А.С., Онацька В.Д. «Опитування дитини у безпечному середовищі: роль та стандарти «Зеленої кімнати»». II Всеукраїнська науково-практична конференція з нагоди 25-річчя Експертної служби МВС України (м. Київ, 20 червня 2025 року), (збірник публікується).

254. Лиманська А.С., Онацька В.Д. «Потенціал інформаційних технологій у період збройної агресії». *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: зб. мат-лів V Всеукраїнського форуму судових експертів (Львів-Одеса, 06.06.2025). С.134-138

255. Литвиненко Е., Бабич С.. Російський тероризм як предмет експертного психологічного та психолого-лінгвістичного дослідження Актуальні питання судової експертизи, криміналістики та кримінального процесу: зб. мат-лів VII Міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 10.12.2025) (подано до опублікування)

256. Луценко О.Є., Середа О.Г., Нестерович О. С., Слюсар А.М., Яковлева Г.О., Кононеко В.А. Компендіум правових позицій та висновків Верховного Суду України та Великої Палати Верховного Суду із 1997 по 2024 роки та рішень Конституційного Суду України щодо вирішення трудових спорів. Монографія за заг.ред. О. Є. Луценко. — Харків: Право, 2025. – 312 с.

257. Луценко Х., Роман А. Автоматичний машинний сурдопереклад. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: мат-ли Всеукр. наук. практ. конф. (Одеса 29.08.2025). С. 149-153. DOI: <https://doi.org/10.61563/978-617-8574-40-6>.

258. Луценко Х.В., Роман А.І. Дослідження усного мовлення та голосу зміненого «маскуванням». *Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки*. 2025. Вип. 4. Ч. 1. С. 155-164. DOI: <https://doi.org/10.32782/tnv-tech.2025.4.1.17>.

259. Майборода О., Данилов Д., Бражник В. Безпека праці в умовах воєнного стану: правові виклики та шляхи їх вирішення. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжн. наук.-практ. конф. присвяч. пам'яті видат. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 308-311.

260. Максименко С.Д. Максименко К.С., Клименко В.В., Савченко Г.В., Ірхін Ю.Б., Папуча М.В., Гришко О.Д., Немеш О.М., Єсмаханова А.У. *Загальна психологія: підручник* / за загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. 4-е вид., переробл. і доп. Том 2. 2025. 456 с. (ISBN 978-617-555-252-0)

261. Малихіна О., Нікітюк В., Войтов Є. Взаємодія судово-медичних експертів та експертів-балістів під час проведення комплексних експертиз. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 278-281

262. Малік І., Міма А., Петренко Т. Вплив збройної агресії російської федерації на лісові ресурси України. *Актуальні питання науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 05.12.2025). С. 58-60.

263. Матвеїв В.В. Актуальні питання проведення судової експертизи з оцінки майна

і техніки військового призначення та озброєння. *Актуальні питання науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 05.12.2025) С. 51-55.

264. Мацак Н. А. Деякі аспекти щодо контролю якості виконання будівельних робіт. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін: V Всеукраїнський форум судових експертів* (Львів, 06.06.2025). С. 326-329

265. Мацак Н. Методичні підходи до утеплення фасадів будівель. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса* (Харків, 23.05.2025) С. 282-284

266. Мацак Н. Окремі аспекти щодо визначення енергетичної ефективності будівель. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу: зб. мат.-лів VII міжн. наук.-практ. конф.* (Київ, 10.12.2025 року). (подано до редакції)

267. Мацак Н., Кириленко С. Деякі аспекти перевірки якості під час виконання оздоблювальних робіт *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., д-р. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»)* (Харків, 15.10.2025). С. 320-323

268. Мацак, Н. Нормативно-правові засади виконання термомодернізаційних робіт у будівництві. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 2 (39). С. 202—216. DOI: 10.32353/khrife.2.2025.15.

269. Мельник Н. О. Організаційно-правові питання використання та охорони земель для ведення органічного землеробства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2025. № 90. С. 56—61.

270. Михайленко М., Піддубна Н.В. Лінгвістичні аспекти поняття «мова ворожнечі», її функціонування в сучасному політичному дискурсі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 82, том 1, 2025. С. 360-369.

271. Міхєєва М. Л., Кравченко Т. М. Особливості проведення судово-психологічної експертизи неповнолітніх 14–16 років із застосуванням поліграфа. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф.* (Харків, 26.09.2025) С. 104–107

272. Можаяєв М. До питання цифровізації діяльності науково-дослідних установ судових експертиз. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект* : мат.-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С. 162-165

273. Можаяєв М. О., Гомон В. О., Дереча А. Р. Особливості розвитку засобів комп'ютерних технологій в судовій експертизі. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін: зб. мат.-лів V Всеукр. форум судових експертів* (Львів, 06.06.2025) С. 338-342.

274. Науменко С.М., Горобець Н.С. Закон ЄС про штучний інтелект і його вплив на судову систему України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2025. Вип. 89. С. 17-21

275. Нікітюк В. Г., Маслак О. І., Сагайдак-Нікітюк Р. В. Дослідження чинників впливу на ефективність функціонування систему екологічного менеджменту промислових підприємств. *Національні інтереси України* № 10(15) 2025. С. 857-869

276. Нікітюк В. Г., Маслак О. І., Сагайдак-Нікітюк Р. В. Екологічний аудит як частина системи екологічного менеджменту промислового підприємства. *Наукові інновації та передові технології* (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка») 2025. № 10(50) 2025. С. 2157-2168

277. Нікітюк В. Г., Сагайдак-Нікітюк Р. В. Дослідження нормативно-правової бази в сфері екологічного менеджменту вітчизняних промислових підприємств. *Інноваційні вектори*

розвитку економіки, фінансів і права в умовах глобалізації та регіональних трансформацій : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (Черкаси, 10.09.2025). С. 16-18.

278. Нікітюк В. Г., Сагайдак-Нікітюк Р. В. Міждисциплінарні підходи до актуальних проблем науки, освіти та суспільства : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (Рівне, 11 вер. 2025 р.). Рівне: ЦФЕНД, 2025. С. 62-64

279. Нікітюк В., Коломійцев О., Герман О. Підходи до класифікації бойових цінів. *Судова експертиза: європейська інтеграція та цифрова трансформація*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, Кишинів, Київ, Одеса, 05.11.2025) С. 274-277

280. Нікулін, К., Брендель, О. (2025). Особливості проведення судової експертизи відео-, звукозапису у кримінальних правопорушеннях в контексті воєнних умов. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу*: VII міжн. наук.-практ. конф. (подано до редакції)

281. Нурмагомедов Б. Варлахов В., Крайнов І. Деякі аспекти алгоритму впровадження цифровізації у практику судових інженерно-технічних експертиз. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025) С.335-338.

282. Нурмагомедов Б., Кінашенко О., Крайнов І. Штучний інтелект у судовій експертизі безпеки життєдіяльності: правові засади та практичні аспекти застосування. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса 29.08.2025) С.173-175.

283. Нурмагомедов Б.В., Кінашенко О.Ю. Назаров С.І. Деякі актуальні питання та перспективи розвитку судової експертизи в Україні. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025) С. 339-342.

284. Овсянникова І. М. Інформаційне забезпечення в судовій економічній експертизі. *Здоров'я та суспільство в умовах війни*. 2025. Вип. 1 (5). С. 64—70.

285. Овсянникова І. М. Освітні проєкти як один із механізмів підвищення якості дослідницької компетентності судового експерта. *Forensic Science*. 2025. № 1. С. 80—88. DOI: 10.32782/forensic.science.2025.1.11.

286. Овсянникова І. М. Щодо деяких проблемних аспектів електронного урядування судово-експертної діяльності в Україні. *Актуальні питання розвитку українського простору судово-експертної діяльності* : мат-ли доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31.01.2025). Львів-Торунь, 2025. С. 171—176.

287. Овсянникова І. М., Степанова О. В. Цифрова трансформація судової експертизи в умовах інформаційного суспільства. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: мат-ли V Всеукр. форуму судових експертів (Львів, 06.06.2025). Одеса, 2025. С. 346—349.

288. Овсянникова І. М., Чумаченко Н. Л., Степанова О. В. Цифрова трансформація судової економічної експертизи як вимога сьогодення. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект* : мат-ли всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). Одеса, 2025. С. 176—178.

289. Овсянникова І., Шевченко І. Судова експертиза як елемент Smart Governance *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 304-307

290. Ольхов В., Павлюк С. Питання визначення техніко-експлуатаційних показників і геометричних параметрів автомобільних доріг у місцях дорожньо-транспортних пригод. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф.,

присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025) С. 357-359.

291. Онацька В., Савкіна Т. Інтердисциплінарний підхід у судово-психологічній експертизі у справах про насильство над дітьми // *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 111-113.

292. Осипенко К. О. Місце оціночно-будівельної експертизи об'єктів незавершеного будівництва у класифікації судових експертиз. *Національні інтереси України*: науково-практичний журнал, №3(8) 2025. С. 717-727.

293. Осипенко К. Особливості проведення судової оціночно-будівельної експертизи з оцінювання об'єктів незавершеного будівництва. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С.360-362

294. Осипенко К.О. Принципи проведення судової оціночно-будівельної експертизи з оцінювання об'єктів незавершеного будівництва. *Наука і техніка сьогодні*. № 10 (51), 2025. С. 165-177.

295. Осипенко К.О. Щодо видів судово-оціночних експертиз згідно з процесуальним законодавством України. *V CISP Conference Science in motion: class and modern tools and methods in scientific investigations*. №56, 2025. Pp. 254-256.

296. Паршин Д., Медвідь А., Романь М. Запровадження штучного інтелекту у процес проведення судових експертиз в Україні. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 327-329

297. Перепелиця С. І. «Слідова картина» як елемент криміналістичної характеристики колабораційних злочинів. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 8 (38) 2025. С. 546–562. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8\(38\)-546-562](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8(38)-546-562)

298. Перепелиця С. І. Загальна характеристика криміналістичної класифікації колабораційних злочинів. *Успіхи і досягнення в науці*. 2025. № 8 (18). С. 174–186. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8\(18\)-174-186](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8(18)-174-186)

299. Перепелиця С. І. Місце окремих видів судових експертиз у розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних із колабораційною діяльністю. *Наука і техніка сьогодні*. 2025. № 9 (50). С. 164–182. DOI : [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-9\(50\)-164-182](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-9(50)-164-182)

300. Перепелиця С. І. Наукове обґрунтування структурних елементів криміналістичної методики розслідування колабораційних злочинів. *Наукові перспективи*. № 8 (62). 2025. С. 971–985. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-8\(62\)-971-985](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-8(62)-971-985)

301. Перепелиця С. І. Обстановка вчинення злочину як елемент криміналістичної характеристики кримінального правопорушення, пов'язаного із колабораційною діяльністю. *Успіхи і досягнення в науці*. № 9 (19) 2025. С. 181–195. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-9\(19\)-181-195](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-9(19)-181-195).

302. Перепелиця С. І. Окремі аспекти розмежування колабораційної діяльності та злочинів, передбачених іншими статтями кримінального кодексу України. *Національні інтереси України*. 2025. № 8 (13). С. 468–481. DOI: <https://doi.org/10.52058.3041-1793-2025-468-481>

303. Перепелиця С. І. Окремі аспекти судової комп'ютерно-технічної експертизи у розслідуванні колабораційних злочинів. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025) С. 195–199.

304. Перепелиця С. І. Окремі питання формування теоретичних засад криміналістичної методики розслідування колабораційних злочинів. *Наука і техніка сьогодні*. № 8 (49). 2025. С. 194–209.

305. Перепелиця С. І. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики колабораційних злочинів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. Випуск № 05. 2025. частина 3. С. 221–228. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.3.34>

306. Перепелиця С. І. Певні аспекти адаптації окремої криміналістичної методики розслідування колабораційної діяльності. *Наукові інновації та передові технології*. № 10(50) 2025. С. 1158–1172. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10\(50\)-1158-1172](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10(50)-1158-1172)

307. Перепелиця С. І. Складові системи елементів криміналістичної характеристики колабораційних злочинів. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 9 (39) 2025 С. 676–691. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9\(39\)-676-691](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)-676-691)

308. Перепелиця С. І. Сутність криміналістичної характеристики методики розслідування колабораційних злочинів і принципи її формування. *Наука і техніка сьогодні*. № 8 (49). 2025. С. 210–223. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-8\(49\)-210-223](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-8(49)-210-223)

309. Перепелиця С. І. Теоретичні витoki розуміння криміналістичної характеристики колабораційних злочинів. *Національні інтереси України*. № 9 (14). 2025. С. 635–649. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9\(14\)-635-649](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9(14)-635-649)

310. Перепелиця С. І. Теоретичні засади криміналістичного визначення колабораційних злочинів. *Наукові інновації та передові технології*. № 8 (48). 2025. С. 1132–1144. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\(48\)-1132-1144](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8(48)-1132-1144)

311. Перепелиця С. І. Характеристика обставин, які має встановити слідчий під час розслідування колабораційної діяльності. *Наукові перспективи*. № 9(63) 2025. С. 1145–1162. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9\(63\)-1145-1162](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9(63)-1145-1162)

312. Перепелиця С. І., Петрова І. А. До питання подолання протидії розслідуванню колабораційної діяльності. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів. Міжн. наук.-практ. конф. присвяч. пам'яті видат. вчен., д-ра юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»; Харків, 15.10.2025) С. 371–375.

313. Переяслов В. О., Русанова О.О. Евфемізація та метафоричне кодування у комунікаціях про діяльність ТЦК: лінгвістичний підхід *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 379-382.

314. Переяслов В.О. Емодзі як елемент комунікації (метамова дослідження). *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С.199-204.

315. Переяслов В.О., Піддубна Н.В., Русанова О.О. Емодзі як складник гендерно маркованого мовлення *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 336-339

316. Петров С. О., Петрова І. А., Петрова Ю. В. Сучасні напрями розвитку управління профорієнтаційною роботою в закладі загальної середньої освіти *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 1 (47) С. 912-926. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prainnsc_2025_1_80. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1\(47\)-912-926](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-912-926)

317. Петрова І. А. Окремі аспекти судової експертизи дослідження нещасних випадків, пов'язаних із невиконанням технологічних вимог на виробництві. *Хімія, Біо- і Фармтехнології, Екологія та Економіка в Хімічній, Харчовій, Косметичній та Фармацевтичній Промисловості*: зб. мат-лів. XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 18–19 листопада 2025 року) С. 87-91

318. Петрова І. А., Спіцина Г. О. Окремі аспекти дослідження висновку експерта в судових провадженнях. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С. 204-209.
319. Петрова І. А., Спіцина Г. О., Тур І. Ю. Місце соціально-психологічних методів у забезпеченні ефективної діяльності працівників судово-експертної установи. *Наукові інновації та передові технології* № 10(50) 2025 С. 1173-1192. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10\(50\)-1173-1192](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10(50)-1173-1192)
320. Петрова І., Спіцина Г. Комуникативна компетентність керівників судово-експертної установи як провідна складова їхньої управлінської діяльності. *Архів кримінології та судових наук*. Вип. 12. (подано до редакції)
321. Петрова І., Спіцина Г. Сучасні підходи до оцінювання професійного рівня працівників судово-експертних установ. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2025. Випуск 1 (38). С. 33-49.
322. Піддубна Н.В. Біблійність воєнної поезії Павла Вишебаби (на матеріалі збірки «Тільки не пиши мені про війну»). *Slavica Wratislaviensia CLXXXI*. Wrocław 2025. С. 2-3
323. Піддубна Н.В., Переяслов В.О., Русанова О.О. Вербальні маркери мови ворожнечі у медійному просторі воєнного часу *Судово-лінгвістична експертиза в умовах воєнного стану*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 24-25.11.2025). С.123-126
324. Попович І. М. Напрями оптимізації роботи системи суб'єктів забезпечення законності у сфері здійснення правосуддя. *Європейські перспективи*. 2025. 1. С. 339–344. DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2025.1.48>
325. Попович І. М. Досвідкраїн Європи щодо забезпечення законності у сфері здійснення правосуддя. *Наше право*. 2025. 2. С. 367–372. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2025.2.55>
326. Попович І. М. Організаційні засоби забезпечення законності під час здійснення правосуддя. *Форум Права*. 2025. 1 (81). С. 141–146. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.13923478>
327. Попович І. М. *Адміністративно-правове забезпечення законності у сфері здійснення правосуддя*: монографія. 2025. 276 с.
328. Попович І. М. Напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання забезпечення законності під час здійснення правосуддя. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2025. 1(34). С. 604–610. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.1.47>
329. Пугачов А., Гусейнов Р., Кінашенко О. Матеріальне забезпечення, як складова незалежності судового експерта. *Криміналістика та судова експертиза: сучасний стан і перспективи розвитку*: зб. мат-лів II всеукр. наук.-практ. конф. з нагоди 25-річчя експертної служби МВС України (Київ, 20.06.2025) С. 519-523.
330. Пугачов А., Супрун В., Панчук Ю. Актуальні питання застосування спеціальних знань під час проведення пожежно-технічних досліджень підпалів автомобілів. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С.359-363.
331. Пугачов, А., Супрун, В., Гусейнов, Р. Н. Особливості виникнення та дослідження пожеж у сучасних транспортних засобах. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 1 (38). С. 217—241. DOI: 10.32353/khrife.1.2025.14.
332. Пукліч О. С. Дослідження та реставрація твору Єгора Шрейдера «Вечірній пейзаж». *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. № 87. 2025. (у друці).
333. Пукліч О. С. Творчий портрет Єгора Шрейдера в спогадах Марії Котляревської. *Другі таранушенківські читання: міжн. наук. конф. кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ* (Київ, 17-18.04.2025). (подано до друку).

334. Родяхіна М., Пономаренко О., Козій Н. Історичний внесок Рудольфа Арчибальда Рейсса в розвиток криміналістики та судової експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 376-379

335. Савченко І., Бабич С. Судові психологічні експертизи, до проведення яких дитина може залучатися в дистанційному порядку. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: зб. мат.-лів V Всеукр. форуму судових експертів (Львів, 06.06.2025). С. 400-402

336. Савченко І., Бабич С., Сидоренко О. Кримінально-правова регламентація дослідження мовленнєвої діяльності суб'єктів підвищеного злочинного впливу. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 380-383.

337. Савченко І., Сидоренко О. Штучний інтелект як інструмент у вирішенні завдань судової експертизи. *Forensic Science*. №2. 2025. (подано до редакції)

338. Самойленко І., Нікітюк В., Самойленко Д. Діагностичні дослідження багнет-ножів російського виробництва до автоматів системи Калашникова. *Криміналістика і судова експертиза*. Вип. 70. С. 547-562

339. Свідерський О., Тяпкін А. Ювенальна судова процедура: національний досвід. *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: : зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 126-131

340. Серікова О. М., Голота В. В., Дереза О. С. Автоматизоване управління системами безпеки резервуарів з нафтопродуктами при транспортуванні за допомогою штучного інтелекту. *Проблеми та досягнення сучасної біотехнології*: мат.-ли V Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 28.03.2025). С. 344-345.

341. Серікова О. М., Голота В. В., Дереза О. С. Особливості забезпечення екологічної безпеки процесу транспортування нафтопродуктів в резервуарах. *Problems of Emergency Situations*: мат.-ли міжн. наук.-практ. конф. (Черкаси 14 травня 2025). С. 416-417.

342. Серікова О. М., Голота В. В., Дереза О. С. Сучасні підходи до автоматизації та моніторингу зберігання і транспортування нафтопродуктів. *Молодь і індустрія 4.0 в XXI столітті*: мат.-ли XXI Міжнар. форуму молоді. (Харків 10-11.04.2025). 2025. С. 19-20.

343. Серікова О., Бабакін В. 3D-сканування як цифровий інструмент виявлення причин пошкоджень резервуарів зберігання рідких вуглеводнів. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса 29.08.2025) С. 249-251.

344. Серікова О.М. Актуальні проблеми визначення розміру шкоди, завданої довкіллю внаслідок воєнних дій. *Екологічні науки*. 2025. № 62. (Прийнято до друку у фаховому журналі категорії «Б»).

345. Серікова О.М., Бабакін В.М. Перспективи використання QR-кодів у проведенні судово-екологічної експертизи резервуарів зберігання вуглеводнів. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнарод. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 29-32.

346. Серікова О.М., Бабакін В.М. Сучасні технології діагностики: 3D сканування виявлення пошкоджень резервуарів рідких вуглеводнів. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. №4. 2025. С. 112-118. DOI <https://doi.org/10.32782/1995-0519.2025.4.13> (фаховий журнал категорії «Б»)

347. Серікова О.М., Голота В.В. Актуальні проблеми транспортування нафтопродуктів в умовах воєнного стану. *Екологічні виклики та інновації. Захист довкілля у сучасному світі*: всеукр. наук.-практ. інтернет- конференція. (Черкаси 05.11.2025). С. 191-192.

348. Сидоренко О. П., Марченко А.М., Тарасова Т.Б. Проблема емоційного вигорання медичних працівників. *Розвиток науки та освіти в умовах глобалізації*: зб. мат-лів II Міжн. наук.-практ. конф. (Чернігів, 10.10.2025). С.96-99.

349. Сидоренко О. П., Ставицька І. М., Емпатія фахівців як чинник позитивного соціального-психологічного клімату у центрі надання адміністративних послуг. *Забезпечення розвитку економіки та суспільства в умовах кризи*: зб. мат-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Суми, 31.08.2025 р). С. 115-121.

350. Сидоренко О. Формування готовності студентів до гендерно толерантної комунікації. *Strategic Innovations of Social Communications and Foreign Philology in Crisis Times: collection of scientific proceedings of the I International Scientific and Practical Conference* (Sumy, 28.05.2025). Рр. 362-365

351. Сидоренко О., Бондаренко О. Заклик як мовленнєвий акт об'єктивації злочинів проти основ національної безпеки України. *Філологічні трактати*. 2025. Т.17. №1. С. 78-88. [https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17\(1\)-7](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17(1)-7)

352. Сиротенко Н.В., Абросимова В.Г. Щодо оформлення порівняльного матеріалу для проведення судової почеркознавчої експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнар. наук.-практ.конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025).С. 442-447

353. Сімакова-Єфремян Е. Інтеграція науково-технічних досягнень у судово-експертну діяльність: процесуальний аспект. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики* Вип. 4(41). С. 5-12

354. Сімакова-Єфремян Е. Розповідь про Валерія Шепітька – видатного вченого, учителя, колегу та друга. *Нове століття криміналістики та судових наук: Liber Amicorum на честь академіка В. Ю. Шепітько: монографія*. (Харків, 2026). С. 221-227

355. Сімакова-Єфремян Е., Свідерський О., Тяпкін А. 150 років фундаторові судової фотографії, видатному вченому, публіцисту Рудольфу Арчибальду Рейссу. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 387-392

356. Сімакова-Єфремян Е., Яценко І. В. Можливості інтеграції спеціальних ветеринарних знань у комплексні судово-експертні дослідження. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики* : зб. мат-лів Міжнар.наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видатн. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). 458-463

357. Сімакова-Єфремян, Е. Збірник «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики»: шануємо минуле, працюємо сьогодні, крокуємо в майбутнє. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 2 (39). С. 5—12. DOI: 10.32353/khrife.2.2025.01.

358. Сімакова-Єфремян, Е. Судово-експертна діяльність як складова боротьби із протидією правосуддю. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 1 (38). С. 5—11. DOI: 10.32353/khrife.1.2025.01.

359. Сімакова-Єфремян, Е. Судово-експертні установи в умовах воєнного стану: проблеми та перспективи. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 3 (40). С. 5—11. DOI: 10.32353/khrife.3.2025.01.

360. Скалозубова А., Ратушна Т., Братчина І. Роль інформаційних ресурсів у забезпеченні ефективності судової економічної експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня

народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). Харків, 2025. С. 393—396.

361. Скороходов М., Смирнов О. Застосування рентгено-флуоресцентного аналізу в судово-грунтознавчих експертизах. *Судова експертиза: європейська інтеграція та цифрова трансформація*: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, Кишинів, Київ, Одеса, 05.11.2025). С. 374-378

362. Скороходов М., Смирнов О., Топчій В. Перспективи розвитку судової грунтознавчої експертизи в Україні. *Криміналістика та судова експертиза: сучасний стан і перспективи розвитку*: зб. мат-лів II Всеукр. наук.-практ. конф. з нагоди 25-річчя Експертної служби МВС України (Київ, 20.06.2025). С. 603-605

363. Скороходов М., Топчій В., Смирнов О. Роль інформаційних ресурсів у забезпеченні ефективності судової економічної експертизи. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжнарод. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 393-396

364. Скороходов М., Чернобай Н., Топчій В. Перспективи розвитку та застосування штучного інтелекту в судово-грунтознавчій експертизі. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 29.08.2025). С. 255-257

365. Слюсаренко В. Є. Вплив трипартизму на індикатори ефективного управління в державі. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2025. № 1. С. 196-201.

366. Слюсаренко В. Є. Ефективне функціонування інститутів трипартизму через вдосконалення механізмів міжсекторної взаємодії в системі публічного управління України. *Публічне управління і адміністрування*. 2025. № 1. С. 208-218.

367. Слюсаренко В.Є., Разумцев В.В., Пилипенко В.В. Звільнення від оподаткування коштів спільного інвестування: правові механізми, облік і судова практика, судова експертиза. *Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці* № 3 (25). <https://doi.org/10.53672/ej.3.2025.01>.

368. Спіцина Г. Рудольф Арчибальд Рейсс і Інститут національної поліції в Лозанні *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжнарод. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 400-403

369. Спіцина Г., Ковальов Ю. Форми використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із контрабандою. *Архів кримінології та судових наук: науковий журнал*. 2025. № 1 (11). С. 55-64

370. Спіцина Г., Ципліцький Д. Актуальні проблеми тактичного забезпечення участі захисника у слідчих (розшукових) діях. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. № 2 (35) 2025, Частина 2. С. 217-225

371. Степанова О., Братчина І. Крипто під прицілом: як незавершене законодавство впливає на боротьбу з криптозлочинністю в Україні. *Судова експертиза: європейська інтеграція та цифрова трансформація*: мат-ли міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, Кишинів, Київ, Одеса, 05.11.2025). Львів, 2025. С. 392—396.

372. Ткаченко Ю.В., Зверук Л.А. Удосконалення системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю банківських установ в умовах цифровізації економіки, трансформаційних та євроінтеграційних процесів. *Бізнес-інформ*. С. 332-341. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-9-332-341>

373. Ткаченко Ю.В., Князева О.В., Козій Н.П. Особливості судово-психологічних експертних досліджень щодо дітей, постраждалих від насильства (в умовах військової агресії з боку РФ). *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025) С. 138-141.

374. Томачинська Л. А. Проблеми, що виникають в процесі дослідження використання кожної ознаки, включеної до незалежного пункту формули винаходу. *Актуальні проблеми досліджень у сфері інтелектуальної власності та шляхи їх вирішення: мат-ли наук.-практ. семінару* (Вінниця, ДНДЕКЦ МВС України, 29-30.05.2025)

375. Томачинська Л.А. Проблеми, що виникають в процесі судової експертизи щодо використання кожної ознаки, включеної до незалежного пункту формули винаходу. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. мат-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. пам'яті видат. вчен., д-ра юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»); Харків, 15.10.2025).* С. 507-511

376. Топчій В., Чернобай Н., Смирнов О. Перспективний розвиток хімічних досліджень у судовій експертизі. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса* (Харків, 23.05.2025). С. 423-426

377. Тюленев С. А. Планування взаємодії із суб'єктами судово-експертної діяльності під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством. *Актуальні питання розвитку українського простору судово-експертної діяльності: мат-ли доп. Міжн. наук.-практ. конф.* (Київ, 31.01.2025 р.). Львів-Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 241-246.

378. Тюленев С. А. Теоретичні та практичні основи криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством: монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. О. Гусевої. Харків: Право, 2025. 380 с.

379. Тюленев С. А., Нікітюк В. Г. *Ратищна холодна зброя, утворена з сільськогосподарського знаряддя*. Книга друга. Вид 2-ге, перероб. і допов. : монографія. Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», друкарня ТОВ «Промарт». 2025. 200 с. : фото. ISBN 978-617-8123-10-9.

380. Тюленев С. Рудольф Арчибальд Рейсс — видатна постать у криміналістиці *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ.конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса* (Харків, 23.05.2025). С. 427-430

381. Тюленев С., Хоша В. Запровадження в системі судово-експертних установ Міністерства юстиції України експертної спеціальності «Антропологічні дослідження». *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса* (Харків, 23.05.2025) С. 431-434.

382. Тяпкін А., Свідерський О. Проблемні питання визначення авторства на музичний твір (частину твору): прецедент 'Taurus' і 'Stairway to Heaven'. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: : зб. мат-лів Міжн. наук.-практ. конф. присвячена пам'яті видатного вченого, доктора юридичних наук, професору Владиславу Федоренку («Федоренківські читання»)* (Харків, 15.11.2025). С. 514—518

383. Філіпенко, Н., Спіщина, Г. і Лукашевич, С. 2025. Міжнародні стандарти обігу зброї та поводження з нею. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 4 (Груд 2025), С. 165-174. DOI:<https://doi.org/https://doi.org/10.34015/2523-4552.2025.4.17>.

384. Філоненко Т., Руднева К. Особливості дослідження маку снодійного в межах проведення комплексної експертизи з дослідження об'єктів рослинного походження та дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів. *Криміналістика та судова експертиза: сучасний стан і перспективи розвитку: зб. мат-лів II Всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 20.06.2025). С. 563-567.

385. Фоменко К. І., Єльчанінова Т. М., Бабич С. Л. Психотехнології діагностики та розвитку інноваційного потенціалу особистості : навч. пос. 2025. 54 с.;

386. Фоменко К. І., Найчук В. В., Поденко О. Ю., Бабич С. Л. Методика діагностики типів творчого мислення фахівця. *Наукові перспективи*. Серія «Психологія». 2025. № 2(56). С. 1992–2011. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2\(56\)-1992-2011](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)-1992-2011);

387. Фоменко К., Ільєнко-Садівнікова І., Бабич С. Психодіагностика інноваційного потенціалу фахівця. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 1(47) С. 1794–1808. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1\(47\)-1794-1808](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-1794-1808);

388. Фоя О.А., Климова Н.Б. Особливості призначення, вимоги та відповідальність при складанні висновку судового експерта та звіту оцінювача. Визначення ознак фірмових (комерційних) найменувань при вирішенні експертних завдань, пов'язаних із дослідженням тотожності або схожості торговельних марок із фірмовими (комерційними) найменуваннями станом на визначену дату (дату подання матеріалів заявки на реєстрацію протиставленої торговельної марки). *Проблеми теорії та практики судової експертизи. інформація як доказ та знання в судовій експертизі: виклики і перспективи*: зб. мат.-лів IX Міжн. наук.-практ. конф. («Крайнівські читання»; Київ, 12.12.2025) (подано до друку)

389. Фролов А., Варлахов В., Федорченко В. Експертна оцінка дорожньо-транспортних пригод за участю транспортних засобів обладнаних спеціальними сигналами. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 175-179.

390. Харіна Т. Г., Русанова О. О. Експертні дослідження щодо визначення комунікативного впливу за ситуаціями, зафіксованими у відеозвукозаписі. *Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін*: V Всеукраїнський форум судових експертів (Львів, 06.06.2025) С. 482-485.

391. Харіна Т., Брендель О. Відеозвукозапис як електронний доказ та особливості його експертних досліджень у різних видах правопорушень *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 449-452

392. Харіна Т.Г. Використання комп'ютерного поліграфа у межах проведення судових психологічних експертиз: основні процесуальні та непроцесуальні форми застосування спеціальних психологічних знань: *Науково-практичної конференції Всеукраїнської асоціації поліграфологів матеріали дев'ятої* (Київ, 21-22.11.2025)

393. Харіна Т.С. Інтеграція судово-психологічних і криміналістичних знань у справах про захист прав і інтересів дітей *Правосуддя, дружнє до дитини, постраждалої від насильства: актуальні питання судової психологічної експертизи*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 26.09.2025). С. 155-158.

394. Хоша В. В. Несудові (відомчі) експертизи та їх доказове значення у судочинстві. *Архів кримінології та судових наук*. Вип. 12 (подана для опублікування)

395. Чабанець Т. М. Підходи до підвищення ефективності механізму державного управління інтелектуальною власністю. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 36 (75). № 2. С. 126-131.

396. Чабанець Т. М., Алексєйчук В. І., Хомутенко О. В. Оскарження учасниками проваджень дій судового експерта до дисциплінарного органу (правові та етичні аспекти). *Криміналістика та судова експертиза: сучасний стан і перспективи розвитку*: зб. мат.-лів II Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 20.06.2025) С. 694-700.

397. Чабанець Т. М., Алексєйчук В. І., Яременко Є. І. Щодо питання комунікації судових експертів із замовниками експертиз (межі, стратегічні цілі та типові помилки). *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал.,д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 466-473.

398. Чабанець Т.М. Комплексна експертизи винаходів. Чому необхідно залучати експертів різних галузей знань? *Актуальні проблеми досліджень у сфері інтелектуальної власності та шляхи їх вирішення*: зб. мат.-лів наук.-практ. семінару (Вінниця, 29-30.05.2025).

399. Чабанець Т.М., Тарасютіна С.В. Судово-товарознавча експертиза у публічних закупівлях: орієнтири та практичні виклики. *Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф. (Одеса, 27.11.2025) С. 134-137.

400. Чабанець Т. М. Напрями удосконалення механізмів державного управління інтелектуальною власністю. *Інвестиції: практика та досвід*. Київ. 2025. № 12. С. 223-226.

401. Чекін Д. Сучасні тенденції наукових досліджень із протидії оперативними підрозділами незаконному заволодінню транспортними засобами, учиненому молоддю. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 486-489

402. Чернобай Н.А., Шевченко Н.О. Спосіб кріоконсервування клітин мікроводорості *Dunaliella salina*. Патент № UA 161002 U. Україна, у 2025 01634, заявлено 14.04.2025, опубліковано 29.10.2025, бюл. № 44/2025.

403. Чорний С., Брендель О. Дослідження ймовірнісних характеристик розпізнавання штучного контенту у цифрових зображеннях та відеозаписах класифікаторами на основі великих мовних моделей у режимі нульового зображення. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен. кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 494-496.

404. Чорний С., Брендель О. Застосування попередньо натренованих моделей штучного інтелекту для ідентифікації дикторів. *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса 29.08.2025) С.301-304.

405. Чорний С., Брендель О. Пошук технологій штучного інтелекту для вирішення завдання дослідження автентичності цифрових зображень. *Актуальні напрями підвищення спроможностей сил сектору безпеки і оборони України: правові та організаційні аспекти*: мат.-ли міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 27–28.03.2025). С. 112-116.

406. Чорний С., Брендель О., Мешков О., «Використання методів штучного інтелекту для встановлення автентичності цифрових зображень під час підготовки фахівців судової експертизи», *ITLT*, vol. 109, №.5, Рр. 164–185, Oct. 2025, doi: [10.33407/itlt.v109i5.6206](https://doi.org/10.33407/itlt.v109i5.6206).

407. Чупрун В. Т. Розмежування понять «воєнний» та «військовий» злочин. *Проблемні питання тактики дій та всебічного забезпечення військових формувань і правоохоронних органів держави в умовах воєнного стану*: зб. тез допов. наук.-практ. конф. (Харків, 26.06.2025) С. 86-89.

408. Шаповал В.М., Пилипенко О.І., Зайцева І.С., Панайотова Т.Д., Смирнов О.О. Спектрофотометричне визначення мікрокількостей іонів нікелю у сульфатних розчинах. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Технічні науки. – Випуск № 3 том 36 (75), 2025. – С. 290 – 295. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5941/2025.3.1/38>.

409. Шарапова О., Багор І., Джалова О. Штучний інтелект у судочинстві: сучасний стан і перспективи застосування. . *Цифрова ера розвитку судової експертизи: інноваційні технології та штучний інтелект*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса 29.08.2025) С. 305-309

410. Шарапова О., Багор І., Джалова-Фісун О. Щодо питання інформаційного забезпечення судово-експертної діяльності. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнрод. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж.відом.вчен.-кримінал., д-р наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025) С. 500-503

411. Шепітько В. Ю., Шепітько М.В., Латиш К.В., Капустіна М.В., Демидова Є.Є. Вступ до цифрової криміналістики : навчальний посібник. Харків. 2025. 124 с.

ISBN

978-617-8602-50-5

https://pravoizdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5567&download_id=1983&srsId=AfmBOooNbY8jGYsPNL0BaU7CyjucrI6eogPIKziWTYIwZfyoAqRw55_D

412. Шмерего О. Б., Алексейчук В. І. Актуальність проведення комплексних судових експертиз аварійних процесів в електроустаткуванні, оснащеному літій-іонними акумуляторними батареями, у провадженнях, пов'язаних з виникненням пожеж. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжн. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 578-582.

413. Шмерего О. Використання шкідливого програмного забезпечення з метою вчинення злочинів, пов'язаних із використанням вибухових пристроїв. *Актуальні питання науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 05.12.2025). С. 64-67

414. Штерндок А. Проблемні питання встановлення прибережної захисної смуги в населених пунктах під час проведення земельно-технічних експертиз. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнарод. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., докт. юр. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання») (Харків, 15.10.2025). С. 582-585

415. Щербакова Н. Патологічні зміни в організмі риби внаслідок застосування методів лову з використанням електричного струму. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат.-лів Міжнарод. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті видат. вчен., д-ра юрид. наук, проф. Владислава Федоренка («Федоренківські читання»; Харків, 15.10.2025). С. 594-597.

416. Щербакова Н., Передера С., Лисак О. Встановлення патологічних змін за ураження риби електричним струмом. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій*. Серія: Ветеринарні науки, 2025. № 27 (119). С. 162-167. DOI: 10.32718/nvlvet11923.

417. Яременко Є., Алексейчук В., Демідова Є. Проблемні питання організації проведення додаткових, повторних, комісійних та комплексних судових експертиз в кримінальному провадженні. *Актуальні питання науково-технічних та судових експертиз щодо виявлення і дослідження сучасних способів і засобів вчинення кримінальних правопорушень в умовах війни*: зб. мат.-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 05.12.2025). С. 61-63.

418. Яценко І. В. Види дефектів надання ветеринарної допомоги: сучасний погляд на проблему з позицій судово-ветеринарної експертизи. «*Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи*»: зб. мат.-лів Х Міжнарод. наук.-практ. конф. викладачів і здобувачів вищої освіти, присвячена 90-річчю кафедри фізіології, біохімії тварин і лабораторної діагностики (Дніпро, 20-21.05.2025). С. 204-206.

URL: https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/11952/3/2025-%d0%9c%d0%b0%d1%82.%d0%a5%d0%9c%d1%96%d0%b6%d0%bd.%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%84.%d0%90%d0%ba%d1%82%d1%83%d0%b0%d0%bb.%d0%b0%d1%81%d0%bf%d0%b5%d0%ba%d1%82.....%d0%94%d0%94%d0%90%d0%95%d0%a3_2025.pdf

419. Яценко І. В. Дефект надання ветеринарної допомоги в аспекті судово-ветеринарної експертизи: дефініція, ознаки та чинники, що їх зумовлюють. *Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи*: зб. мат.-лів Міжнарод. наук.-практ. конф., присв. 95-річчю від дня народження професора, д-ра біол. наук, засл. працівника освіти України, відмінника вищої освіти Чечоткіна Олексій Васильовича (Харків, 15.05.2025) 96-101. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-instituti/fakultet-veterinarnoyi-meditsini/naukovo-profesijna-diyalnist-vykladachiv-fvm/>

420. Яценко І. В. Можливості судово-ветеринарної експертизи у визначенні дефектів надання ветеринарної допомоги, які негативно вплинули на життя і здоров'я тварин. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики*: зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річ. від дня народж. відом. вчен.-кримінал., д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса (Харків, 23.05.2025). С. 228-533. URL: https://drive.google.com/file/d/18Gx1C_EtcS0Ozhng0wfcopjriM0ESoo/view

421. Яценко І. В. Порядок проведення ексгумації трупів тварин та участь спеціаліста ветеринарної медицини в їх огляді. Свідectvo про реєстрацію авторського права на твір № 138478, заявка № с202505371 від 06.06.2025 р., дата реєстрації 04.08.2025.

422. Яценко І. В. Спосіб дослідження, перевірки й оцінювання висновку судово-ветеринарного експерта. Свідectvo про реєстрацію авторського права на твір № 138477, заявка № с202502781 від 31.03.2025 р., дата реєстрації 13.06.2025.

423. Яценко І. В., Козачок В. В. Диференційні морфологічні ознаки прижиттєво та посмертно утворених ран у собак, заподіяних гострими знаряддями, в аспекті судово-ветеринарної експертизи. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Ветеринарна медицина». 2025. Вип. 4(67). С. 111-119.

424. Яценко І. В., Козачок В. В. Застосування рентген-зонда для вимірювання та визначення просторового розташування раневого каналу під час проведення судово-ветеринарної експертизи. *Scientific Progress & Innovations*. 2025. № 29 (4). С. 151-160.

425. Яценко І. В., Козачок В. В. Спосіб опису ушкоджень, заподіяних гострими предметами, під час проведення судово-ветеринарної експертизи та складання висновку експерта. Свідectvo про реєстрацію авторського права на твір № 138476, заявка № с202505374 від 06.06.2025 р., дата реєстрації 04.08.2025.

426. Яценко І. В., Козачок В. В. Судово-ветеринарна експертиза та оцінка втрати репродуктивної здатності тварин і переривання вагітності внаслідок ушкодження гострими й тупими предметами. *Scientific Progress & Innovations*. 2025. № 28 (1). С. 193–206. DOI: 10.31210/spi2025.28.01.30.

427. Яценко І. В., Козачок В. В. Судово-ветеринарна класифікація ушкоджень, заподіяних гострими знаряддями. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького*. Серія: Ветеринарні науки, 2025, т. 27, № 119. С. 99-110. doi: 10.32718/nvlvet11915.

428. Яценко І. В., Козачок В. В. Судово-ветеринарне визначення ступеня тяжкості шкоди, заподіяної здоров'ю тварини за ушкодження гострими знаряддями. *Agrarian Bulletin of the Black Sea Littoral*. 2025, Iss. 116. P. 84-109. doi: 10.37000/abbsl.2025.116.06.

429. Яценко І. В., Козачок В. В., Смирнов О.О. Алгоритм судово-експертного виявлення та ідентифікації осколків скла, вилучених із тіла травмованої тварини. *Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи*: зб. мат-лів Міжнар. наук.-практ. конф., присв. 95-річчю від дня народження професора, д-ра біол. наук, засл. працівника освіти України, відмінника вищої освіти Чечоткіна Олексій Васильовича (Харків, 15.05.2025) С. 89-96. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-instituti/fakultet-veterinarnoyi-meditini/naukovo-profesijna-diyalnist-vykladachiv-fvm/>

430. Яценко І. В., Дереча Л.М., Казанцев Р. Г., Єфімов В. В. Підстави, етапи та стадії призначення і проведення комплексної судової експертизи за отруєння тварин. *На зламі століть: спадщина та інновації в сучасній ветеринарній фармакології і токсикології*: зб. мат-лів Всеукр. конф. (13–14.11.2025). С. 139-142. URL: <https://nvlvet.com.ua/index.php/conferences/article/view/5783>.

431. Яценко І. Судово-ветеринарна експертиза як засіб оцінювання дефектів надання ветеринарної допомоги за бабезіозу собаки. *Інноваційні підходи у ветеринарній медицині: контроль заразних та незаразних хвороб тварин*: зб. мат-лів Міжн. наук.-практ. конф., присв. 80-річ. від дня народ. проф., д-ра ветер. наук (Суми, 27–28.11.2025)

432. Яценко І., Козачок В. До питання судово-ветеринарної класифікації ранових ушкоджень, заподіяних гострими знаряддями. *Актуальні аспекти внутрішньої патології*

тварин: виклики, досвід, інновації, перспективи: зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 85-річчю від дня народ. д-ра ветер. наук, проф., академіка НААН, Засл. прац. ветер. медицини України Левченка В. І. (Біла Церква, 6–7 листопада 2025 року)

433. Яценко І., Панікар І. Професійні правопорушення у галузі ветеринарної медицини за українським законодавством. *Актуальні аспекти розвитку ветеринарної медицини в умовах євроінтеграції*: зб. мат-лів III Міжн. наук.-практ. конф. наук.-пед. праців. та молодих науковців (Одеса. 16-17.10.2025)

434. Яценко, І. (2025). Формулювання та обґрунтування питань, що ставлять у документі про призначення судово-ветеринарної експертизи живих тварин. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 3 (40). С. 73—87. DOI: 10.32353/khrife.3.2025.06.

435. Яценко, І. Огляд, пов'язаний з ексгумацією трупів тварин: теоретичні, правові й організаційні засади. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 1 (38). С. 159—181. DOI: 10.32353/khrife.1.2025.11.